

WOORDENBOEK NA'VI - NEDERLANDS v. 13.63

Tirea Aean (Corey McConlough) & Marki (Mark Miller)
Compiled and Translated by Puvomun en Kayle Boessen
www.LearnNavi.org

Laatst bijgewerkt op: 20.3.2018

Dit is het definitieve woordenboek voor het Na'vi, de taal gecreëerd door Dr. Paul Frommer voor James Cameron's film, **Avatar**. De woorden hierin komen direct van, of zijn afgeleid van Dr. Frommer.

Enkele opmerkingen: De traditionele transcriptie van Dr. Frommer is overal behouden: de IPA transcriptie wordt ook gegeven. Samengestelde niet-verbogen woorden en leenwoorden van het Engels zijn aangegeven. Sommige klankwijzigende woorden ('lenitie') zijn opgenomen mits in de officiële corpus. Sommige verbogen woorden zijn opgenomen wanneer ze nuttig werden bevonden. Merk op dat adposities vrij zijn als ze voor hun wijzigend deel ('modifier') staan, maar verplicht een achtervoegsel zijn als ze erachteraan staan.

Vette tekst geeft een Na'vi woord aan. *Cursieve* tekst geeft de Nederlandse definitie. Gewone tekst markeert de grammaticale categorie: haakjes bevatten verdere notities. «x» geeft een tussenvoegsel aan, waarbij *t*«pre-eerste»«1»*ar*«2»*on* de posities zijn. Punten zijn opgenomen in de IPA om lettergreep-scheidingen aan te geven en middenpunten geven de tussenvoegselposities aan (voor beginners), zoals in [*t·a.r·on*]. Onregelmatige tussenvoegsels worden aangegeven met (*ii*). Overgankelijkheid is gemarkeerd waar bekend, woorden met de markering *ww* zijn niet duidelijk of ambitransitief, of hun overgankelijkheid kan niet worden afgeleid. Veel, zo niet alle, overgankelijke werkwoorden kunnen onovergankelijk gebruikt worden in de afwezigheid van een direct object (lijdend voorwerp). Bekende modale werkwoorden en werkwoorden waarbij modale syntax gebruikt wordt zijn gemarkeerd met *wwnm*. en *wwom*., afhankelijk van de vergankelijkheid. Kennis van lenitie en andere klankveranderingen wordt verwacht. Monosyllabische woorden hebben geen klemtoonmarkering in de IPA; als een enclitisch partikel toegevoegd wordt, blijft de klemtoon van de stam behouden. Merk ook op dat allomorfen, waar gespecificeerd, vallen onder persoonlijke voorkeur en niet onderworpen aan syntactische of morfologische regels. Er zijn verschillende nuttige bijlagen met verdere informatie.

Afkortingen:

– = morfeemgrens
+ = morfeemgrens met lenitie
« » = tussenvoegsel morfeem
bn. = bijvoeglijk naamwoord
adp. = adpositie
bw. = bijwoord
vw. = voegwoord
sam. = samenstelling
avn. = aanwijzend voornaamwoord

tw. = tussenwerpsel
vvn. = vragend voornaamwoord
zn. = zelfstandig naamwoord
nvm. = niet voor mensen
get. = getal
avm. = alleen voor mensen
part. = partikel
uit. = uitdrukking
vn. = voornaamwoord

eigenaam = eigenaam

ww. = werkwoord

wwsn. = statief niet-overgankelijk werkwoord

wwo. = overgankelijk werkwoord

wwn. = niet-overgankelijk werkwoord

wwmo. = modaal overgankelijk werkwoord

wwmn. = modaal niet-overgankelijk werkwoord

sbd. = gesubordineerd

Er is een Nederlands - Na'vi woordenboek, en een Woordenboek Gecategoriseerd op Woordsoort, welke hulpvol kunnen zijn wanneer hier zoeken niets opleverd. Vertalingen zijn ook beschikbaar in de volgende talen: Engels, Frans, Estlands, Duits, Hongaars, Portugees en Zweeds. Er zijn nog andere, onvolledige vertalingen, beschikbaar in andere talen.

Bronnen

We hebben de bron van elk woord zo goed mogelijk aangegeven. De bron staat in een subscript achter de IPA transcriptie en geeft aan waar het woord voor het eerst gevonden werd. Begin maart 2010 stuurde Frommer ons een lijst met ongeveer 500 woorden: deze wordt nu gezien als de definitieve bron, en niet de ASG. Sommige woorden staan niet in die lijst maar zijn bevestigd door Dr. Frommer via zijn blog en emails. Dr. Frommer heeft samen met de LearnNavi.org community het **Lexical Expansion Project** opgezet om met nieuwe woorden te komen. Dit project wordt nu nog voortgezet en veel voorgestelde woorden worden gecanoniseerd en verschijnen in dit woordenboek. Woorden die veranderen door onproductieve tussenvoegsels zijn hier opgenomen als Dr. Frommer ze heeft gebruikt: woorden die een veranderde semantische betekenis hebben vanwege een productieve toevoeging zijn ook opgenomen. De volgorde van canon, van belangrijkste naar minst belangrijk, is als volgt:

- PF = Dr. Paul Frommer
- M = Het Filmscript
- JC = James Cameron
- G = De Avatarspellen
- ASG = De Activists Survival Guide
- PND = Pandorapedia.com

De Activists Survival Guide, een belangrijke vroege bron van woorden, bevatte veel verboden woorden - zie bijlage. Nochtans zijn de plantennamen en liederen duidelijk Frommeriaans, en zijn dus inbegrepen in het correcte woordenboek. James Cameron zelf heeft vele woorden verzonnen, welke Dr. Frommer vervolgens heeft gelegaliseerd. Dr. Frommer heeft enkele uitspraakfouten gelegaliseerd tijdens het filmen, deze fouten, zoals **oïsss**, zijn nu hoe dan ook canon. Tenslotte heeft Dr. Frommer enkele woorden, gemaakt door andere bronnen uit de Avatar franchise goedgekeurd, zoals de Toruk show van Cirque du Soleil en de Pandora attractie in Disney World. Andere woorden, voorgesteld door het LEP en de community zijn ook goedgekeurd. Deze bronnen zijn als volgt aangegeven: JC voor James Cameron, CP voor CCH Pounder, LA voor Laz Alonso, Prr voor Prrton, RL voor Richard Littauer, SW voor Sigourney Weaver, ZS voor Zoë Saldana, CM voor Carla Meyes, CdS voor Cirque du Soleil, D voor Disney (voor Pandora - The World of Avatar) en G voor the Avatar Game. LN staat voor LearnNavi, gebruikt waar de originele bronnen verloren zijn geraakt of dubbelzinnig zijn.

Betreffende het IPA zijn er nog enkele andere mogelijke interpretaties. Open lettergrepen gebruiken altijd een gespannen [u] uitspraak, maar gesloten lettergrepen kunnen of een gespannen [u] of een losse [ʊ] zijn. Er is geen regel voor welke van de twee te gebruiken in

gesloten lettergrepen. Dus **tsun**, bijvoorbeeld, kan of [tʰsun] of [tʰʊn] zijn, maar lu zal altijd [lu] zijn, nooit [lʊ]. Ook zijn er afwisselende methode om de diftongen [ɛj], [aj], [ɛw], en [aw] te omschrijven, hier niet gebruikt (omdat dat Frommer het voorgaande als voorkeur heeft), deze zijn [ɛɪ], [aɪ], [ɛʊ], en [aʊ]. Betreffende lettergrepen, waar niet duidelijk gemaakt is door Dr. Frommer, zijn de groepen verdeeld in overeenkomst met het Maximale Onset-principe. Merk ook op dat de leestekens voor het aangeven van klemtoon en ejectives moeilijk te differentiëren zijn. Bijvoorbeeld het woord **atxkxe**, omschreven als [at' .k'ɛ]. Zie hier het subtiele verschil tussen de tekens ' voor ejectief en ' voor klemtoon.

Ik heb dit woordenboek zo vaak gewijzigd dat er waarschijnlijk fouten in zitten. **Rutxe**, als je er ontdekt, laat het me hier weten of via email naar mark@learnnavi.org, en ik verander ze. Wat de versie nummers betreft, ik wijzig het eerste getal bij grote wijzigingen. Ik wijzig de .0x0 als er duidelijke maar geen grote wijzigingen zijn. Uiteindelijk wijzig ik de .00x getallen als er kleine wijzigingen zijn. Raadpleeg het wijzigingenlog voor uitleg.

Ik wil graag van deze kans gebruik maken om de mensen die instrumenteel zijn geweest in het tot stand brengen en onderhouden van dit woordenboek te honoreren. Als eerste natuurlijk, Dr. Paul Frommer en zijn monumentale inzet om deze geweldige taal te creëren. Eeuwige dank aan Richard Littauer voor het op touw zetten van het originele document. Dank aan Tirea Aean (Corey Scheideman) voor zijn onbetaalbare inzet in het bijhouden van het nieuwe vocabulair dat door Dr. Frommer geïntroduceerd wordt. Veel dank gaat uit naar Tuiq, die de tijd en vaardigheid had om dit woordenboek in een online database te zetten, om andere vertalers te helpen en het wijzigen van het woordenboek eenvoudiger te maken. Tot slot dank aan **iedereen** in de Learn Na'vi Community die Na'vi helpt te bloeien!

- Mark Miller, et alia

Deze pagina is met opzet leeg gelaten.

- 'a'aw: [ʔa.ʔaw] *PF* bn. enkele, verschillende (Gebruikt bij telbare zn. in enkelvoudige vorm)
- 'akra: [ʔak.ra] *PF* zn. grond (vruchtbaar)
- 'aku: [ʔa.k.u] *PF* wwo. verwijderen, wegemen, uittrekken
- 'al: [ʔal] *PF* wwo. verspillen
- 'ali'ä: [ʔa.liʔ.æ] *PF* zn. kraag / choker
- 'ampi: [ʔam.p.i] *PF* wwo. aanraken
- 'ana: [ʔa.na] *PF* zn. hangende liaan
- 'ango: [ʔa.ŋo] *PF* bn. zacht (geluid)
- 'anla: [ʔan.l.a] *PF* wwo. verlangen naar
- 'are: [ʔa.rɛ] *PF* zn. poncho, cape, sjaal
- 'aw: [ʔaw] *PF* get. één
- 'awkx: [ʔawkʰ] *PF* zn. rotswand
- 'awlie: [ʔaw.li.ɛ] *PF* bw. eens (in het verleden)
- 'awlo: [ʔaw.lo] *PF* bw. eens
- 'awm: [ʔawm] *PF* zn. kamp
- 'awnim: [ʔaw.nim] *PF* wwo. vermijden (sam. van 'i'awn blijven en alim afstand)
- 'awpo: [ʔaw.po] *PF* vn. één persoon
- 'awsiteng: [ʔaw.si.'tɛŋ] *PF* bw. samen (sam. van 'aw een en teng gelijk, hetzelfde)
- 'awstengyem: [ʔaw.stɛŋ.j'ɛm] *PF* wwo. twee dingen samenvoegen (ii) (sam. van 'awsiteng samen en yem plaatsen)
- 'awve: [ʔaw.vɛ] *PF* bn. eerste (rangtelwoord) (afgeleid van 'aw een)
- 'ä: [ʔæʔ] *PF* tw. oeps!
- 'änsyem: [ʔæn.'sjɛm] *PF* bn. compleet
- 'ärɪp: [ʔæ.r'ipʰ] *PF* wwo. (iets) verplaatsen
- 'e'al: [ʔɛ.'ʔal] *PF* bn. slechtste
- 'e'in: [ʔɛ.'ʔin] *PF* zn. kalebas
- 'e'insey: [ʔɛ.'ʔin.sɛj] *PF* zn. beker (gemaakt van een kalebas) (sam. van 'e'in kalebas en sey beker, kom (minimaal aangepaste natuurlijke bronnen))
- 'efu: [ʔɛ.f.u] *PF* wwo. voelen
- 'eko: [ʔɛ.k.o] *PF* wwo. aanvallen
- 'ekong: [ʔɛ.koŋ] *PF* zn. ritme
- 'ekxin: [ʔɛ.'k'in] *PF* bn. strak
- 'ekxinum: [ʔɛ.'k'i.num] *PF* zn. strakheid, losheid (sam. van 'ekxin strak en um los)
- 'ekxinumpe: [ʔɛ.'k'i.num.pɛ] *PF* vvn. hoe vast, los? (afgeleid van 'ekxinum strakheid, losheid)
- 'em: [ʔɛm] *PF* wwo. koken
- 'emyu: [ʔɛm.ju] *PF* zn. kok (afgeleid van 'em koken)
- 'en: [ʔɛn] *PF* zn. gok, voorgevoel, intuïtie
- 'engeng: [ʔɛŋ.ɛŋ] *PF* bn. vlak
- 'en si: [ʔɛn 's.i] *PF* wwn. een gegronde gok doen (afgeleid van 'en raden)
- 'eoio: [ʔɛ.o.i.o] *PF* bn. ceremonieel
- 'etnaw: [ʔɛt.naw] *PF* zn. schouder
- 'evan: [ʔɛ.van] *PF* zn. jongen (spreektaal) (afgeleid van 'evengan jongen)
- 'eve: [ʔɛ.vɛ] *PF* zn. meisje (spreektaal) (afgeleid van 'evenge meisje)
- 'eveng: [ʔɛ.vɛŋ] *PF* zn. kind
- 'evengan: [ʔɛ.vɛ.ŋan] *PF* zn. jongen (afgeleid van 'eveng kind)
- 'evenge: [ʔɛ.vɛ.ŋɛ] *PF* zn. meisje (afgeleid van 'eveng kind)
- 'evi: [ʔɛ.vi] *PF* zn. kindje (aanhankelijke vorm van 'eveng kind)
- 'ewan: [ʔɛ.wan] *PF* bn. jong
- 'ewll: [ʔɛ.wʌ] *PF* zn. plant
- 'ewrang: [ʔɛw.raŋ] *PF* zn. weefgetouw
- 'eylan: [ʔɛj.lan] *PF* zn. vriend
- 'eylanay: [ʔɛj.la.'naj] *PF* zn. bekende (met potentieel een vriend te worden) (afgeleid van 'eylan vriend)
- 'eyng: [ʔɛ.jŋ] *PF* ww. antwoorden
- 'eyt: [ʔɛjtʰ] *PF* zn. het symbool 8 (niet de waarde acht)
- 'i'a: [ʔi.'a] *PF* wwn. beëindigen
- 'ia: [ʔi.'a] *PF* wwn. opgaan in (spiritueel)
- 'ipu: [ʔi.pu] *PF* bn. humoristisch, leuk, amusant
- 'it: [ʔitʰ] *PF* zn. beetje, kleine hoeveelheid
- 'itan: [ʔi.tan] *JC,PF* zn. zoon
- 'ite: [ʔi.tɛ] *JC,PF* zn. dochter
- 'itetsyip: [ʔi.tɛ.tsjipʰ] *PF* zn. dochtertje (kooswoord) (afgeleid van 'ite dochter)
- 'i'awn: [ʔi.'i'awn] *PF* wwn. blijven
- 'ihayu: [ʔi.'hɛ.ju] *PF* zn. spiraal
- 'in: [ʔin] *PF* wwsn. bezig zijn, druk zijn
- 'ip: [ʔip] *PF* wwn. verdwijnen, uit zicht verdwijnen
- 'llngo: [ʔl.ŋo] *PF* zn. heup
- 'o': [ʔoʔ] *PF* bn. wat plezier brengt, opwindend
- 'ok: [ʔokʰ] *PF* zn. herinnering
- 'okrol: [ʔok.'rol] *PF* zn. geschiedenis (oud) (afgeleid van 'ok herinnering en rol lied)

- 'oktr: [ʔok.tr] *PF* zn. *herdenkingsdag* (sam. van 'ok *herinnering* en *tr dag*)
- 'okvur: [ʔok.'vur] *PF* zn. *geschiedenis* (*niet oud*) (sam. van 'ok *herinnering* en *vur verhaal*)
- 'om: [ʔom] *PF* bn. *violet, paars, magenta*
- 'ompin: [ʔom.pin] *PF* zn. *violet, paars, magenta* (afgeleid van 'om *paars*)
- 'on: [ʔon] *PF* zn. *vorm*
- 'ong: [ʔ.oŋ] *PF* ww. *bloeien*
- 'ongokx: [ʔ.o.ŋ.okʔ] *PF* wwn. *geboren worden* (sam. van 'ong *ontvrouwen* en *nokx baren*)
- 'ongop: [ʔo.ŋ.opʔ] *PF* wwo. *ontwerpen* (sam. van 'on *vorm* en *ngop creëren*)
- 'ongopyu: [ʔo.ŋop.ju] *PF* zn. *ontwerper* (afgeleid van 'ongop *ontwerp*)
- 'opin: [ʔo.pin] *PF* zn. *kleur*
- 'ora: [ʔo.ra] *PF* zn. *meer*
- 'oratsyip: [ʔo.ra.tsjipʔ] *PF* zn. *plas, poel* (afgeleid van 'ora *meer*)
- 'otxang: [ʔo.t'aŋ] *PF* zn. *muziekinstrument* (*algemene term*)
- 'rrko: [ʔ.r.k.o] *PF* wwn. *rollen*
- 'rrpxom: [ʔ.r.p'om] *PF* zn. *donder, onweer*
- 'u: [ʔu] *PF* zn. *ding* (*object, feit*)
- 'ul: [ʔ.ul] *PF* wwn. *verhogen, vermeerderen*
- 'umtsa: [ʔum.tsa] *PF* zn. *medicijn*
- 'uo: [ʔu.o] *PF* vn. *iets*
- 'upe: [ʔu.pɛ] *PF* vvn. *welk* (*ding*) (sam. van 'u *ding* en *pe vvn. markeerder*)
- 'upxare: [ʔu.p'a.rɛ] *PF* zn. *boodschap, bericht*
- 'ur: [ʔur] *PF* zn. *zicht, uitzicht, aangezicht*

A

- a: [a] *PF, LN* part. *bepaling attributieve markeerder*
- akrrmaw: [a.'kr.maw] *PF* vw. *na* (*tijd*) allomorf van *mawkr* (sam. van *krr tijd* en *maw na*)
- akrrta: [a.'kr.ta] *PF* vw. *sinds* (*tijd*) allomorf van *takrr* (sam. van *krr tijd* en *ta van*)
- akum: [a.'kum] *PF* vw. *dat* (*als een resultaat*) (afgeleid van *kum resultaat*) deze vorm volgt het resultaat, dus: 'Poe yawne slolu oer akum, niŋtxan lu sevin' (*Ze was zo mooi dat ik verliefd op haar werd.*); see also 'kuma'
- alaksi: [a.'lak.si] *PF* bn. *klaar*
- alim: [a.'lim] *PF* bw. *ver weg, op een afstand* (afgeleid van *lim ver, ver zijn*)
- alo: [a.'lo] *PF* zn. *tijd, beurt, een van een herhalende actie*
- alu: [a.'lu] *PF* vw. *dat is, met andere woorden* (afgeleid van *a bepaling attributieve markeerder* en *lu zijn*) (Gebruikt voor bijstellingen)
- alunta: [a.'lun.ta] *PF* vw. *vanwege, omdat*
- am'a: [am.'ʔa] *PF* zn. *twijfel*
- am'ake: [am.'ʔa.kɛ] *PF* bn. *zeker, overtuigd* (sam. van *am'a* *twijfel* en *ke niet*)
- am'aluke: [am.'ʔa.lu.kɛ] *PF* bw. *zonder twijfel* (afgeleid van *am'ake* *verzekerde*)
- apxa: [a.'p'a] *PF* bn. *groot nvm.*
- asim: [a.'sim] *PF* bw. *nabij* (afgeleid van *sim dichtbij*)
- atan: [a.'tan] *JC* zn. *licht*
- atanvi: [a.'tan.vi] *PF* zn. *lichtstraal* (afgeleid van *atan licht*)
- atanzaw: [a.'tan.zaw] *PF* zn. *gevorkte bliksem* (afgeleid van *atan licht* en *swizaw pijl*)
- atxar: [a.'t'aɾ] *PF* bn. *geur van levende dieren, zoals bij een drinkgebied*
- atxkxe: [at'.k'ɛ] *PF* zn. *land*
- atxkxerel: [at'.k'ɛ.rɛl] *PF* zn. (*land*)*kaart* (sam. van *atxkxe land* en *rel afbeelding*)
- au: [a.'u] *JC* zn. *trommel* (*gemaakt van huiden*)
- au: [a.'u] *LA* tw. *uitroep van ontsteltenis*
- aungia: [a.'u.ŋi.a] *PF* zn. *voorteken, omen*
- awnga: [aw.'ŋa] *PF* vn. *wij* (afgeleid van *ayoeng wij*)
- ayfo: [aj.'fo] or [a.j.'fo] *PF* vn. *zij* (afgeleid van *po hij, zij*)
- aylaru: [aj.'la.ru] *PF* vn. *naar de anderen* (*samentrekking van ay+lahe-ru*)
- aynga: [aj.'ŋa] *PF* vn. *jullie allen, jullie* (afgeleid van *nga jij*)
- ayoe: [aj.'o.ɛ] *PF* vn. *wij* (*exclusief*) (afgeleid van *oe ik*)
- ayoeng: [aj.'wɛŋ] *PF* vn. *wij, ons* (*inclusief*) (afgeleid van *oe ik*) (*ayoenga-* basis voor achtervoegsels)
- ayu: [a.'ju] *PF* zn. *dingen* (afgeleid van 'u *ding*) (nooit meervoud *u*)

E

- eampin:** [ˈɛ.am.pin] *PF* zn. *blauw, groen* (afgeleid van **ean** *blauw, groen*)
- ean:** [ˈɛ.an] *PF* bn. *blauw, groen*
- ekxan:** [ɛ.ˈkʰan] *PF* zn. *barricade, obstakel*
- ekxan si:** [ɛ.ˈkʰan s-i] *PF* wwn. *buitensluiten, er uit houden* (afgeleid van **ekxan** *barricade, obstructie*)
- ekxtxu:** [ɛkʰ.ˈtʰu] *PF* bn. *ruw*
- eltu:** [ˈɛl.tu] *PF* zn. *brein*
- eltu lefngap:** [ˈɛl.tu ɛ.ˈfjapʰ] *PF* zn. *computer* (sam. van **eltu** *brein* en **lefngap** *metalen*)
- eltur t̄itxen si:** [ˈɛl.tur t̄i.ˈtʰɛn s-i] *PF* wwn. *interessant of intrigerend zijn* (afgeleid van **eltu-r** *brein* (*datief*) en **t̄itxen** *wakker-zijn*)
- eltu si:** [ˈɛl.tu s-i] *PF* wwn. *luisteren* (afgeleid van **eltu** *hersen*)
- emkä:** [ɛm.ˈkʰæ] *PF* wwo. *oversteken, kruisen* (afgeleid van **emzaʹu** *halen, overwinnen* en **kä** *gaan*)
- emrey:** [ɛm.ˈr̄.ɛj] *PF* wwn. *overleven*
- emzaʹu:** [ɛm.ˈz̄.a.ʔ̄.u] *PF* wwo. *halen* (bv. *een test*) (sam. van **zaʹu** *over*)
- eo-:** [ˈɛ.o] *PF* adp. *voor* (*plaats*)

F

- fa-:** [fa] *PF* adp. *met behulp van, door middel van*
- fahew:** [fa.ˈhɛw] *PF* zn. *geur*
- faoi:** [ˈf̄a.o.i] *PF* bn. *glad*
- fayluta:** [f̄aj.ˈlu.ta] *PF* zn. *deze woorden* (samentrekking van **fay+liʹu-t a**, *patientief.*)
- fäkä:** [f̄æ.ˈkʰæ] *PF* wwn. *omhoog gaan* (sam. van **fäpa** *top* en **kä** *gaan*)
- fäpa:** [ˈf̄æ.pa] *PF* zn. *top, bovenkant*
- fäzaʹu:** [f̄æ.ˈz̄.a.ʔ̄.u] *PF* wwn. *omhoog komen* (sam. van **fäpa** *top* en **zaʹu** *komen*)
- feʹ:** [f̄ɛʔ̄] *PF* bn. *slecht* nvm.
- feʹlup:** [ˈf̄ɛ.lupʰ] *PF* bn. *goedkoop, smakeloos* (sam. van **feʹ** *slecht* en **lupra** *stijl*)
- feʹran:** [ˈf̄ɛʔ̄.ran] *PF* zn. *beschadigde natuur/basis, iets dat slecht ontvangen wordt of beschadigd* (sam. van **feʹ** *slecht* en **ran** *natuur, essentie*)
- feʹranvi:** [ˈf̄ɛʔ̄.ran.vi] *PF* zn. *blaam, misvorming, vlek* (afgeleid van **feʹran** *beschadigde natuur*)
- feʹul:** [ˈf̄ɛ.ʔ̄.ul] *PF* wwn. *verslechteren, slechter worden* (sam. van **feʹ** *slecht* en **ʹul** *vermeerde-*

- eo-liʹuvi:** [ˈɛ.o.li.ʔ̄u.vi] *PF* zn. *prefix* (afgeleid van **eo-** *voor* en **liʹu** *woord*)
- epʹang:** [ɛp.ˈʔ̄aŋ] *PF* bn. *complex, ingewikkeld*
- epxang:** [ɛ.ˈpʰaŋ] *PF* zn. *stenen pot die een kleine giftige spinachtige bevat*
- etr̄ip:** [ˈɛt.ɪpʰ] *PF* bn. *gunstig, voorspoedig*
- ewktswo:** [ˈɛwk.t̄swo] *PF* zn. *smaak* (*zintuig*) (afgeleid van **ewku** *proeven*)
- ewku:** [ˈɛw.ku] *PF* wwo. *proeven* (*niet doelbewust*)
- eyawr:** [ɛ.ˈjawr] *PF* bn. *juist, correct*
- eyawrfya:** [ɛ.ˈjawr.fya] *PF* zn. *juiste manier* (*om iets te doen*), *correcte pad* (afgeleid van **eyawr** *juist, correct* en **fyaʹo** *pad, wijze, manier*)
- eyk:** [ˈɛjkʰ] *JC,PF* wwo. *leiden*
- eyktan:** [ˈɛjk.tan] *JC* zn. *leider* (afgeleid van **eyk** *leiden*)
- eyktanay:** [ɛjk.ta.ˈnaɲ] *JC,PF* zn. *onderbaas, één stap onder leider* (afgeleid van **eyktan** *leider*)
- eykyu:** [ˈɛjk.ju] *PF* zn. *leider* (*tijdelijk, b.v. van een kleine groep als een jacht-groep*) (afgeleid van **eyk** *leiden*)

ren)

- fekem:** [ˈf̄ɛ.kɛm] *PF* zn. *ongeluk* (sam. van **feʹ** *slecht* en **kem** *actie*)
- fekum:** [ˈf̄ɛ.kum] *PF* zn. *nadeel, bezwaar, keerzijde* (sam. van **feʹ** *slecht* en **kum** *resultaat*)
- fekumngaʹ:** [ˈf̄ɛ.kum.ŋaʔ̄] *PF* bn. *nadelig* (afgeleid van **fekum** *nadeel, bezwaar, keerzijde*)
- few-:** [f̄ɛw] *PF* adp. *tegenover, mikkend op de overkant van*
- fewi:** [ˈf̄ɛ.w-i] *PF* wwo. (*op*)*jagen*
- fewtusok:** [ˈf̄ɛw.tu.sokʰ] *PF* bn. *tegenover, aan de overkant* (afgeleid van **few-** *tegenover*) (In spreektaal, **fewtsok** (**few.t̄sok**))
- fiʹu:** [fi.ʔ̄u] *PF* avn. *dit* (*ding*) (afgeleid van **ʹu** *ding*)
- fiʹfya:** [fi.ˈf̄ja] *PF* bw. *op deze manier, zoals dit* (afgeleid van **fyaʹo** *pad*)
- fikem:** [fi.ˈkɛm] *PF* avn. *dit, deze* (*actie*) (afgeleid van **kem** *actie, daad*)
- fipo:** [ˈfi.po] *PF* avn. *dit, deze* (*persoon of ding*) (afgeleid van **po** *hij, zij*)

- fitrr:** [fi.'tɾ] *PF* bw. *vandaag* (afgeleid van **trr** dag)
- fitsap:** [fi.'tsapɿ] *PF* bw. *elkaar* (sam. van **fipo** deze (persoon) en **tsapo** die (persoon))
- fitseng(e):** [fi.'tsɛŋ(ɛ)] *PF* bw., zn. *hier, deze plaats* (afgeleid van **tseng** plaats)
- fitxan:** [fi.'t'an] *PF* bw. *zo* (veel) (afgeleid van **txan** dit)
- fitxon:** [fi.'t'on] *PF* bw., zn. *vannacht* (afgeleid van **txon** nacht)
- fkan:** [fk'an] *PF* wwn. *zich voelen als*
- fkarut:** [fk'a.ɾ.utɿ] *PF* ww. *pellen*
- fkay:** [fkaj] *PF* bn. *hatelijk*
- fkew:** [fkɛw] *PF* bn. *machtig*
- fkeytok:** ['fkej.t.okɿ] *PF* wwo. *bestaan* (afgeleid van **kifkeyti tok** in de wereld zijn)
- fkip-:** [fkipɿ] *PF* adp. *boven tussen*
- fko:** [fko] *PF* vn. *een, men* (ongespecificeerd onderwerp)
- fkxake:** ['fk'.a.k.ɛ] *PF* ww. *jeuken*
- fkxen:** [fk'ɛn] *PF* zn. *groente* (eten)
- fkxile:** ['fk'.i.ɛ] *PF* zn. *halsketting*
- flawkx:** [flawkɿ] *PF* zn. *leer, leder*
- flawm:** [flawm] *PF* zn. *wang*
- flä:** [fl.æ] *PF* wwn. *slagen*
- flew:** [flɛw] *PF* zn. *keel*
- fli:** [fli] *PF* bn. *dun* nvm.
- flinutx:** [fli.'nutɿ] *PF* zn. *dikte* (sam. van **fli** dun en **nutx** dik)
- flrr:** [flɾ] *PF* bn. *vriendelijk, mild, teder* (mensen of dingen)
- fmal:** [fm'al] *PF* wwo. *volhouden*
- fmawn:** [fmawn] *PF* zn. *nieuws, iets om te melden*
- fmawnta:** [fmawnta] *PF* zn. *dat nieuws* (samentrekking van **fmawn-it a**)
- fmetok:** ['fm.ɛ.t.okɿ] *PF* wwo. *testen*
- fmi:** [fm'i] *PF* wwo. *proberen* (met de subjonctief)
- fmokx:** [fmokɿ] *PF* zn. *jalouzie, nijd*
- fnan:** [fn'an] *PF* wwo. *goed zijn in*
- fnawe':** [fna.'wɛʔ] *PF* bn. *laf*
- fnawe'tu:** [fna.'wɛʔ.tu] *PF* zn. *lafaard* (afgeleid van **fnawe'** laf)
- fnel:** [fnɛl] *PF* zn. *soort, type*
- fnep:** [fnɛ.pɛ] *PF* vvn. *welk soort* allomorf van **pefnel**
- fnetxum:** [fnɛ.'t'um] *PF* zn. *allergeen* (afgeleid van **txum** vergif)
- fngap:** [fnjapɿ] *PF* zn. *metaal*
- fngä':** [fnj.æʔ] *PF* wwn. *zich ontlasten* (Op Aarde: naar het toilet gaan)
- fngä'tseng:** ['fnj.æʔ.tɛŋ] *PF* zn. *toilet* (op Aarde) (sam. van **fngä'** zich ontlasten en **tseng** plaats)
- fngo':** [fnj.oʔ] *PF* wwo. *vereisen, nodig hebben*
- fnu:** [fn.u] *PF* wwn. *wees stil, stil zijn*
- fo:** [fo] *PF* vn. *zij* (afgeleid van **ay+** (meervoudsvoorvoegsel, vervalt door lenitie) en **po** hij, zij)
- fpak:** [fp'akɿ] *PF* ww. *actie uitstellen, wachten*
- fpe':** [fp.ɛʔ] *PF* wwo. *zenden, sturen*
- fpeio:** [fpɛ.'i.o] *PF* zn. *uitdaging* (ceremonieel)
- fpi+:** [fpi] *PF* adp. *in het belang van, voor het nut van*
- fpil:** [fp'il] *PF* wwo. *denken*
- fpilfya:** ['fpil.fja] *PF* zn. *gedachtenpatroon, manier van denken* (sam. van **fpil** denken en **fya'o** manier)
- fpom:** [fpom] *PF* zn. *vrede, geluk*
- fpomron:** [fpom.'ron] *PF* zn. *gezondheid of welzijn* (mentaal) (afgeleid van **fpom** welzijn en **ronsem** gedachten) avm.
- fpomronga':** [fpom.'ro.ŋaʔ] *PF* bn. *gezond* (mentaal) (sam. van **fpom** welzijn, **vrede, geluk** en **ronsem** gedachten) nvm.
- fpomtokx:** [fpom.'tokɿ] *PF* zn. *gezondheid* (fysiek) (sam. van **fpom** welzijn en **tokx** lichaam) avm.
- fpomtokxnga':** [fpom.'tok'.ŋaʔ] *PF* bn. *gezond* (fysiek) (sam. van **fpom** welzijn, **vrede, geluk** en **tokx** lichaam) nvm.
- fpxäkim:** ['fp'.æ.k'im] *PF* wwn. *binnenkomen*
- fra'u:** [fra.'ʔu] *PF* zn. *alles* (afgeleid van **'u** ding)
- fracya:** ['fra.fja] *PF* bw. *op elke manier* (sam. van **fra'u** alles en **fya'o** manier)
- frakrr:** ['fra.kɾ] *PF* bw. *altijd* (afgeleid van **krr** tijd)
- fralo:** ['fra.lo] *PF* bw. *elke keer, elke tijd* (afgeleid van **alo** tijd, beurt)
- frapo:** ['fra.po] *PF* zn. *iedereen* (afgeleid van **po** hij/zij)
- frato:** ['fra.to] *PF* part. *overtreffende trap markerder dan alles*
- fratrr:** [fra.'tɾ] *PF* bw. *dagelijks, elke dag* (afgeleid van **trr** dag)

- fratseng:** [ˈfra.ʈsɛŋ] *PF* bw. *overal* (afgeleid van **tseng** *plaats*)
- fratxon:** [fra.ˈtʰon] *PF* bw. *elke nacht* (afgeleid van **txon** *nacht*)
- frawzo:** [fraw.ˈzo] *PF* tw. *alles is goed* (afgeleid van **fra'u** *alles* en **zo** *goed zijn*)
- fr̥ip:** [fr̥.ɪp̚] *PF* wwo. *bijten*
- frrfen:** [ˈf̥r̥.fɛn] *PF* wwo. *bezoeken*
- frrtu:** [ˈf̥r̥.tu] *PF* zn. *gast, bezoeker*
- fta:** [fta] *PF* zn. *knoop*
- ftang:** [ft̥.aŋ] *PF* wwmn. *stoppen*
- fta si:** [fta s.i] *PF* wwn. *knopen, een knoop maken* (afgeleid van **fta** *knoop*)
- ftawnemkrr:** [ftaw.ˈnɛm.kr̥] *PF* zn. *verleden* (sam. van **ft«awn»em** *voorbij gaan* en **krr** *tijd*)
- ftär:** [ft̥ær] *PF* bn. *links (niet rechts)*
- ftärpa:** [ˈft̥ær.pa] *PF* zn. *linkerkant* (sam. van **ftär** *links* en **pa'o** *kant*)
- fte:** [ftɛ] *PF* vw. *zodat* (met de subjunctieve wijs in de afhankelijke clause)
- fteke:** [ˈftɛ.kɛ] *PF* vw. *zodat niet* (sam. van **fte** *zodat* en **ke** *niet*) (met subjunctief werkwoord in de afhankelijke zinsdeel)
- ftem:** [ft̥.ɛm] *PF* wwo. *(iets) passeren*
- ftia:** [ft̥.i.ˈa] *PF* wwo. *studeren*
- ftu-:** [ftu] *PF* adp. *vanuit (richting)*
- ftue:** [ˈftu.ɛ] *PF* bn. *makkelijk, simpel*
- ftumfa-:** [ftum.fa] *PF* adp. *vanuit, vanuit de binnenkant van* (afgeleid van **mifa** *binnen*)
- ftxavang:** [ˈft̥ʰ.a.vaŋ] *PF* bn. *hartstochtelijk*
- ftxey:** [ft̥ʰ.ɛj] *PF* wwo. *kiezen*
- ftxey:** [ft̥ʰ.ɛj] *PF* vw. *weder, of*
- ftxi:** [ft̥ʰ.i] *PF* zn. *tong*
- ftxilor:** [ft̥ʰ.i.loɾ] *PF* bn. *lekker, goed smakend* (sam. van **ftxi** *tong* en **lor** *mooi*)
- ftxivä':** [ft̥ʰ.i.væʔ] *PF* bn. *vies, slecht smakend* (sam. van **ftxi** *tong* en **vä'** *vervelend*)
- ftxozä:** [ft̥ʰ.o.ˈzæ] *PF* zn. *feestdag, blijde gebeurtenis*
- ftxozä si:** [ft̥ʰ.o.ˈzæ s.i] *PF* wwn. *vieren* (afgeleid van **ftxozä** *viering, feest*)
- ftxuli'u:** [ft̥ʰ.u.ˈli.ʔu] *PF* wwn. *oreren, een toespraak houden* (sam. van **täftxu** *weven* en **li'u** *woord*)
- ftxuli'uyu:** [ft̥ʰ.u.ˈli.ʔu.ju] *PF* zn. *orator, (publieke) spreker* (afgeleid van **ftxuli'u** *oreren, toespraak houden*)
- fu:** [fu] *PF* vw. *of*
- fuke:** [fu.ˈkɛ] *PF* vw. *of niet* (sam. van **fu** *of* en **ke** *niet*)
- fula:** [ˈfu.la] *PF* vn., sbd. *dat* (sam. van **fi'ul** *dit (agentief)* en **a** *bepaling attributieve markeerder*)
- furia:** [ˈfu.ri.a] *PF* vn., sbd. *dat* (sam. van **fi'uri** *dit (topicaal)* en **a** *bepaling attributieve markeerder*)
- futa:** [ˈfu.ta] *PF* vn., sbd. *dat* (sam. van **fi'u-t** *dit (patientief)* en **a** *bepaling attributieve markeerder*)
- fwa:** [fwa] *PF* vn., sbd. *dat* (gesubordineerd zinsdeel markeerder) (sam. van **fi'u** *dit (subjectief)* en **a** *bepaling attributieve markeerder*)
- fwang:** [fwaŋ] *PF* bn. *hartig, umami, rijk van smaak*
- fwefwi:** [ˈfw̥.ɛ.fw̥.i] *PF* wwn. *fluiten*
- fwel:** [fwɛl] *PF* bn. *kapot*
- fwem:** [fwɛm] *PF* bn. *stomp (punt)*
- fwep:** [fwɛp̚] *PF* zn. *stof (op een opperolak)*
- fwew:** [fw̥.ɛw̥] *PF* wwo. *zoeken*
- fwi:** [fw̥.i] *PF* wwn. *uitglijden, glijden*
- fwopx:** [fwop̚] *PF* zn. *stof (in de lucht)* (afgeleid van **fwep** *stof* en **pìwopx** *wolk*)
- fya'o:** [ˈf̥ja.ʔo] *PF* zn. *pad, wijze, manier*
- fyalì'u:** [ˈf̥ja.li.ʔu] *PF* zn. *bijwoord* (sam. van **fya'o** *pad, manier* en **li'u** *woord*)
- fyan:** [f̥jan] *PF* zn. *constructie bedoeld om iets schoon en van de grond te houden*
- fyanì:** [ˈf̥jan.ji] *PF* zn. *rek, plank* (sam. van **fyan** *constructie bedoeld om iets schoon en van de grond te houden* en **yì** *plank, trede, rand, niveau*)
- fyanjo:** [ˈf̥jan.jo] *PF* zn. *tafel, verhoogd werkblad* (sam. van **fyan** *constructie bedoeld om iets schoon en van de grond te houden* en **yo** *opperolak*) Noot: in spreektaal kan **yo** gebruikt worden i.p.v. **fyanjo**.
- fyape:** [ˈf̥ja.pɛ] *PF* vvn. *hoe* allomorf van **pefya**
- fyawìntxu:** [f̥ja.w̥.m̥.ˈt̥.ˈu] *PF* wwn. *leiden (met het geleidde in datief)* (sam. van **fya'o** *pad* en **wìntxu** *laten zien*)
- fyel:** [f̥y.ɛl] *PF* wwo. *verzegelen, ondoordringbaar maken*
- fyep:** [f̥j.ɛp̚] *PF* wwo. *vasthouden, in de hand houden, vastgrijpen*
- fyeyn:** [f̥jɛjn] *PF* bn. *rijp, volwassen*
- fyeyntu:** [ˈf̥jɛjn.tu] *PF* zn. *volwassen persoon* (afgeleid van **fyeyn** *rijp, volgroeid*)

fyin: [fjin] *PF* bn. *simpel, eenvoudig*
fyinep'ang: [fjin.ɛp.'ʔaŋ] *PF* zn. *graad van complexiteit* (sam. van **fyin** *simpel* en **ep'ang** *complex*)
fyinep'angpe: [fjin.ɛp.'ʔaŋ.pɛ] *PF* vvn. *hoe complex?* (afgeleid van **fyinep'ang** *graad*

van complexiteit) (allomorf van **pefyinep'ang**)

fyole: [fjo.ɛ] *PF* bn. *subliem, voorbij perfectie*
fyolup: [fjo.lupʔ] *PF* bn. *subliem in stijl, exquisite* (sam. van **fyole** *subliem* en **lupra** *stijl*)

H

ha: [ha] *PF* bw. *dus, in dat geval*
ha': [h.aʔ] *PF* wwn. *passen, aanvullen, verbeteren*
ha'ngir: [haʔ.'ŋir] *PF* zn. *middag*
hahaw: ['h.a.h.aw] *PF* wwn. *slapen*
ham: [ham] *PF* bn. *vorig(e)*
hamalo: [ha.'ma.lo] *PF* bw. *vorige keer* (sam. van **ham** *vorig(e)* en **alo** *tijd*)
hangham: ['h.aŋ.h.am] *PF* wwn. *lachen*
hangvur: ['haŋ.vur] *PF* zn. *grapje, leuk verhaal* (sam. van **hangham** *lachen* en **vur** *verhaal*)
hapxi: [ha.'p'i] *PF* zn. *deel*
hapxitu: [ha.'p'i.tu] *PF* zn. *lid* (afgeleid van **hapxi** *onderdeel*)
hasey: [ha.'sɛj] *PF* bn. *klaar, gedaan*
hasey si: [ha.'sɛj 's.i] *PF* wwn. *volbrengen, tot een eind brengen* (afgeleid van **hasey** *gedaan*, *beëindigd*)
hawl: [h.awl] *PF* wwo. *voorbereiden*
hawmpam: ['hawm.pam] *PF* zn. *lawaaï, een excessief, onnodig, ongepast, onverwachts of ontstellend geluid* (afgeleid van **hawng** *overloed* en **pam** *geluid*)
hawng: [hawŋ] *PF* zn. *overloed*
hawngkrr: ['hawŋ.kr] *PF* bw. *laat* (sam. van **hawng** *overloedig* en **krr** *tijd*)
hawntsyokx: [hawŋ.'tsjokʔ] *PF* zn. *handschoen* (sam. van **hawnu** *bescherm* en **tsyokx** *hand*)
hawnu: ['h.aw.n.u] *PF* wwo. *beschermen*
hawnnen: [hawŋ.'vɛn] *PF* zn. *schoen* (sam. van **hawnu** *beschermen* en **venu** *voet*)
hawre': [haw.'rɛʔ] *PF* zn. *hoed* (sam. van **hawnu** *bescherm* en **re'o** *hoofd*)
hawtsyip: ['haw.'tsjipʔ] *PF* zn. *tukje, kort slaapje* (afgeleid van **hahaw** *slaap*)
hay: [haj] *PF* bn. *volgend(e)*
hayalo: [ha.'ja.lo] *PF* bw. *volgende keer* (sam. van **hay** *volgend(e)* en **alo** *tijd*)
hän: [hæn] *PF* zn. *net, web*
hefi: [h.ɛ.f.i] *PF* wwo. *ruiken* (*niet doelbewust*)

hefitswo: ['hɛ.fi.tswɔ] *PF* zn. *reuk (zintuig)* (afgeleid van **hefi** *ruiken*)
hek: [h.ɛkʔ] *PF* wwn. *benieuwd zijn, vreemd, onverwacht*
hena: ['h.ɛ.n.a] *PF* wwo. *dragen*
hermeyp: [hɛr.'mejpʔ] *PF* zn. *sneeuwvui* (afgeleid van **herwi** *sneeuw* en **meyp** *zwak*)
hertxayo: ['hɛr.t'a.jo] *PF* zn. *sneeuwveld* (afgeleid van **herwi** *sneeuw* en **txayo** *veld*)
herwi: ['hɛr.wi] *PF* zn. *sneeuw*
herwiva: ['hɛr.wi.va] *PF* zn. *sneeuwvlok* (afgeleid van **herwi** *sneeuw* en **ilva** *vlok*)
hewne: ['hɛw.nɛ] *PF* bn. *zacht (ding)*
heyn: [h.ɛjɛn] *PF* wwn. *zitten*
heyr: [hɛjɛ] *PF* zn. *borstkas*
hifwo: ['h.i.fw.o] *PF* wwn. *vluchten, ontsnappen*
hiup: ['hi.upʔ] *PF* wwn., wwo. *spugen, uitspugen*
hiyik: ['hi.jikʔ] *PF* bn. *grappig, vreemd*
hi'ang: ['hi.'ʔaŋ] *PF* zn. *insect* (sam. van **hi'i** *klein* en **ioang** *dier*)
hi'i: ['hi.'ʔi] *PF* bn. *klein (in grootte)*
hikrr: ['hi.kr] *PF* zn. *seconde, korte tijd* (sam. van **hi'i** *klein* en **krr** *tijd*)
him: [him] *PF* bn. *klein (hoeveelheid)*
himpxi: [him.'p'i] *PF* zn. *minderheid, minste, klein deel*
hìmtxampe: [him.'t'am.pɛ] *PF* vvn. *hoeveel* allomorf van **pìmtxan**
hìmtxan: [him.'t'an] *PF* zn. *aantal* (sam. van **hìm** *klein* en **txan** *veel*)
hìmtxew: [him.'t'ɛw] *PF* zn. *minimum* (sam. van **hìm** *klein* en **txew** *limiet*)
hìmtxewvay: [him.'t'ɛw.vaj] *PF* bw. *minimaal* (afgeleid van **hìmtxew** *minimum*)
hino: [hi.'no] *PF* bn. *fijn, precies, gedetailleerd* (*van dingen*)
hipey: ['hi.p.ɛj] *PF* wwn. *aarzelen, voor een korte tijd terughouden* (afgeleid van **hi'i** *klein* en **pey** *wachten*)

hìtxoa: [hi.'t'o.a] *PF* tw. *sorry, vergeef me* (afgeleid van **hì'i** klein en **txoa** vergeving)
hoan: ['ho.an] *PF* zn. *comfort*
hoet: ['ho.ɛt'] *PF* bn. *wijds, uitgebreid*
hol: [hol] *PF* bn. *weinig*
holpxay: [hol.'p'aj] *PF* zn. *hoeveelheid* (sam. van **hol** weinig en **pxay** veel)
holpxaype: [hol.'p'aj.pɛ] *PF* vvn. *hoeveel* (sam. van **holpxay** aantal en **pe** hoe)
hona: ['ho.na] *PF* bn. *schattig, leuk*

I

i'en: ['iʔ.ɛn] *JC* zn. *snaarinstrument*
ikut: ['i.kut'] *PF* zn. *grote stamper (maalgereedschap); vlees-stamp-paal*
il: [i.l] *PF* wwn. *buigen*
inan: [i.'n.an] *PF* wwo. *lezen (b.v. het bos), kennis vergaren via de zintuigen* (klemtoon komt op eerste lettergreep bij gebruik van tussenvoegsel)
inanfya: [i.'nan.fja] *PF* zn. *zintuig* (sam. van **inan** lezen, kennis vergaren via zintuiglijke invoer en **fya'o** wijze, manier)
ingyen: ['iŋ.jɛn] *PF* zn. *gevoel van mysterie of verwarring*
ingyenga': ['iŋ.jɛ.ŋaʔ] *PF* bn. *mysterieus* (afgeleid van **ingyen** gevoel van mysterie)

K

ka-: [ka] *PF* adp. *overheen, volledig bedekkend*
kakpam: [kak.'pam] *PF* bn. *doof* (afgeleid van **pam** geluid)
kakrel: [kak.'rɛl] *PF* bn. *blind* (afgeleid van **rel** afbeelding, plaatje)
kalin: [ka.'lin] *PF* bn. *zoet (smaak)*
kaltxi: [kal.'t'i] *PF* tw. *hallo*
kaltxi si: [kal.'t'i 's-i] *PF* wwn. *groeten, hallo zeggen* (afgeleid van **kaltxi** hallo)
kam-: [kam] *PF* adp. *geleden*
kame: ['k.a.m.ɛ] *PF* wwo. *(in)zien*
kan: [k.an] *PF* wwo., wwo. *doelen op, bedoelen; richten, een wapen of object op een doel richten*
kan'in: ['k.an.'ʔ.m] *PF* wwo. *focussen op, specialiseren in, geïnteresseerd zijn in* (sam. van **kan** richten en **'in** bezig zijn)

hrrap: ['hɾ.ap'] *PF* zn. *gevaar*
hu-: [hu] *PF* adp. *met*
hufwa: [hu.'fwa] *PF* vw. *alhoewel*
hufwe: [hu.'fwɛ] *PF* zn. *wind*
hufwetsyip: [hu.'fwɛ.tʃjip'] *PF* zn. *bries, windje* (afgeleid van **hufwe** wind)
hultstxem: [h.ul.'tst'.ɛm] *PF* wwo. *hinderen*
hum: [h.um] *PF* wwn. *weggaan*
huru: ['hu.ru] *PF* zn. *pan, ketel*

ingyentsim: ['iŋ.jɛn.tʃim] *PF* zn. *mysterie, raadsel* (sam. van **ingyen** gevoel van mysterie en **tsim** bron)
ingyentsyip: ['iŋ.jɛn.tʃjip'] *PF* zn. *truuk, kunstje, vingerolugheid* (afgeleid van **ingyen** gevoel van mysterie)
io-: ['i.o] *PF* adp. *boven, over*
ioang: [i.'o.aŋ] *PF* zn. *dier, beest*
ioi: [i.'o.i] *PF* zn. *versiering of ceremonieel sieraad*
ioi si: [i.'o.i 's-i] *PF* wwn. *verfraaien* (afgeleid van **ioi** sieraad)
ionar: ['i.o.naɾ] *PF* zn. *harprijder oogkleppen*
irayo: [i.'ra.jo] *JC* zn., tw. *bedankt, dank je*
irayo si: [i.'ra.jo 's-i] *PF* wwn. *bedanken, dank geven* (afgeleid van **irayo** dank)

kanfpil: ['k.an.fp.il] *PF* wwn. *concentreren, de aandacht focussen* (sam. van **kan** richten en **fpil** denken)
kangay: [ka.'ŋaj] *PF* bn. *geldig* (verwant aan **ngay** waar)
kangay si: [ka.'ŋaj 's-i] *PF* wwn. *valideren, bevestigen* (afgeleid van **kangay** valide, waar)
kanom: ['k.a.n.om] *PF* wwo. *krijgen, verschaffen*
kanu: ['ka.nu] *PF* bn. *slim, intelligent* (van een persoon) ofp.
kar: [k.aɾ] *PF* wwo. *leren, doceren*
karyu: ['kaɾ.ju] *PF* zn. *leraar* (afgeleid van **kar** teach)
karyunay: [kaɾ.ju.'naj] *PF* zn. *leraar in opleiding* (afgeleid van **karyu** leraar)
kato: ['ka.to] *PF* zn. *ritme*
kavuk: [ka.'vuk'] *PF* zn. *verraad*

- kavuk si:** [ka.ˈvukʰ ˈs-i] *PF* wwn. *verraden* (afgeleid van **kavuk** *verraad*)
- kaw'it:** [kaw.ˈʔitʰ] *PF* bn. *helemaal niet, geen beetje* (gebruikt met **ke**; zie **ke kaw'it** *helemaal niet in uitdrukkingen*) (sam. van **ke 'aw** *niet een en 'it beetje*)
- kawkrr:** [ˈkaw.kɾ] *PF* bw. *nooit* (sam. van **ke 'aw** *niet een en krr tijd*)
- kawl:** [kawɫ] *PF* bw. *hard, ijverig*
- kawng:** [kawŋ] *PF* bn. *slecht*
- kawnglan:** [ˈkawŋ.lan] *PF* bn. *met slechte intenties* (sam. van **kawng** *slecht* en **txe'lan** *hart*)
- kawngsar:** [ˈkawŋ.sɑr] *PF* wwo. *uitbuiten*
- kawtseng:** [ˈkaw.tseŋ] *PF* bw. *nergens* (sam. van **ke 'aw** *niet een* en **tseng** *plaats*)
- kawtu:** [ˈkaw.tu] *PF* vn. *niemand* (sam. van **ke 'aw** *niet een* en **tute** *persoon*)
- kay-:** [kaj] *PF* adp. *van nu af aan* (in de toekomst)
- kaym:** [kajm] *PF* zn. *avond* (voor schemering, late middag)
- kä:** [k.æ] *PF* wwn. *gaan*
- kä'ärıp:** [kæ.ˈʔ.æ.ɾ.ɪpʰ] *PF* wwo. *duwen* (sam. van **kä** *gaan* en **'ärıp** *verplaatsen*)
- kämakto:** [kæ.ˈm.ək.t.o] *PF* ww. *uitrijden* (sam. van **kä** *gaan* en **makto** *rijden*)
- käpxi:** [kæ.ˈp'ɪ] *PF* zn. *achterkant* (deel of sectie) (sam. van **kä** *ga* en **hapxi** *deel*)
- käsatseng:** [kæ.ˈsa.tseŋ] *PF* bw. *daar buiten* (sam. van **kä** *ga* en **tseng** *plaats*)
- käsrin:** [kæ.ˈsɾ.in] *PF* wwo. *uitlenen* (aan iemand) (afgeleid van **srin** *tijdelijk overgeven van de een naar een ander*)
- käteng:** [ˈk.æ.teŋ] *PF* wwn. *samen zijn met*
- ke:** [kɛ] *PF* bw. *niet*
- ke'aw:** [kɛ.ˈʔaw] *PF* bn. *verdeeld, uit elkaar gehaald* (sam. van **ke** *niet* en **'aw** *een*)
- ke'u:** [kɛ.ʔu] *PF* vn. *helemaal niets, helemaal niet* (sam. van **ke** *niet* en **'u** *ding*)
- kea:** [ˈkɛ.a] *PF* bn. *geen* (voor zn.)
- kefpomronga':** [kɛ.fpom.ˈro.ŋaʔ] *PF* bn. *ongezond* (mentaal) (sam. van **ke** *niet* en **fpomronga'** *gezond* (mentaal)) nvm.
- kefpomtokxnga':** [kɛ.fpom.ˈtok'.ŋaʔ] *PF* bn. *ongezond* (fysiek) (sam. van **ke** *niet* en **fpomtokxnga'** *gezond* (fysiek)) nvm.
- keftxo:** [kɛ.ˈft'o] *PF* bn., tw. *ongelukkig, van streek, 'Wat erg!'*
- kefyak:** [kɛ.ˈfjakʰ] *PF, Prr* part. *is het niet?, toch?* (sam. van **ke fya** *niet de manier* en **srak** *vraagmarkeerder*)
- kehe:** [ˈkɛ.he] *PF* part., tw. *nee*
- kekem:** [ˈkɛ.kɛm] *PF* vn., bw. *geen actie of activiteit* (sam. van **ke** *niet* en **kem** *activiteit*)
- kelemweypey:** [kɛ.lɛm.ˈwej.pɛj] *PF* bn. *ongeduldig* (afgeleid van **ke** *niet* en **lemweypey** *geduldig*)
- kelfpomron:** [kɛl.fpom.ˈron] *PF* bn. *ongezond* (mentaal) (sam. van **ke** *niet* en **lefpomron** *gezond* (mentaal)) avm.
- kelfpomtokx:** [kɛl.fpom.ˈtokʰ] *PF* bn. *ongezond* (fysiek) (sam. van **ke** *niet* en **fpomtokx** *gezondheid* (fysiek)) avm.
- kelhoan:** [kɛl.ˈho.an] *PF* bn. *oncomfortabel* (afgeleid van **hoan** *comfortabel*)
- kelkin:** [kɛl.ˈkin] *PF* bn. *onnodig*
- kelku:** [ˈkɛl.ku] *PF* zn. *thuis, huis*
- kelku si:** [ˈkɛl.ku ˈs-i] *PF* wwn. *wonen* (afgeleid van **kelku** *huis*)
- kelsar:** [kɛl.ˈsar] *PF* bn. *nutteloos* (sam. van **ke** *niet* en **lesar** *nuttig*)
- keltsun:** [kɛl.ˈtsun] *PF* bn. *onmogelijk* (sam. van **ke** *niet* en **tsun** *kunnen*)
- kem:** [kɛm] *PF* zn. *actie, daad*
- kemli'u:** [ˈkɛm.li.ʔu] *PF* zn. *werkwoord* (sam. van **kem** *actie* en **li'u** *woord*)
- kemli'uvi:** [ˈkɛm.li.ʔu.vi] *PF* zn. *tussenvoegsel* (afgeleid van **kemli'u** *werkwoord*)
- kempe:** [ˈkɛm.pɛ] *PF* vvn. *wat, welke* (actie) allomorf van **pehem** (sam. van **kem** *actie, daad*)
- kem si:** [ˈkɛm ˈs-i] *PF* wwn. *doen* (afgeleid van **kem** *actie, daad*)
- kemwiä:** [kɛm.ˈwi.æ] *PF* bn. *oneerlijk, onjuist, fout, onterecht* (sam. van **ke** *niet* en **muiä** *eerlijk, goed, terecht*)
- ken'aw:** [kɛn.ˈʔaw] *PF* bw. *niet alleen* (sam. van **ke** *niet* en **nì'aw** *alleen*)
- keng:** [kɛŋ] *PF* bw. *gelijk aan, zoveel als*
- kenong:** [ˈk.ɛ.n.ɔŋ] or [ˈkɛ.n.ɔŋ] *PF* wwn. *repre-senteren* (sam. van **ke** *niet* en **nong** *volgen*)
- kenzen:** [kɛn.ˈzɛn] *PF* bw. *niet noodzakelijk* (sam. van **ke** *niet* en **nizen** *noodzakelijk*)
- kerusey:** [ˈkɛ.ɾu.sej] *PF* bn. *dood* (sam. van **ke** *niet* en **r«us»ey** *levend* (deelwoord tussenvoegsel))

- kesran:** [kɛ.ˈsran] *PF* bn. zo-zo, matig (sam. van **ke** niet en **sran** ja) (De herkomst van dit woord is niet duidelijk. Misschien was het oorspronkelijk kesrankekehe, letterlijk ‘niet ja, niet nee’, met betrekking tot of iets goed was gedaan of niet, en gedurende de tijd werd het afgekort tot enkel kesran, en toegepast op alles wat matig was in kwaliteit.)
- keteng:** [ˈkɛ.tɛŋ] *PF* bn. verschillend (sam. van **ke** niet en **teng** gelijk)
- ketsran:** [kɛ.ˈtsran] *PF* bn., vw. hoe dan ook (sam. van **ke** niet en **tsranten** terzake doende)
- ketsuktiam:** [kɛ.ˈtsuk.ˈti.am] *PF* bn. ontelbaar, oneindig (afgeleid van **ketsuk**– niet kunnen en **tiam** tellen)
- ketsuktswa’:** [kɛ.ˈtsuk.ˈtswaʔ] *PF* bn. onvergetelijk (afgeleid van **ketsuk**– niet mogelijk zijn om en **tswa’** vergeten)
- ketuwong:** [ˈkɛ.tu.woŋ] *PF* zn. vreemdeling
- kew:** [kɛw] *PF* get. nul
- kewan:** [ˈkɛ.wan] *PF* zn. leeftijd (afgeleid van **koak** oud en **ewan** jong)
- kewong:** [ˈkɛ.woŋ] *PF* bn. vreemd (buitenaards)
- key:** [kɛj] *PF* zn. gezicht
- keyawr:** [kɛ.ˈjawr] *PF* bn. verkeerd, fout, niet goed (sam. van **ke** niet en **eyawr** correct)
- keye’ung:** [kɛ.ˈjɛ.ʔuŋ] *PF* zn. krankzinnigheid
- keyrel:** [ˈkɛy.rɛl] *PF* zn. gezichtsuitdrukking (sam. van **key** gezicht en **rel** afbeelding)
- kezemplltxe:** [kɛ.zɛm.pl.ˈtʰɛ] *PF* bw. uiteraard, hoeft niet gezegd te worden (samentrekking van **ke+zene+pivlltxe**)
- ki:** [ki] *PF* vw. maar liever, in plaats van
- kifkey:** [ki.ˈfkɛj] *PF* zn. wereld (fysiek, solide)
- kilvan:** [kil.ˈvan] *PF* zn. rivier
- kin:** [k.in] *PF* wwo. nodig hebben
- kinam:** [ki.ˈnam] *PF* zn. been
- kinamtil:** [ki.ˈnam.til] *PF* zn. knie (sam. van **kinam** been en **til** verbinding)
- kinä:** [ˈki.næ] *PF* get. zeven
- kintrr:** [ˈkin.tɾ] *PF* zn. week (afgeleid van **kinä** zeven en **trr** dag)
- kintrram:** [ˈkin.tɾam] *PF* zn. vorige week (afgeleid van **kintrr** week)
- kintrray:** [ˈkin.tɾaj] *PF* zn. volgende week (afgeleid van **kintrr** week)
- kip–:** [kipˀ] *PF* adp. tussen
- kive:** [ˈki.vɛ] *PF* bn. zevende (rangtelwoord) (afgeleid van **kinä** zeven)
- ki’ong:** [ki.ˈʔoŋ] *PF* bn. langzaam
- kim:** [k.im] *PF* wwo. (iets) draaien, laten tollen
Pol rumit kolim Hij draaide de bal
- kimar:** [ki.ˈmar] *PF* bn. van dit seizoen (voeding, groente of dierlijk)
- king:** [kiŋ] *PF* zn. draad
- kite’e:** [ki.te.ˈʔɛ] *PF* zn. dienst
- kite’e si:** [ki.te.ˈʔɛ ˈs.i] *PF* wwn. bedienen (afgeleid van **kite’e** bediening)
- klfro’:** [kl.ˈfr.oʔ] *PF* wwsn. verantwoordelijk zijn
- klkkä:** [kl.ˈk.æ] *PF* wwn. afdalen, omlaag gaan (sam. van **klpa** bodem en **kä** gaan)
- klkkulat:** [kl.ˈk.u.l.atˀ] *PF* wwo. opgraven
- klkkxem:** [kl.ˈk.ˈɛm] *PF* wwn. staan
- klpa:** [kl.pa] *PF* zn. bodem
- klpä:** [kl.ˈp.æ] *PF* wwn. landen, de grond bereiken (sam. van **klte** grond en **pähem** arriveren)
- klpaxiltu:** [kl.ˈp.ɪl.tu] *PF* zn. gebied, territorium
- klrikx:** [kl.ˈrikˀ] *PF* zn. aardbeving (sam. van **klte** grond en **rikx** bewegen)
- klte:** [ˈkl.tɛ] *PF* zn. grond
- kltseng:** [ˈkl.tɛŋ] *PF* zn. positie (afgeleid van **tseng** plaats)
- kltxay:** [kl.ˈt.ˈaj] *PF* wwn. op de grond liggen (sam. van **klte** grond en **txay** plat liggen)
- kltxeykay:** [kl.t.ˈɛj.ˈk.aj] *PF* wwo. (iets) op de grond leggen / neerleggen (sam. van **klte** grond en **txay** plat leggen) overgangelijke vorm van **kltxay**
- klvawm:** [kl.vawm] *PF* bn. bruin (grond-donker) (sam. van **klte** grond en **vawm** donker)
- klwo:** [kl.ˈw.o] *PF* wwn. landen, neerkomen (het proces van) (sam. van **klte** grond en **wo** reiken naar)
- kllyem:** [kl.ˈj.ɛm] *PF* wwo. begraven (sam. van **klte** grond en **yem** in doen)
- klza’u:** [kl.ˈz.a.ʔ.u] *PF* wwn. omlaag komen (sam. van **klte** grond en **za’u** komen)
- ko:** [ko] *PF* part. instemmend
- ko’on:** [ˈko.ʔoŋ] *PF* zn. ring, ovaal, ongeveer ronde gesloten vorm (afgeleid van **koum** rond, gebogen en **on** vorm)
- koak:** [ˈko.akˀ] *PF* bn. oud, hoge leeftijd (voor levende dingen)

koaktan: [ˈko.ak.tan] *PF* zn. *oude man* (afgeleid van **koak** *oud, op leeftijd*)
koakte: [ˈko.ak.tɛ] *PF* zn. *oude vrouw* (afgeleid van **koak** *oud, op leeftijd*)
koaktu: [ˈko.ak.tu] *PF* zn. *oud persoon* (afgeleid van **koak** *oud, op leeftijd*)
kolan: [ko.ˈlan] *PF* tw. *ik bedoel, eigenlijk* (*zichzelf corrigerend*) (afgeleid van **kan** *richten, bedoelen*)
kop: [kopː] *PF* bw. *ook, alsmede, tegelijk met*
kop: [kopː] *PF* vw. *en ook*
koren: [ko.ˈrɛn] *PF* zn. *regel, richtlijn*
kosman: [ko.ˈsman] *PF* bn. *geweldig, fantastisch*
koum: [ˈko.um] *PF* bn. *rond, gebogen*
krr: [kr̩] *PF* zn. *tijd*
krra: [ˈkr̩.a] *PF* vw. *wanneer, op de tijd dat* (afgeleid van **krr** *tijd*)
krrka-: [ˈkr̩.ka] *PF* adp. *tijdens* (afgeleid van **krr** *tijd*)
krrnekx: [kr̩.ˈn.ɛkː] *PF* wwn. *tijd verbruiken* (sam. van **krr** *tijd* en **nekx** *consumeren*)

Kx

kxa: [kˈa] *PF* zn. *mond*
kxakx: [kˈ.akː] *PF* wwn. *breken, in twee delen breken*
kxam: [kˈam] *PF* zn. *midden*
kxamlä-: [kˈam.læ] *PF* adp. *door* (*via het midden van*) (afgeleid van **kxam** *midden*)
kxamtrr: [kˈam.tr̩] *PF* zn. *middag* (*12 uur 's middags*) (sam. van **kxam** *midden* en **trr** *dag*)
kxamtrrmaw: [kˈam.tr̩.maw] *PF* zn. *de tijd net na middag, vroege namiddag* (sam. van **kxamtrr** *middag* en **maw** *na*)
kxamtseng: [kˈam.tɕɛŋ] *PF* zn. *middelpunt, plaats in het midden* (sam. van **kxam** *midden* en **tseng** *plaats*)
kxamtxomaw: [kˈam.tːo.maw] *PF* zn. *na middernacht* (sam. van **kxamtxon** *middernacht* en **maw** *na*)
kxamtxon: [kˈam.tːon] *PF* zn. *middernacht* (sam. van **kxam** *midden* en **txon** *nacht*)
kxamyi: [kˈam.ji] *PF* zn. *gemiddeld niveau* (sam. van **kxam** *midden* en **yì** *niveau*)
kxangangang: [kˈaŋ.aŋ.aŋ] *PF* tw. *boem* (*onomatopee*)
kxani: [kˈa.ni] *PF* bn. *verboden*
kxap: [kˈapː] *PF* zn. *bedreiging*

krrpe: [ˈkr̩.pɛ] *PF* vvn. *wanneer* allomorf van **pehrr** (sam. van **krr** *tijd*)
ku'up: [ˈku.ʔupː] *PF* bn. *zwaar* (*fysiek gewicht*)
kulat: [ˈk.u.l.atː] *PF* wwo. *openbaren, voortbrengen* (*letterlijk, en als metafoor*)
kum: [kum] *PF* zn. *resultaat*
kuma: [ˈkum.a] *PF* vw. *dat* (*als een resultaat*) (afgeleid van **kum** *resultaat*) deze vorm komt voor het resultaat, dus: 'Lu poe sevin niftx-an kuma yawne slolu oer' (*Ze was zo mooi dat ik verliefd op haar werd.*); zie ook 'akum'
kur: [k.ur] *PF* wwn. *hangen*
kurakx: [k.u.ˈr.akː] *PF* wwo. *uitdrijven*
kurfyän: [ˈkur.fjan] *PF* zn. *mand of opgehangen rek* (sam. van **kur** *hangen* en **fyan** *constructie bedoeld om iets schoon en van de grond te houden*)
kurfyävi: [ˈkur.fja.vi] *PF* zn. *haak* (*om iets aan op te hangen*) (afgeleid van **kurfyän** *mand of opgehangen rek*)

kxapnga': [kˈap.ŋaː] *PF* bn. *bedreigend* (afgeleid van **kxap** *bedreiging*) nvm.
kxap si: [kˈap s.i] *PF* wwn. *bedreigen* (afgeleid van **kxap** *bedreiging*)
kxawm: [kˈawm] *PF* bw. *misschien*
kxayl: [kˈajl] *PF* bn. *hoog*
kxaylyi: [kˈajl.ji] *PF* zn. *hoog niveau* (sam. van **kxayl** *hoog* en **yì** *niveau*)
kxänäng: [kˈæ.næŋ] *PF* bn. *geur van rottend dier/vlees*
kxeltek: [kˈ.ɛl.t.ɛk] *PF* wwo. *oppakken, optillen*
kxem: [kˈ.ɛm] *PF* wwn. *verticaal zijn*
kxemyo: [kˈɛm.jo] *PF* zn. *muur, verticaal operolak* (sam. van **kxem** *verticaal zijn* en **yo** *opperolak*)
kxener: [kˈɛ.nɛr] *PF* zn. *rook*
kxetse: [kˈɛ.tɕɛ] *PF* zn. *staart*
kxeyey: [kˈɛ.jɛj] *PF* zn. *fout*
kxitx: [kˈitː] *PF* zn. *dood*
kxi: [kˈi] *PF* tw. *hallo* (*informeel*) (afgeleid van **kaltxi** *hallo*) informeel, ingekorte vorm van **kaltxi**
kxiim: [kˈim] *PF* wwo. *commanderen, bevelen, taken uitdelen*

kxìmyu: [k'ím.ju] *PF* zn. *aanvoerder, iemand die autoriteit over anderen heeft (afgeleid van kxìm commanderen, bevelen, taken verdelen)*
kxll: [k'l] *PF* zn. *aanval*
kxll si: [k'l 's:i] *PF* wwn. *(op)laden (afgeleid van kxll lading)*
kxor: [k'or] *PF* zn. *een brede bank krachtige wateroallen, bekend om de oorverdovende en dodelijke kracht (telbaar, maar komt zelden voor)*
kxu: [k'u] *PF* zn. *onheil, schade*

L

lahe: [lɑ.hɛ] *PF* vn. *ander*
lal: [lɑl] *PF* bn. *oud (tegenovergestelde van mip) nvm.*
lam: [lɑm] *PF* wwn. *lijken*
lang: [lɑŋ] *PF* wwo. *onderzoeken, verkennen*
lapo: [lɑ.po] *PF* vn. *(de) ander (persoon of ding) (sam. van lahe ander en po hij, zij)*
laro: [lɑ.ro] *PF* bn. *schoon*
laro si: [lɑ.ro s:i] *PF* wwn. *schoonmaken, vuiligheid weghalen (afgeleid van laro schoon)*
latem: [lɑ.t.ɛm] *PF* wwn. *veranderen (l«eyk»atem wwo. veranderen)*
latsi: [lɑ.'ts:i] *LA* ww. *(iemand) bijhouden*
law: [law] *PF* bn. *zeker, duidelijk*
lawk: [l-awkʷ] *PF* wwo. *praten over, iets zeggen/uitweiden over*
lawnol: [lɑw.nol] *PF* zn. *grote vreugde*
lawr: [lawr] *PF* zn. *melodie*
law si: [law 's:i] *PF* wwn. *duidelijk maken (afgeleid van law duidelijk)*
layompin: [lɑ.'jom.pin] *PF* zn. *zwart (afgeleid van layon zwart)*
layon: [lɑ.'jon] *PF* bn. *zwart*
lätxayn: [l.æ.'t'ajɲ] *PF* wwo. *verslagen in gevecht, overwinnen*
le'al: [lɛ.'ʔal] *PF* bn. *verspillend (afgeleid van 'al verspillen) nvm.*
le'aw: [lɛ.'ʔaw] *PF* bn. *enkel*
le'en: [lɛ.'ʔɛn] *PF* bn. *speculatief, intuïtief (afgeleid van 'en raden) nvm.*
lefkr: [lɛ.'fkr] *PF* bn. *huidig (afgeleid van fikrr deze tijd)*
lefngap: [lɛ.'fɲapʷ] *PF* bn. *metalig, van metaal (afgeleid van fngap metaal)*

kxuke: [k'u.kɛ] *PF* bn. *veilig (sam. van kxu onheil en ke niet)*
kxukx: [k'·ukʷ] *PF* wwo. *slikken*
kxum: [k'um] *PF* bn. *visceus, gelatineachtig, dik*
kxumpay: [k'um.pa.j] *PF* zn. *visceuse vloeistof, gel (afgeleid van kxum visceus, gelatineachtig, dik)*
kxu si: [k'u s:i] *PF* wwn. *schade toebrengen (afgeleid van kxu schade)*
kxutu: [k'u.tu] *PF* zn. *vijand (afgeleid van kxu onheil, schade)*

lefpom: [lɛ.'fpom] *PF* bn. *blij, vredig, plezierig, aangenaam (afgeleid van fpom blijheid, vrede) nvm.*
lefpomron: [lɛ.fpom.'ron] *PF* bn. *gezond (mentaal) (afgeleid van fpomron gezondheid, welzijn (mentaal)) avm.*
lefpomtokx: [lɛ.fpom.'tokʷ] *PF* bn. *gezond (fysiek) (afgeleid van fpomtokx gezondheid (fysiek)) avm.*
lehawmpam: [lɛ.'hawm.pɑm] *PF* bn. *lawaaierig (afgeleid van hawmpam lawaai, excessief geluid)*
lehawng: [lɛ.'hawŋ] *PF* bn. *overdadig (afgeleid van hawng overweldigend veel)*
lehawngkrr: [lɛ.'hawŋ.kr] *PF* bn. *laat (afgeleid van hawngkrr laat)*
lehipey: [lɛ.'hi.pe.j] *PF* bn. *aarzelend, in een staat van aarzeling (afgeleid van hipey aarzelen)*
lehoan: [lɛ.'ho.ɑn] *PF* bn. *comfortabel (afgeleid van hoan comfort)*
lehrap: [lɛ.'hr.apʷ] *PF* bn. *gevaarlijk (afgeleid van hrrap gevaar)*
leioae: [lɛ.i.o.'a.ɛ] *PF* zn. *respect*
leioae si: [lɛ.i.o.'a.ɛ s:i] *PF* wwn. *respecteren (afgeleid van leioae respect)*
lek: [l-ɛkʷ] *PF* wwo. *gehoorzamen, luisteren naar*
lekin: [lɛ.'kin] *PF* bn. *nodig (afgeleid van kin nodig hebben)*
lekoren: [lɛ.ko.'rɛn] *PF* bn. *gerechtelijk (afgeleid van koren regel)*
lekye'ung: [lɛk.'jɛ.'ʔuŋ] *PF* bn. *gek, waanzinnig (afgeleid van keye'ung waanzin)*
leli'fya: [lɛ.'liʔ.fja] *PF* bn. *betrekking hebbend op taal (afgeleid van li'fya taal)*

- lemrey:** [lɛm.'rɛj] *PF* bn. *overlevende (b.v. leden van een groep waarvan enkele zijn gestorven) (afgeleid van emrey overleven)*
- lemweypey:** [lɛm.'wɛj.pɛj] *PF* bn. *geduld (afgeleid van mawepey geduld hebben)*
- len:** [l·ɛn] *PF* wwn. *gebeuren*
- leNa'vi:** [lɛ.'naʔ.vi] *PF* bn. *te doen hebben met de Na'vi, het Volk (afgeleid van Na'vi het Volk)*
- leno:** [lɛ.'no] *PF* bn. *diepgaand, gedetailleerd (van een persoon)*
- lenomum:** [lɛ.'no.mum] *PF* bn. *nieuwsgierig (afgeleid van newomum nieuwsgierig zijn)*
- lenrra:** [lɛ.'nr̩.a] *PF* bn. *trots (afgeleid van nr̩a trots)*
- lepaj:** [lɛ.'paj] *PF* bn. *waterig (afgeleid van pay water)*
- lepwox:** [lɛp.'wopʔ] *PF* bn. *bewolkt (afgeleid van piwox wolk)*
- ler:** [lɛr] *PF* bn. *stabiel, gestaag (voor beweging)*
- lereyfy:** [lɛ.'rɛj.fj̩a] *PF* bn. *cultureel (afgeleid van reyfy manier van leven)*
- lerik:** [lɛ.'rikʔ] *PF* bn. *bladrijk (afgeleid van rik blad)*
- lerin:** [lɛ.'rin] *PF* bn. *houten, van hout (afgeleid van rin hout)*
- leronsrel:** [lɛ.'ron.sɛl] *PF* bn. *denkbeeldig (afgeleid van ronsrelngop verbeelden)*
- lertu:** [lɛr.tu] *PF* zn. *collega*
- lesar:** [lɛ.'sar] *PF* bn. *nuttig (afgeleid van sar nut)*
- leskxir:** [lɛ.'sk'ir] *PF* bn. *gewond (afgeleid van skxir verwonden)*
- lesngä'i:** [lɛ.'sŋæ.ʔi] *PF* bn. *origineel, eerste in een serie (afgeleid van sngä'i begin)*
- lesnonrra:** [lɛ.sno.'nr̩.a] *PF* bn. *vol zelf-trots (afgeleid van snonrra zelf-trots)*
- leso'ha:** [lɛ.'soʔ.ha] *PF* bn. *enthousiast (afgeleid van so'ha enthousiast zijn over) avm.*
- letam:** [lɛ.'tam] *PF* bn. *genoeg (afgeleid van tam voldoende)*
- letokx:** [lɛ.'tokʔ] *PF* bn. *lichamelijk, fysiek (afgeleid van tokx lichaam)*
- letrr:** [lɛ.'tr̩] *RL* bn. *dagelijks (afgeleid van trr dag)*
- letrrrr:** [lɛ.'tr̩.tr̩] *PF* bn. *gewoon (afgeleid van trr dag)*
- letsim:** [lɛ.'tsim] *PF* bn. *origineel, uniek, niet van een andere bron genomen (afgeleid van tsim bron)*
- letskxe:** [lɛ.'tsk'ɛ] *PF* bn. *stenen, van steen (afgeleid van tsckxe rots, steen)*
- letsranten:** [lɛ.'tsran.tɛn] *PF* bn. *belangrijk (afgeleid van tsranten terzake doende)*
- letsunslu:** [lɛ.'tsun.slu] *PF* bn. *mogelijk (afgeleid van tsunslu mogelijk zijn)*
- letwan:** [lɛt.'wan] *PF* bn. *achterbaks (van een persoon) (afgeleid van tute persoon en wan verbergen)*
- letxi:** [lɛ.'t'i] *PF* bn. *gehaast (afgeleid van txi haast)*
- letxiluke:** [lɛ.'t'i.lu.kɛ] *PF* bn. *ongehaast (sam. van txi haast en luke zonder)*
- lew:** [lɛw] *PF* zn. *deksel*
- lewäte:** [lɛ.wæ.'tɛ] *PF* bn. *onverkwikkelijk, onprettig (afgeleid van wäte redetwisten)*
- leweopx:** [lɛ.wɛ.'opʔ] *PF* bn. *golvend (afgeleid van weopx golf (water))*
- lew si:** [lɛw 's:i] *PF* wwn. *bedekken (afgeleid van lew bedekking)*
- ley:** [l·ɛj] *PF* wwn. *waarde hebben, iets waard zijn*
- leyapay:** [lɛ.'ja.paj] *PF* bn. *nevelig, mistig (afgeleid van yapay mist)*
- leye'krr:** [lɛ.'jɛʔ.kr̩] *PF* bn. *vroeg (afgeleid van ye'krr vroeg)*
- leyewla:** [lɛ.'jɛw.la] *PF* bn. *teleurstellend (afgeleid van yewla teleurstelling)*
- leyem:** [l·ɛjm] *PF* wwmn. *roepen, (uit)schreeuwen*
- leymfɛ':** [l·ɛjm.'fɛʔ] *PF* wwn. *klagen (sam. van leym roepen, (uit)schreeuwen en fe' slecht)*
- leymkem:** [l·ɛjm.'kɛm] *PF* wwn. *protesteren (sam. van leym roepen, (uit)schreeuwen en kemwiä oneerlijk, onjuist, fout, onterecht)*
- leyn:** [l·ɛjn] *PF* wwo. *herhalen*
- lezeswa:** [lɛ.'zɛ.swa] *PF* bn. *grassig, grasachtig (afgeleid van zeswa gras)*
- li:** [li] *PF* bw. *al, reeds*
- lie:** [li.ɛ] *PF* zn. *ervaring*
- lini:** [li.ni] *PF* zn. *jong (van een dier, vogel, vis, insect)*
- lisre+:** [li.sɛ] *PF* adp. *tot, voor, tot aan maar niet na (sam. van li reeds en sre+ voor)*
- litx:** [litʔ] *PF* bn. *scherp (als b.v. een mes)*
- li'fya:** [liʔ.fj̩a] *PF* zn. *taal (sam. van li'u woord en fya'o wijze, manier)*
- li'fyaolo':** [liʔ.fj̩a.o.'loʔ] *PF* zn. *taalgroep, taalgebruikers (sam. van li'fya taal en olo' clan)*

li'fyavi: [li.ʔa.vi] *PF* zn. *uitdrukking, stuk taal* (afgeleid van **li'fya taal**)
li'kong: [li.ʔ.koŋ] *PF* zn. *lettergreep* (sam. van **li'u woord** en **'ekong ritme**)
li'u: [li.ʔu] *PF* zn. *woord*
li'uking: [li.ʔu.kiŋ] *PF* zn. *zin* (sam. van **li.u woord** en **king draad**)
li'ukingvi: [li.ʔu.kiŋ.vi] *PF* zn. *zinsdeel* (afgeleid van **li'uking zin**)
li'upam: [li.ʔu.pam] *PF* zn. *accent* (sam. van **li'u woord** en **pam geluid**)
li'upe: [li.ʔu.pɛ] *PF* vvn. *wat, welk* (*woord, uiting*) allomorf van **pel'u**
li'upuk: [li.ʔu.pukʔ] *PF* zn. *woordenboek* (sam. van **li'u woord** en **puk boek** (*leenwoord uit het Engels*))
li'uvan: [li.ʔu.van] *PF* zn. *woordgrap, woordspel* (sam. van **li'u woord** en **uvan spel**)
li'uvi: [li.ʔu.vi] *PF* zn. *affix* (afgeleid van **li'u woord**)
lim: [li.m] *PF* wwsn. *ver weg zijn*
ling: [li.ŋ] *PF* wwn. *zweven in de lucht*
lo'a: [lo.ʔa] *PF* zn. *totem, amulet*
loi: [lo.i] *PF* zn. *ei*
lok: [l-okʔ] *PF* wwo. *naderen, benaderen*

M

ma: [ma] *PF* part. *aansprekende wijs markeerder*
makto: [m.ak.t.o] *PF* wwo. *rijden*
mal: [mal] *PF* bn. *betrouwbaar*
masat: [ma.sat] *PF* zn. *borstplaat* (*bewapening*)
mauti: [ma.u.ti] *PF* zn. *fruit*
maw-: [maw] *PF* adp. *na* (*tijd*)
mawey: [ma.'wej] *CM* bn. *kalm*
maweypey: [ma.'wej.p.ɛj] *PF* wwsn. *geduld hebben* (*ii*) (sam. van **mawey kalm** en **pey wachten**)
maweypeyyu: [ma.'wej.pej.ju] *PF* zn. *Iemand die geduldig is* (afgeleid van **maweypey geduld hebben**)
mawfwa: [maw.fwa] *PF* vw. *nadat* (sam. van **maw na** en **fwa dat**)
mawkrr: [maw.kɾ] *PF* bw. *na, achteraf, later* (sam. van **maw na** en **krr tijd**)
mawkrra: [maw.'kɾ.a] *PF* vw. *na* (*tijd*) allomorf van **akrrmaw** (sam. van **krr tijd** en **maw na**)
mawl: [mawl] *PF* zn. *half*

lok-: [l-okʔ] *PF* adp. *dicht bij*
lom: [lom] *PF* bn. *missend, vermist* (*als een niet-aanwezig iemand waarnaar verlangd wordt*)
lomtu: [lom.tu] *PF* zn. *persoon die gemist wordt* (afgeleid van **lom missend, vermist**)
lonu: [l-o.'n-u] *PF* wwo. *loslaten*
lopx: [l-opʔ] *PF* wwn. *in paniek zijn/raken*
lor: [lor] *PF* bn. *mooi, aangenaam voor de zintuigen*
loran: [lo.ran] *PF* zn. *elegantie, gratie* (sam. van **lor mooi** en **ran natuur, essentie**)
lrrtok: [lɾ.tokʔ] *PF* zn. *glimlach*
lrrtok si: [lɾ.tokʔ 's.i] *PF* wwn. *lachen* (afgeleid van **lrrtok glimlach**)
lu: [l-u] *PF* wwn., wwsn. *zijn* (*existentieel*) (*existentieel werkwoord*) (geeft bezit aan met datief van bezitter)
luke-: [lu.ke] *PF* adp. *zonder*
lukpen: [luk.'pɛn] *PF* bn. *zonder kleding, naakt* (sam. van **luke zonder** en **pen kleding** (*meer-voud*))
lumpe: [lum.pɛ] *PF* vvn. *waarom* allomorf van **pelun**
lun: [lun] *PF* zn. *reden*
lupra: [lup.ra] *PF* zn. *stijl*

may': [m.ajʔ] *PF* wwo. *uitproberen, evalueren, testen, proefdraaien*
mäxxu: [m.æ.'k'u] *PF* wwo. *onderbreken, uit harmonische balans gooien* (afgeleid van **kxu beschadigen**)
me'em: [mɛ.'ʔɛm] *PF* bn. *harmonieus*
mefo: [mɛ.fo] *PF* vn. *zij, die twee* (afgeleid van **me+ tweevoudmarkeerder** en **po hij, zij**)
mek: [mekʔ] *PF* bn. *leeg, ook als metafoor: geen waarde hebbend*
mekre: [mɛk.rɛ] *PF* zn. *voorraad*
mektseng: [mɛk.tseŋ] *PF* zn. *opening, breuk* (sam. van **mek leeg** en **tseng plaats**)
melo: [mɛ.lo] *PF* bw. *tweemaal* (afgeleid van **me+ tweevoudmarkeerder** en **alo tijd, beurt**)
menari: [mɛ.'na.ri] *PF* zn. *ogen* (*twee*) (afgeleid van **me+ tweevoud** en **nari oog**)
meoaniaea: [mɛ.o.a.u.ni.a.'ɛ.a] *PF* zn. *harmonie, een zijn met de natuur*
merki: [mɛɾ.ki] *PF* zn. *rek/rooster op de grond* (*om vlees te roken*)

- mesrram:** [mɛ.sɾ.'am] *PF* zn., bw. *eergisteren, twee dagen geleden* (afgeleid van **trr** dag)
- mesrray:** [mɛ.sɾ.'aj] *PF* zn., bw. *overmorgen, over twee dagen* (afgeleid van **trr** dag)
- meuia:** [mɛ.'u.i.a] *PF* zn. *eer*
- meuianga':** [mɛ.'u.i.a.ŋaʔ] *PF* bn. *geëerd, eerbbaar* (afgeleid van **meuia** *eer* en **nga'** *bevat*)
- meyam:** [m.ɛ.'y.am] *PF* wwo. *omhelzen, in de arm houden*
- meyp:** [mɛjpʷ] *PF* bn. *zwak*
- mi:** [mi] *PF* bw. *toch, nog, als voorheen*
- miklor:** [mik.'lor] *PF* bn. *aangenaam aanhorend, mooi klinkend* (afgeleid van **mikyun** *oor* en **lor** *mooi*)
- miktsang:** ['mik.tsaŋ] *PF* zn. *oorbel* (sam. van **mikyun** *oor* en **tsang** *piercing*)
- mikvä':** [mik.'væʔ] *PF* bn. *slecht klinkend* (afgeleid van **mikyun** *oor* en **vä'** *onaangenaam voor de zintuigen*)
- mikyun:** ['mik.jun] *JC* zn. *oor*
- mip:** [mipʷ] *PF* bn. *nieuw*
- mì+:** [mi] *PF* adp. *in, op*
- mifa:** ['mi.fə] or [mi.'fə] *PF* zn., bw. *binnen*
- miftxele:** [mi.'ft'ɛ.lɛ] *PF* bw. *met betrekking tot dit, in dit perspectief*
- mikam-:** [mi.'kam] *PF* adp. *tussen*
- mìn:** [m.in] *PF* wwn. *draaien, roteren om een as*
Mìn ne ftärpa *Linksom draaien*
- mìnyu:** ['mim.ju] *PF* zn. *draaier* (afgeleid van **mìn** *draai*)
- mìso:** [mi.'so] *PF* bw. *weg (positie)* (afgeleid van **mì** *weg*)
- ml'an:** [m.l.'ʔ.an] *PF* wwo. *accepteren*
- mlte:** [m.l.'t.ɛ] *PF* wwn. *instemmen*
- mo:** [mo] *PF* zn. *ruimte, ommuurd open gebied*
- mo'ara:** [mo.'ʔa.ra] *PF* zn. *verzamelplaats*
- mo a fngä':** ['mo a 'fŋæʔ] *PF* zn. *toilet (op Aarde)* (sam. van **mo** *ruimte, ommuurd open gebied* en **(a) fngä'** *zich ontlasten*)
- moe:** ['mo.ɛ] *PF* vn. *wij, wij twee (exclusief)* (afgeleid van **me+** *tweevoud* en **oe** *ik*)
- mok:** [m.okʷ] *PF* wwo. *voorstellen, suggereren*
- mokri:** ['mok.ri] *PF* zn. *stem*
- momek:** ['mo.mɛkʷ] *PF* bn. *hol, niet solide*
- mong:** [m-on] *PF* wwo. *vertrouwen op*
- mowan:** [mo.'wan] *PF* bn. *plezierig, aangenaam* (*fysiek, sexueel*)
- mowar:** [mo.'waɾ] *PF* zn. *advies*
- mowar si:** [mo.'waɾ s-i] *PF* wwn. *adviseren* (afgeleid van **mowar** *advies*)
- mowarsiyu:** [mo.'waɾ.si.ju] *PF* zn. *adviseur* (afgeleid van **mowar** *adviseren*)
- mrr:** [mɾ] *PF* get. *vijf*
- mrrtrr:** ['mɾ.tɾ] *PF* zn. *vijfdaagse werkweek* (afgeleid van **mrr** *vijf* en **trr** dag)
- mrrve:** ['mɾ.vɛ] *PF* bn. *vijfde* (*rangtelwoord*) (afgeleid van **mrr** *vijf*)
- muiä:** [mu.'i.æ] *PF* bn. *eerlijk, goed, terecht*
- mun'i:** [m-un.'ʔ-i] *PF* ww. *snijden*
- mune:** ['mu.nɛ] *PF* get. *twee*
- munge:** ['m-u.ŋ-ɛ] *PF* wwo. *brenge*
- mungwrr-:** [muŋ.'wɾ] *PF* adp. *behalve*
- munsna:** ['mun.sna] *PF* zn. *paar* (afgeleid van **mune** *twee* en **sna'o** *set, groep*)
- muntrr:** ['mun.tɾ] *PF* zn. *weekeinde* (afgeleid van **mune** *twee* en **trr** dag)
- muntrram:** ['mun.tɾ.am] *PF* zn. *orig weekeinde* (afgeleid van **muntrr** *weekeinde*)
- muntrray:** ['mun.tɾ.aj] *PF* zn. *volgend weekeinde* (afgeleid van **muntrr** *weekeinde*)
- muntxa:** [mun.'t'a] *PF* bn. *getrouwd, een paar*
- muntxa si:** [mun.'t'a 's-i] *PF* wwn. *paren* (*met iemand*) (afgeleid van **muntxa** *paren*)
- muntxatan:** [mun.'t'a.tan] *PF* zn. *man, echtgenoot* (afgeleid van **muntxatu** *ega*)
- muntxate:** [mun.'t'a.tɛ] *PF* zn. *vrouw, echtgenote* (afgeleid van **muntxatu** *ega*)
- muntxatu:** [mun.'t'a.tu] *PF* zn. *ega, echtgenoot/echtgenote* (afgeleid van **muntxa** *gepaard*)
- muve:** ['mu.vɛ] *PF* bn. *tweede* (*rangtelwoord*) (afgeleid van **mune** *twee*)
- muwìntxu:** [mu.w-m.'t'·u] *PF* wwo. *introduceeren, voorstellen* (afgeleid van **wìntxu** *tonen*)

N

- na-**: [na] *PF* adp. (zo)als
- na'ring**: [naʔ.riŋ] *PF* zn. bos, woud
- naer**: [na.ɛr] *PF* zn. drankje, iets dat gedronken kan worden
- nafi'u**: [na.fi.ʔu] *PF* bn. zulk (een) (sam. van **na als** en **fi'u dit**)
- nam'ake**: [nam.ʔa.ke] *PF* bw. overtuigd, zeker (afgeleid van **am'ake overtuigd**)
- nang**: [naŋ] *PF* part. verrassing, uitroep, aanmoediging (voor onverwachte momenten of nieuwe informatie - miratief)
- nari**: [ˈna.ri] *PF* zn. oog
- nari si**: [ˈna.ri s-i] *PF* wwn. kijk uit, pas op! (afgeleid van **nari eye**)
- narlor**: [nar.ˈlor] *PF* bn. visueel mooi (afgeleid van **nari oog** en **lor mooi, aangenaam voor de zintuigen**)
- narvä'**: [nar.ˈvæʔ] *PF* bn. lelijk, afzichtelijk (afgeleid van **nari oog** en **vä' onaangenaam voor de zintuigen**)
- natkenong**: [nat.ˈke.noŋ] *PF* vw. bijvoorbeeld, als voorbeeld (sam. van **na net als** en **tike-nong voorbeeld**)
- nawfwe**: [naw.ˈfwɛ] *PF* bn. vloeiend (in een taal) Samentrekking van **na hufwe**
- nawm**: [nawm] *PF* bn. groots, nobel
- nawmtu**: [ˈnawm.tu] *PF* zn. groot persoon (afgeleid van **nawm groot**)
- nawri**: [ˈnaw.ri] *PF* bn. getalenteerd
- nayn**: [najn] *PF* zn. het symbool 9 (niet de waarde negen)
- näk**: [n.ækʔ] *PF* wwo. drinken
- nän**: [n.æn] *PF* wwn. verlagen, verminderen
- ne-**: [nɛ] *PF* adp. naar, in de richting van
- ne'im**: [nɛ.ʔim] *PF* bw. terug (richting)
- nefä**: [nɛ.ˈfæ] *PF* bw. omhoog (richting)
- nekl**: [nɛ.ˈk] *PF* bw. omlaag (richting)
- nekx**: [n.ɛkʔ] *PF* wwo. consumeren, verbranden
- nemfa-**: [ˈnɛm.fa] *PF* adp. erin, naar binnen (sam. van **ne in de richting van** en **mifa binnen**)
- nemrey**: [nɛm.ˈrɛj] *PF* bw., tw. op een manier alsof iemand's leven op het spel staat (afgeleid van **emrey overleven**)
- neni**: [ˈnɛ.ni] *PF* zn. zand
- neto**: [nɛ.ˈto] *PF* bw. weg (richting) (afgeleid van **ne naar**)
- netrip**: [ˈnɛt.rɪpʔ] *PF* bw. gelukkig, fortuinlijker-wijs
- new**: [n.ɛw] *PF* wwm. willen
- newomum**: [n.ɛw.ˈo.mum] *PF* wwsn. nieuwsgierig zijn, willen weten (sam. van **new willen** en **omum weten**)
- neypin**: [ˈnɛjm.pin] *PF* zn. lichte kleur (afgeleid van **neyn licht, wit-tinten**)
- neyn**: [nɛjn] *PF* bn. lichte kleuren, wit-tinten
- niä**: [n.i.ˈæ] *PF* wwo. grijpen
- nik**: [nikʔ] *PF* bn. handig, bruikbaar zonder veel moeite
- nikre**: [ˈnik.rɛ] *PF* zn. haar
- nikroi**: [nik.ˈro.i] *PF* zn. haar-sieraad (sam. van **nikre haar** en **ioi sieraad**)
- niktsyey**: [ˈnik.tsjɛj] *PF* zn. eetbare wrap (voedsel ingewikkeld in eetbare bladeren of lianen) (sam. van **nik handig** en **tsyey snack, lichte maaltijd**)
- nim**: [nim] *PF* bn. timide, schuchter
- ninan**: [ˈni.nan] *PF* bw. door te lezen (afgeleid van **inan lezen**)
- ningyen**: [ˈniŋ.jɛn] *PF* bw. mysterieus (afgeleid van **ingyen gevoel van mysterie**)
- nip**: [n-ipʔ] *PF* wwn. vast komen te zitten, ergens in gevangen raken
- nitram**: [nit.ˈram] *PF* bn. blij (voor mensen)
- nivi**: [ˈni.vi] *PF* zn. slaap hangmat (algemene term)
- nì-**: [ni] *PF* bijwoord afleidend toevoegsel
- nì'al**: [ni.ʔal] *PF* bw. verspillend (afgeleid van 'al afval)
- nì'aw**: [ni.ʔaw] *PF* bw. alleen, slechts (afgeleid van 'aw een)
- nì'awtu**: [ni.ʔaw.tu] *PF* bw. alleen (sam. van 'aw een en **tute persoon**)
- nì'awve**: [ni.ʔaw.vɛ] *PF* bw. eerst (afgeleid van 'awve eerst)
- nì'en**: [ni.ʔɛn] *PF* bw. een gegronde gok doen, op intuïtie ageren (afgeleid van 'en raden)
- nì'eng**: [ni.ʔɛŋ] *PF* bw. gelijk, op gelijk niveau (afgeleid van 'engeng niveau)
- nì'eoio**: [ni.ʔɛ.o.i.o] *PF* bw. ceremonieel (afgeleid van 'eoio ceremonieel)
- nì'eveng**: [ni.ʔɛ.vɛŋ] *PF* bw. als een kind, onvolwassen (afgeleid van 'eveng kind)

- nì'eyng:** [ni.'ʔejŋ] *PF* bw. terug, in antwoord op (afgeleid van 'eyng antwoord)
- nì'i'a:** [ni.'ʔiʔ.a] *PF* bw. eindelijk (afgeleid van 'i'a einde)
- nì'it:** [ni.'ʔitʔ] *PF* bw. een beetje, kleine hoeveelheid (abstract) (afgeleid van 'it een beetje, kleine hoeveelheid)
- nì'o':** [ni.'ʔoʔ] *PF* bw. op een plezierige manier (afgeleid van 'o' opwindend)
- nì'ul:** [ni.'ʔul] *PF* bw. meer
- nì'ul'ul:** [ni.'ʔul.ʔul] *PF* bw. meer en meer (afgeleid van 'ul vermeerderen)
- nìawnomum:** [ni.aw.'no.mum] *PF* bw. zoals je weet, zoals bekend (spreektaal [naw.'no.mum]) (afgeleid van «awn» passief deelwoord tussenvoegsel en omum weten)
- nìayoeng:** [ni.a.j.'wɛŋ] *PF* bw. zoals wij (spreektaal [na.j.'wɛŋ]) (afgeleid van ayoeng wij (inclusief))
- nìfe':** [ni.'fɛʔ] *PF* bw. slecht (afgeleid van fe' slecht)
- nìfkeytongay:** [ni.fkɛj.to.'ŋaj] *PF* bw. eigenlijk, feitelijk (sam. van tìfkeytok situatie en ngay waar)
- nìfkr:** [ni.'fkɾ] *PF* bw. tegenwoordig, momenteel (afgeleid van fikrr deze tijd)
- nìflrr:** [ni.'flɾ] *PF* bw. vriendelijk, teder (afgeleid van flrr vriendelijk)
- nìfmokx:** [ni.'fmokʔ] *PF* bw. jaloezie (afgeleid van fmokx jaloezie)
- nìfnu:** [ni.'fnu] *PF* bw. stilletjes (afgeleid van fnu stil)
- nìfrakrr:** [ni.'fra.kɾ] *PF* bn. als altijd (afgeleid van frakrr altijd)
- nìftär:** [ni.'ftæɾ] *PF* bw. naar links (afgeleid van ftär links)
- nìftue:** [ni.'ftu.ɛ] *PF* bw. gemakkelijk (afgeleid van ftue makkelijk)
- nìftxan:** [ni.'ft'an] *PF* bw. zo, in zoverre (afgeleid van fitxan zo, in zoverre)
- nìftxavang:** [ni.'ft'a.van] *PF* bw. gepassioneerd, met heel het hart (afgeleid van ftxavang gepassioneerd)
- nìfwefwi:** [ni.'fwɛ.fwi] *PF* bw. door te fluiten, fluitend (afgeleid van fwefwi fluiten)
- nìfya'o:** [ni.'fja.ʔo] *PF* bw. op een manier (afgeleid van fya'o wijze)
- nìfyeyntu:** [ni.'fjɛj.n.tu] *PF* bw. als een volwassene, volwassen (afgeleid van fyeyntu volwas-
- sene)
- nìhawmpam:** [ni.'hawm.pam] *PF* bw. lawaaierig (afgeleid van hawmpam lawaai, excessief geluid)
- nìhawng:** [ni.'hawŋ] *PF* bw. ook, overdreven (afgeleid van hawng overvloedig)
- nìhay:** [ni.'ha.j] *PF* bw. volgend(e) (afgeleid van hay volgend(e))
- nìhek:** [ni.'hɛkʔ] *PF* bw. vreemd (afgeleid van hek vreemd zijn, afwijken) (oordeel, niet een manier van doen, bijwoordelijk gebruikt)
- nìhipey:** [ni.'hi.pɛj] *PF* bw. aarzelend (afgeleid van hipey aarzelen)
- nìhoan:** [ni.'ho.an] *PF* bw. comfortabel (afgeleid van hoan comfort)
- nìhoet:** [ni.'ho.ɛtʔ] *PF* bw. wijds (afgeleid van hoet wijds, uitgebreid)
- nìhol:** [ni.'hol] *PF* bw. enkele, niet veel (afgeleid van hol weinig)
- nìhona:** [ni.'ho.na] *PF* bw. schattig, lief (afgeleid van hona schattig)
- nìk'ärìp:** [nik.'ʔæ.rɪpʔ] *PF* bw. vast, onbeweeglijk (afgeleid van ke ärìp niet bewegen) let.: 'zonder te laten bewegen'
- nìk'ong:** [nik.'ʔoŋ] *PF* bw. langzaam (afgeleid van kì'ong langzaam)
- nìkanu:** [ni.'ka.nu] *PF* bw. intelligent, op een slimme manier (afgeleid van kanu slim)
- nìkeftxo:** [ni.kɛ.'ft'o] *PF* bw. helaas, jammer genoeg (afgeleid van keftxo ongelukkig)
- nìkelkin:** [ni.kɛl.'kin] *PF* bw. onnodig (afgeleid van kelkin onnodig)
- nìkemweypey:** [ni.kɛm.'we.j.pɛj] *PF* bw. ongeduldig (afgeleid van ke niet en lemweypey geduldig)
- nìklonu:** [nik.lo.'nu] *PF* bw. stevig, vol vertrouwen (afgeleid van ke lonu niet laten gaan) lett.: 'zonder het los te laten'
- nìkmar:** [nik.'maɾ] *PF* bw. in het juiste seizoen, het juiste moment (afgeleid van kìmar van dit seizoen)
- nìksman:** [nik.'sman] *PF* bw. geweldig (op een geweldige manier) (afgeleid van kosman geweldig)
- nìksran:** [nik.'sran] *PF* bw. op een matige/gemiddelde wijze (afgeleid van kesran matig)
- nìktungzup:** [nik.tuŋ.'zupʔ] *PF* bw. voorzichtig, stevig (afgeleid van ke tungzup niet vallen)

- let.: 'zonder te laten vallen'
- nìkx:** [nìk'] *PF* zn. grind
- nìkxap:** [nì.'k'apʷ] *PF* bw. bedreigend (afgeleid van **kxap** bedreiging)
- nìkxem:** [nì.'k'ɛm] *PF* bw. verticaal (afgeleid van **kxem** verticaal zijn)
- nìlam:** [nì.'lam] *PF* bw. blijkbaar (afgeleid van **lam** lijken)
- nìlaw:** [nì.'law] *PF* bw. duidelijk (afgeleid van **law** duidelijk, helder)
- nìler:** [nì.'lɛɾ] *PF* bw. stabiel, gestaag (afgeleid van **ler** stabiel, gestaag)
- nìli:** [nì.'li] *PF* bw. vooruit (van tevoren) (afgeleid van **li al**, reeds)
- nìlkeftang:** [nìl.kɛ.'ftaŋ] *PF* bw. voortdurend, zonder stoppen (sam. van **luke** zonder en **ftang** stoppen)
- nìltsan:** [nìl.'tsan] *PF* bw. goed (afgeleid van **sìltsan** goed)
- nìlun:** [nì.'lun] *PF* bw. uiteraard, vanzelfsprekend, logisch
- nìmal:** [nì.'mal] *PF* bw. vertrouwend, zonder twijfel (afgeleid van **mal** betrouwbaar)
- nìmeyp:** [nì.'mɛjɸʷ] *PF* bw. zwak, losjes (afgeleid van **meyp** zwak)
- nìmun:** [nì.'mun] *PF* bw. opnieuw
- nìmwey:** [nìm.'wɛj] *PF* bw. kalm, vredig (afgeleid van **mawey** kalm)
- nìmweypey:** [nìm.'wɛj.pɛj] *PF* bw. geduldig (afgeleid van **maweypey** geduld hebben)
- nìn:** [nì-n] *PF* wwo. kijken, kijken naar
- nìNa'vi:** [nì.'naʔ.vi] *PF* bw. als de Na'vi (afgeleid van **Na'vi** het Volk)
- nìnäk:** [nì.'nækʷ] *PF* bw. door te drinken (afgeleid van **näk** drinken)
- nìnän:** [nì.'næn] *PF* bw. minder (afgeleid van **nän** verminderen)
- nìnänän:** [nì.'næn.næn] *PF* bw. minder en minder (afgeleid van **nän** verminderen)
- nìngay:** [nì.'ŋaj] *PF* bw. echt, waarlijk (afgeleid van **ngay** waar)
- nìngong:** [nì.'ŋoŋ] *PF* bw. lethargisch, lui (afgeleid van **ngong** lui)
- nìno:** [nì.'no] *PF* bw. in detail, uitgebreid
- nìnrra:** [nì.'nr̥.a] *PF* bw. trots, met trots (afgeleid van **nrra** trots)
- nìnu:** [nì.'nu] *PF* bw. falend, voor niets, vruchteloos, niet het gewilde of verwachte eind halend (afgeleid van **nui** falen)
- nìolo':** [nì.o.'loʔ] *PF* bw. (samen) als leden van een stam (afgeleid van **olo'** stam)
- nìprte':** [nì.'pɾ.tɛʔ] *PF* bw. aangenaam, met plezier (afgeleid van **prte'** plezierig)
- nìpxay:** [nì.'p'aj] *PF* bw. veel (afgeleid van **pxay** veel)
- nìpxi:** [nì.'p'i] *PF* bw. specifiek, precies (afgeleid van **pxi** scherp)
- nìpxim:** [nì.'p'im] *PF* bw. rechtop (afgeleid van **pxim** rechtop)
- nìran:** [nì.'ran] *PF* bw. in de basis/essentie, fundamenteel (afgeleid van **ran** natuur, essentie)
- nìrangal:** [nì.'ra.ŋal] *PF* bw. wens (t.o.v. feit, met (im)perfectief aanvoegende wijs) (afgeleid van **rangal** wens)
- nìronsrel:** [nì.'ron.sɾɛl] *PF* bw. door verbeelding (afgeleid van **ronsrelngop** verbeelden)
- nìsilpey:** [nì.sil.'pej] *PF* bw. hopelijk (afgeleid van **silpey** hoop)
- nìskien:** [nì.'ski.ɛn] *PF* bw. naar rechts (afgeleid van **skien** rechts)
- nìslele:** [nì.'slɛ.lɛ] *PF* bw. door te zwemmen, zwemmend (afgeleid van **slele** zwemmen)
- nìsngä'i:** [nì.'sŋæ.ʔi] *PF* bw. oorspronkelijk, als begin (afgeleid van **sngä'i** begin)
- nìsngum:** [nì.'sŋum] *PF* bw. zorgelijk (afgeleid van **sngum** zorgen maken)
- nìso'ha:** [nì.'soʔ.ha] *PF* bw. enthousiast (afgeleid van **so'ha** enthousiast zijn over)
- nìsoaia:** [nì.so.'a.i.a] *PF* bw. (samen) als leden van een familie (afgeleid van **soaia** familie)
- nìsteng:** [nì.'stɛŋ] *PF* bw. gelijkend (afgeleid van **steng** gelijk, identiek)
- nìsti:** [nì.'sti] *PF* bw. boos (afgeleid van **sti** boos zijn)
- nìsung:** [nì.'suŋ] *PF* bw. daarnaast, tevens (afgeleid van **sung** toevoegen)
- nìswey:** [nì.'swɛj] *PF* bw. optimaal, best (afgeleid van **swey** best)
- nìsyayvi:** [nì.'sja.j.vi] *PF* bw. per ongeluk, per toeval (afgeleid van **syayvi** geluk)
- nìsyen:** [nì.'sjɛn] *PF* bw. als laatste (afgeleid van **syen** laatst)
- nìsyep:** [nì.'sjɛɸʷ] *PF* bw. stevig, in een ijzeren greep (afgeleid van **syep** val) let.: 'als een val'
- nìtam:** [nì.'tam] *PF* bw. genoeg (afgeleid van **tam** voldoen)

- nìteng:** [ni.'tɛŋ] *PF* bw. ook (afgeleid van **teng** gelijk, hetzelfde)
- nìtengfya:** [ni.'tɛŋ.fja] *PF* bw. ook, hetzelfde als (gelijke actie) (afgeleid van **tengfya** als, dezelfde manier als (v.w.))
- nìtkan:** [nit.'kan] *PF* bw. met opzet (afgeleid van **tikan** doel)
- nìtkanluke:** [nit.'kan.lu.ke] *PF* bw. per ongeluk, onbedoeld (sam. van **nìtkan** met opzet en **luke** zonder)
- nìtrrrtr:** [ni.'tr.tr] *PF* bw. dagelijks, regelmatig (afgeleid van **trr** dag)
- nìtsim:** [ni.'tsim] *PF* bw. origineel, op een originele manier (afgeleid van **tsim** bron)
- nìtsìsyi:** [ni.'tsi.syi] *PF* bw. door te fluisteren, in een fluistering (afgeleid van **tsìsyi** fluisteren)
- nìtsleng:** [ni.'tslɛŋ] *PF* bw. foutief (afgeleid van **tsleng** fout)
- nìtson:** [ni.'tson] *PF* bw. plichtig, als een verplichting (afgeleid van **tson** plicht)
- nìtsyil:** [ni.'tsjil] *PF* bw. door te klimmen (afgeleid van **tsyil** klimmen)
- nìtut:** [ni.'tut'] *PF* bw. continu, doorlopend (afgeleid van **tut** voortgangsmarkeerder)
- nìtxan:** [ni.'t'an] *PF* bw. veel (abstract), erg (afgeleid van **txan** veel)
- nìtxay:** [ni.'t'aj] *PF* bw. horizontaal (afgeleid van **txay** horizontaal zijn)
- nìtxi:** [ni.'t'i] *PF* bw. gehaast, op haastige wijze (afgeleid van **txi** haast)
- nìtxiluke:** [ni.'t'i.lu.kɛ] *PF* bw. ongehaast, kalm (sam. van **txi** haast en **luke** zonder)
- nìvingkap:** [ni.'viŋ.kap'] *PF* bw. trouwens, tussen haakjes (afgeleid van **vingkap** ingeving, opeens in gedachten komen)
- nìwan:** [ni.'wan] *PF* bw. heimelijk, door te verbergen (afgeleid van **wan** verbergen)
- nìwawe:** [ni.wa.'wɛ] *PF* bw. betekenisvol, significant (afgeleid van **wawe** betekenis)
- nìwä:** [ni.'wæ] *PF* bw. in tegendeel
- nìwäte:** [ni.wæ.'tɛ] *PF* bw. onverkwikkelijk, onprettig (afgeleid van **wäte** redetwisten)
- nìwin:** [ni.'win] *PF* bw. snel (afgeleid van **win** snel)
- nìwok:** [ni.'wok'] *PF* bw. luidruchtig (afgeleid van **wok** luid)
- nìwotx:** [ni.'wot'] *PF* bw. alles (van), compleet (afgeleid van **wotx** totaliteit, geheel)
- nìyawr:** [ni.'jawr] *PF* bw. correct, juist (afgeleid van **eyawr** correct, juist)
- nìyewla:** [ni.'jɛw.la] *PF* bw. op een teleurstellende wijze (afgeleid van **yewla** teleurstelling)
- nìyey:** [ni.'jɛj] *PF* bw. direct, meteen terzake (afgeleid van **yey** recht)
- nìyeyfya:** [ni.'jɛj.fja] *PF* bw. recht vooruit, in een rechte lijn (afgeleid van **yeyfya** rechte lijn)
- nìyill:** [ni.'jil] *PF* bw. gezamenlijk, op gezamenlijke wijze (afgeleid van **yill** gezamenlijk)
- nìyo':** [ni.'joʔ'] *PF* bw. perfect, foutloos (afgeleid van **yo'** perfect zijn)
- nìyol:** [ni.'jol] *PF* bw. vlot, kort (tijd) (afgeleid van **yol** kort (tijd))
- nìyrr:** [ni.'jɾ] *PF* bw. natuurlijk, onveranderd, puur (afgeleid van **yrr** natuurlijk)
- nìzawnong:** [ni.'zaw.noŋ] *PF* bw. veilig (afgeleid van «**awn**» passief deelwoord tussenvoegsel en **zong** redden)
- nìzen:** [ni.'zɛn] *PF* bw. noodzakelijk (afgeleid van **zene** moeten)
- nokx:** [n.ok'] *PF* wwo. baren
- nong:** [n.oŋ] *PF* wwo. volgen
- nopx:** [n.op'] *PF* wwo. wegstoppen, opbergen
- nrr:** [n.r] *PF* wwn. gloeien, lichtgevend zijn
- nrra:** [nr̩.a] *PF* zn. trots, gevoel van trots
- nuä+:** [nu.æ] *PF* adp. voorbij
- nui:** [n.u.i] *PF* wwn. falen, fout gaan, niet het beoogde doel behalen
- nulkrr:** [nul.'kr̩] *PF* bw. langer (tijd) (afgeleid van **krr** tijd)
- nulnew:** [nul.'n.ɛw] *PF* wwmo. verkiezen, de voorkeur geven aan (ii) (afgeleid van **new** willen)
- nume:** [n.u.m.ɛ] *PF* wwn. leren
- numeyu:** [nu.mɛ.ju] *PF* zn. student, leerling (afgeleid van **nume** leren)
- numtseng:** [num.tɛŋ] *PF* zn. school (sam. van **nume** leren en **tseng** plaats)
- numtsengvi:** [num.tɛŋ.vi] *PF* zn. klaslokaal, deel v.e. school (afgeleid van **numtseng** school)
- numultxa:** [nu.mul.'t'a] *PF* zn. les (voor instructie) (sam. van **nume** leren en **ultxa** bijeenkomst)
- numultxatu:** [nu.mul.'t'a.tu] *PF* zn. klasgenoot (afgeleid van **numultxa** les (voor instructie))
- nutx:** [nut'] *PF* bn. dik

Ng

nga: [ŋa] *PF vn. jij*
nga': [ŋaʔ] *PF wwo. bevatten*
ngam: [ŋam] *PF zn. echo*
ngampam: [ʔŋam.pam] *PF zn. rijm (sam. van ngam echo en pam geluid)*
ngampam si: [ʔŋam.pam s-i] *PF wwn. rijmen (afgeleid van ngampam rijm)*
ngatsyip: [ʔŋa.ʔsɨpʔ] *PF vn. kleine jij (afgeleid van nga jij)*
ngawng: [ŋawŋ] *PF zn. worm*
ngay: [ŋaj] *PF bn. waar*
ngaytxoa: [ŋaj.t'ɔ.a] *PF tw. sorry, mijn excuses (uiting van schuld en spijt) (sam. van ngeyä je en txoa vergeving)*
ngä'an: [ŋ.æ.'ɣ.æn] *PF wwn. mentaal of emotioneel lijden, miserabel voelen*
ngäng: [ŋæŋ] *PF zn. maag*
ngäzik: [ʔŋæ.zikʔ] *PF bn. moeilijk, zwaar*
ngenga: [ŋɛ.ŋa] *PF vn. jij, u (ceremonieel) (afgeleid van nga jij)*
ngep: [ŋɛpʔ] *PF zn. navel*
ngēt: [ŋɛtʔ] *PF bn. geur van rottend hout en bladeren, muf (niet-dierlijk verval)*

O

oe: [ʔo.ɛ] *PF vn. ik*
oeng: [ʔwɛŋ] *PF vn. wij twee (tweevoudig inclusief) (afgeleid van oe ik)*
oetsyip: [ʔwɛ.ʔsɨpʔ] *PF vn. kleine ik (afgeleid van oe ik)*
oeyk: [o.'ɛjkʔ] *PF zn. oorzaak*
oeyktìng: [o.'ɛjk.t-ŋ] *PF wwo. uitleggen (ii) (sam. van oeyk oorzaak en tìng geven)*
ohakx: [o.'hakʔ] *PF bn. hongerig*
ohe: [ʔo.he] *PF vn. ik (ceremonieel)*
oïsss: [o.'i:sss] *LA tw. boze kreet, 'kijk maar uit!'*
oïsss si: [o.'i:sss s-i] *PF wwn. sissen (afgeleid van oïsss boos geluid)*
okup: [ʔo.kupʔ] *PF zn. melk*

ngeyn: [ŋɛjn] *PF bn. moe*
ngian: [ŋi.'an] *PF,SW bw. echter*
ngim: [ŋim] *PF bn. lang (fysieke lengte)*
ngimpup: [ŋim.'pupʔ] *PF zn. lengte (afgeleid van ngim lang en pup kort)*
ngip: [ŋipʔ] *PF zn. ruimte, open of grenzeloos gebied*
ngoa: [ʔŋo.a] *PF zn. modder*
ngong: [ŋoŋ] *PF bn. lethargisch, lui, zonder genoeg energie*
ngop: [ŋ.opʔ] *PF wwo. creëren, maken*
ngopyu: [ʔŋop.ju] *PF zn. maker (afgeleid van ngop maken, creëren)*
ngrr: [ŋr] *PF zn. wortel*
ngrrpongu: [ŋr.po.ŋu] *PF zn. burgerinitiatief, activisme (van grassroot) (sam. van ngrr wortel en pongu groep)*
ngul: [ŋul] *PF bn. grijs, grauw*
ngulpin: [ʔŋul.pin] *PF zn. grijs (afgeleid van ngul grijs, grauw)*
nguway: [ʔŋu.waj] *PF zn. gehuil, roep van een slangewolf (afgeleid van way lied)*

olo': [o.'loʔ] *PF vn. stam, clan*
olo'eyktan: [o.lo.'ɛjk.tan] *JC zn. opperhoofd (sam. van olo' stam en eyktan leider)*
omum: [ʔo.'m.um] *PF wwo. weten (klemtoon komt op eerste lettergreep bij gebruik van tussenvoegsel)*
onlor: [on.'lor] *PF bn. goed-ruikend (sam. van ontu neus en lor plezierig voor de zintuigen)*
ontsang: [ʔon.ʔsaŋ] *PF zn. neusring (sam. van ontu neus en tsang piercing)*
ontu: [ʔon.tu] *JC zn. neus*
onvä': [on.'væʔ] *PF bn. slecht-ruikend (sam. van ontu neus en vä' niet plezierig voor de zintuigen)*

P

- pa'o:** [pa.ʔo] *PF* zn. *kant*
- pak:** [pakʰ] *PF* part. *neerbuigend*
- pam:** [pam] *PF* zn. *geluid*
- pamrel:** [pam.rɛl] *PF* zn. *geschrift* (sam. van **pam** *geluid* en **rel** *afbeelding*)
- pamrelfya:** [pam.rɛl.fja] *PF* zn. *spelling* (afgeleid van **pamrel** *schrijven* en **fya'o** *manier*)
- pamrel si:** [pam.rɛl 's-i] *PF* wwn. *schrijven* (afgeleid van **pamrel** *geschrift*)
- pamrelsiyu:** [pam.rɛl.si.ju] *PF* zn. *schrijver* (afgeleid van **pamrel** *geschrift*)
- pamrelvi:** [pam.rɛl.vi] *PF* zn. *letter* (*fonetisch symbool*) (afgeleid van **pamrel** *schrijven*)
- pamtseo:** [pam.tɕɛ.o] *PF* zn. *muziek* (sam. van **pam** *geluid* en **tseo** *kunst*)
- pamtseongopyu:** [pam.tɕɛ.o.ŋop.ju] *PF* zn. *muzikant, componist* (sam. van **pamtseo** *muziek* en **ngopyu** *maker*) eg. James Horner
- pamtseo si:** [pam.tɕɛ.o 's-i] *PF* wwn. *muziek maken* (*met fa* voor het bespeelde instrument) (afgeleid van **pamtseo** *muziek*)
- pamtseotu:** [pam.tɕɛ.o.tu] *PF* zn. *muzikant* (afgeleid van **pamtseo** *muziek*)
- pamuvan:** [pam.u.van] *PF* zn. *klankenspel* (sam. van **pam** *geluid* en **uvan** *spel*)
- pan:** [pan] *PF* zn. *derde, een derde*
- paskalin:** [pa.ska.'lin] *PF* zn. *zoet besje* (*koosnaam*) (afgeleid van **pasuk** *bes* en **(a)kalin** *zoet*)
- pasuk:** [pa.sukʰ] *PF* zn. *bes*
- pate:** [p.a.t.ɛ] *ZS* ww. *aankomen* (*op een plaats*), *arriveren*
- pawk:** [pawkʰ] *PF* zn. *hoorn, blaasinstrument*
- pawm:** [p.awm] *PF* ww. *vragen*
- pay:** [paj] *PF* zn. *water, vloeistof*
- payfya:** [paj.fja] *PF* zn. *stroom* (sam. van **pay** *water* en **fya'o** *pad*)
- payiva:** [paj.i.va] *PF* zn. *waterdruppel* (afgeleid van **pay** *water* en **ilva** *druppel*)
- paynga':** [paj.ŋaʔ] *PF* bn. *vochtig, nat* (afgeleid van **pay** *water* en **nga'** *bevat*)
- payoang:** [paj.'o.aŋ] *PF* zn. *vis* (sam. van **pay** *water* en **ioang** *dier*)
- paysena:** [paj.se.na] *PF* zn. *watervaat* (sam. van **pay** *water* en **sähena** *drager*)
- paysmung:** [paj.smuŋ] *PF* zn. *waterdrager* (sam. van **pay** *water* en **smung** *transportinstrument*)
- paytxew:** [paj.'t'ɛw] *PF* zn. *kustlijn, water grens* (sam. van **pay** *water* en **txew** *limiet*)
- pähem:** [p.æ.h.ɛm] *PF* wwn. *arriveren, aankomen*
- pängkxo:** [p.æŋ.'k'o] *PF* zn. *praten, een gesprek voeren*
- pängkxoyu:** [p.æŋ.'k'o.ju] *PF* zn. *gepraat* (afgeleid van **pängkxo** *praten*)
- pängkxoyu lekoren:** [p.æŋ.'k'o.ju lɛ.ko.'ɾɛn] *PF* zn. *advocaat* (sam. van **pängkxoyu** *prater* en **lekoren** *volgens de wet*)
- pänu:** [p.æ.nu] *PF* zn. *belofte*
- pänutìng:** [p.æ.nu.t'ŋ] *PF* wwo. *beloven* (sam. van **pänu** *belofte* en **tìng** *geven*)
- pe+:** [pɛ] *PF* toevoegsel vvn. *markeerder*
- pe'un:** [p.ɛ.ʔ.un] *PF* wwo. *beslissen*
- pefnel:** [pɛ.'fnɛl] *PF* vvn. *welk soort* allomorf van **fnepe**
- pefya:** [pɛ.'fja] *PF* vvn. *hoe* allomorf van **fyape**
- pefyinep'ang:** [pɛ.fjin.ɛp.'ʔaŋ] *PF* vvn. *hoe complex?* (afgeleid van **fyinep'ang** *graad van complexiteit*) (allomorf van **fyinep'angpe**)
- pehem:** [pɛ.'hɛm] *PF* vvn. *wat, welke* (*actie*) allomorf van **kempe** (sam. van **kem** *actie*, **daad**)
- pehrr:** [pɛ.'hɾ] *PF* vvn. *wanneer* allomorf van **krrpe** (sam. van **krr** *tijd*)
- pekxinum:** [pɛ.'k'in.um] *PF* vvn. *hoe strak, los?* (afgeleid van **'ekxinum** *strakheid, losheid*)
- pelì'u:** [pɛ.'li.ʔu] *PF* vvn. *wat, welk* (*woord, uiting*) allomorf van **li'upe**
- pelun:** [pɛ.'lun] *PF* vvn. *waarom* allomorf van **lumpe**
- peng:** [p.ɛŋ] *PF* wwo. *vertellen*
- penghrr:** [p.ɛŋ.'hɾ] *PF* wwn. *waarschuwen* (sam. van **peng** *vertellen* en **hrrap** *gevaar*)
- peseng:** [pɛ.'sɛŋ] *PF* vvn. *waar* allomorf van **tsengpe**
- peslosnep:** [pɛ.slo.'snɛpʰ] *PF* vvn. *welke breedte, hoe breed?* (afgeleid van **snep** *smal*) (allomorf van **slosneppe**)
- pesomwew:** [pɛ.som.'wɛw] *PF* vvn. *welke temperatuur?* (afgeleid van **somwew** *temperatuur*)
- pesu:** [pɛ.'su] *PF* vvn. *wie* allomorf van **tupe**

peu: [pɛ.'u] *PF* vvn. *wat, welk (ding) allomorf van 'upe*
pewn: [pɛwn] *PF* zn. *nek*
pey: [p.'ɛj] *PF* wwn. *wachten*
piak: [pi.'akʰ] *PF* bn. *open, helder (voor wolkenloze hemel)*
piak si: [pi.'akʰ s-i] *PF* wwn. *openen (afgeleid van piak open)*
pil: [pil] *PF* zn. *gezichts-streep*
pizayu: ['pi.za.ju] *PF* zn. *voorouder*
pimtxan: [pim.'t'an] *PF* vvn. *hoeveel allomorf van hìmtxampe*
pìsaw: [pi.'saw] *PF* bn. *onhandig, ongeluk-aantrekend*
pìwopx: [pi.'wopʰ] *PF* zn. *wolk*
pìwopxtsyìp: [pi.'wopʰ.tɕjip] *PF* zn. *nevel (afgeleid van pìwopx wolk) lett.: 'kleine wolk'*
plhrr: [p.l.'hr] *PF* wwn. *waarschuwen (sam. van plltxe spreken en hrrap gevaar)*
plngay: [p.l.'ŋaj] *PF* wwn. *toegeven (afgeleid van plltxe spreken en ngay waar)*
plltxe: [p.l.'t'ɛ] *PF* ww. *spreken*
plltxeyu: [p.l.'t'ɛ.ju] *PF* zn. *spreker (afgeleid van plltxe spreken)*
po: [po] *PF* vn. *hij, zij*
poan: [po.'an] *PF* vn. *hij (geen meervoudsvorm: gebruik (ay)fo) (afgeleid van po hij, zij)*
poe: [po.'ɛ] *PF* vn. *zij (geen meervoudsvorm: gebruik (ay)fo) (afgeleid van po hij, zij)*

Px

pxan: [p'an] *PF* bn. *waardig*
pxasik: [p'a.sikʰ] *PF* tw. *weg ermee! (vulgair)*
pxasul: [p'a.sul] *PF* bn. *vers, lekker (eten)*
pxaw-: [p'aw] *PF* adp. *rondom*
pxawngip: [p'aw.ŋipʰ] *PF* zn. *omgeving (sam. van pxaw rondom en ngip ruimte)*
pxawpa: [p'aw.pa] *PF* zn. *grens, afbakening, omtrek (sam. van pxaw rondom en pa'o zijkant)*
pxawpxun: [p'aw.p'un] *PF* zn. *armband (sam. van pxaw rondom en pxun arm)*
pxay: [p'aj] *PF* bn. *veel, velen (gebruikt bij enkel- en meervoudige zn. vormen)*
pxayopin: [p'aj.o.pin] *PF* bn. *kleurrijk, bont (sam. van pxay veel en 'opin kleur)*
pxek: [p'ɛkʰ] *PF* wwo. *trappen, duwen*
pxel-: [p'ɛl] *PF* adp. *(zo)als*

polpxay: [pol.'p'aj] *PF* vvn. *hoeveel (sam. van holpxay aantal en pe hoe)*
pom: [p.om] *PF* wwo. *kussen, zoenen*
pongu: [po.ŋu] *PF* zn. *een groep mensen (afgeleid van po hij/zij) avm.*
prrkku: [pr'.ku] *PF* zn. *baarmoeder (sam. van prrnen baby en kelku huis)*
prrkxentrrkr: [pr'.k'ɛn.tɕ.kɕ] *Skxawng* zn. *rookplezier overdag, trillende tong (Na'vi idioom) (van prrte' plezierig, kxener roken, trr dag and krr tijd)*
prrnen: [pr'.nɛn] *PF* zn. *kind, baby*
prrnesyul: [pr'.nɛ.sju] *PF* zn. *knop, kiem (sam. van prrnen baby en syulang plant)*
prrsmung: [pr'.smuŋ] *PF* zn. *baby drager (sam. van prrnen baby en smung transportinstrument)*
prrte': [pr'.tɛʔ] *PF* bn. *plezierig (van een activiteit)*
prrwill: [pr'.wɪ] *PrT* zn. *mos (sam. van prrnen baby en 'ewll plant)*
pukap: [pu.kapʰ] *PF* get. *zes*
pum: [pum] *PF* vn. *vervangwoord (plaatsvervangend voornaamwoord, verwijst naar eerder genoemd zn. of vn.)*
pup: [pupʰ] *PF* bn. *kort (fysieke lengte)*
puve: [pu.vɛ] *PF* bn. *zesde (rangtelwoord) (afgeleid van pukap zes)*

pxelo: [p'ɛ.lo] *PF* bw. *drie keer (afgeleid van pxe+ drievoudmarkeerder en alo tijd, beurt)*
pxen: [p'ɛn] *PF* zn. *stuk functionele kleding*
pxesrram: [p'ɛ.sɾ.'am] *PF* zn., bw. *drie dagen geleden (afgeleid van trr dag)*
pxesrray: [p'ɛ.sɾ.'aj] *PF* zn., bw. *over drie dagen (afgeleid van trr dag)*
pxey: [p'ɛj] *PF* get. *drie*
pxeyve: [p'ɛj.vɛ] *PF* bn. *derde (rangtelwoord) (afgeleid van pxey drie)*
pxi: [p'i] *PF* bn. *scherp (punt)*
pxim: [p'im] *PF* bn. *rechtop*
pximaw-: [p'i.'maw] *PF* adp. *meteen na (sam. van maw na (tijd) en pxi scherp)*
pxiset: [p'i.'sɛtʰ] *PF* bw. *nu meteen, onmiddellijk (sam. van set nu en pxi scherp)*

pxisre+: [p'i.'sɾɛ] *PF* adp. *vlak voor* (sam. van **sre voor** (tijd) en **pxi scherp**)
pxiswawam: [p'i.swaw.'am] *PF* bw. *een moment geleden, nu net* (sam. van **swaw moment** en **am geleden**)
pxiswaway: [p'i.swaw.'aj] *PF* bw. *zo meteen, over een seconde* (sam. van **swaw moment** en **ay toekomstige tijd**)
pxiye'rìn: [p'i.'jɛʔ.ɾim] *PF* bw. *direct* (niet zo snel als **pxiswaway**) (sam. van **ye'rìn binnenkort** en **pxi scherp**)

R

ral: [ɾal] *PF* zn. *betekenis*
ralnga': [ɾal.ŋaʔ] *PF* bn. *betekenisvol, instruerend, iets waar een les uit kan worden geleerd* (sam. van **ral betekenis** en **nga' bevatten**)
ralpeng: [ɾal.'pɛŋ] *PF* wwo. *verklaren, interpreteren* (sam. van **ral betekenis** en **peng vertellen**)
ram: [ɾam] *PF* zn. *berg*
ramtsyip: [ɾam.tɕjipʔ] *PF* zn. *heuvel* (afgeleid van **ram berg**)
ramunong: [ɾa.'mu.noŋ] *PF* zn. *bron*
ran: [ɾan] *PF* zn. *natuur, essentie; basis natuur van iets wat volgt uit het totaal van diens onderdelen; het best vertaald als 'persoonlijkheid'*
rangal: [ɾ.a.ŋ.al] *PF* wwn. *wensen*
raspu': [ɾa.'spuʔ] *PF* zn. *beenbeschermers* (gebruikt in oorlog/strijd)
rawke: [ɾaw.ke] *PF* tw. *alarm-roep* (alarm)
rawm: [ɾawm] *PF* zn. *bliksem* (algemene uitdrukking)
rawmpxom: [ɾawm.p'om] *PF* zn. *donder en bliksem* (afgeleid van **rawm bliksem** en **'rrpxom donder**)
rawn: [ɾ.aʷn] *PF* wwo. *vervangen, substitueren*
rawng: [ɾawŋ] *PF* zn. *ingang, deuropening*
rä'ä: [ɾæ.'ʔæ] *PF* part. *doe niet* (negatief imperatief, voor commando's)
räptum: [ɾæp.'tum] *PF* bn. *grof, vulgair, sociaal onacceptabel*
re'o: [ɾɛ.'ʔo] *PF* zn. *hoofd*
rel: [ɾɛl] *PF* zn. *beeld*
rel arusikx: [ɾɛl a.ru.'sikx] *PF* zn. *film, video* (sam. van **rel afbeelding** en **rikx bewegen**)
reltseo: [ɾɛl.tɕɛ.o] *PF* zn. *beeldende kunst* (sam. van **rel beeld** en **tseo kunst**)

pxim: [p'im] *PF* bw. *vaak*
pximun'i: [p'i.m.un.'i] *PF* wwo. *verdelen, in stukken snijden* (sam. van **hapxi deel** en **mun'i snijden**)
pxor: [p'or] *PF* wwn. *ontploffen*
pxorpam: [p'or.pam] *PF* zn. *ejectieve medeklinker* (sam. van **pxor exploderen** en **pam geluid**)
pxun: [p'un] *PF* zn. *arm*
pxuntil: [p'un.til] *PF* zn. *elleboog* (sam. van **pxun arm** en **til verbinding**)

reltseotu: [ɾɛl.tɕɛ.o.tu] *PF* zn. *kunstenaar* (*visueel*) (afgeleid van **reltseo visuele kunst**)
reng: [ɾɛŋ] *PF* bn. *ondiep* (*fysiek*) nvm.
rengop: [ɾɛ.ŋ.opʔ] *PF* wwo. *ontwerpen* (sam. van **renu patroon** en **ngop creëren**)
renten: [ɾɛn.tɛn] *PF* zn. *bril* (gemaakt van *insectenvleugels, gesneden uit hout etc.*)
renu: [ɾɛ.nu] *PF* zn. *patroon*
renulke: [ɾɛ.nul.ke] *PF* bn. *onregelmatig, random* (afgeleid van **renu patroon** en **luke zonder**)
rewon: [ɾɛ.won] *PF* zn. *ochtend*
rey: [ɾɛj] *PF* wwn. *leven*
rey'eng: [ɾɛj.'ʔɛŋ] *PF* zn. *de Balans van het Leven* (afgeleid van **rey leven**)
reyfya: [ɾɛj.fja] *PF* zn. *manier van leven, cultuur* (sam. van **rey leven** en **fya'o wijze, manier**)
reykol: [ɾɛj.'kol] *PF* wwo. *muziek maken, laten zingen* (*dichterlijk*) (afgeleid van **rol zingen** en «**eyk**» *causatief tussenvoegsel*)
reym: [ɾɛjm] *PF* zn. *droog land* (op het droge)
reypay: [ɾɛj.paj] *PF* zn. *bloed* (sam. van **rey leven** en **pay water**)
rikx: [ɾikʔ] *PF* wwn. *verplaatsen*
rim: [ɾim] *PF* bn. *geel*
rimpin: [ɾim.pin] *PF* zn. *geel* (afgeleid van **rim geel**)
rina': [ɾi.'naʔ] *PF* zn. *zaad* (afgeleid van **atoki-rina' zaden van de Grote Boom**)
ripx: [ɾipʔ] *PF* wwo. *doorsteken*
ri'ir: [ɾi.ɾiɾ] *PF* zn. *reflectie, spiegelbeeld*
ri'ir si: [ɾiʔ.ɾi s-i] *PF* wwn. *reflecteren, imiteren* (afgeleid van **ri'ir reflectie**)
rik: [ɾikʔ] *PF* zn. *blad*

rikean: [ˈrɪ.kɛ.ən] *PF* bn. *blad-groen* (sam. van **rik** *blad* en **ean** *groen*)
rìn: [rɪm] *PF* zn. *hout*
ro+: [rɔ] *PF* adp. *op* (*locatief*)
ro'a: [ˈr.o.ʔ.a] *PF* wwn. *indrukwekkend zijn, respect afdwingen*
rofa-: [ˈrɔ.fa] *PF* adp. *naast, langs*
rol: [rɔl] *PF* ww. *zingen*
rolun: [rɔ.ˈlun] *PF* tw. *Eureka!, ik heb het gevonden!*
rong: [rɔŋ] *PF* zn. *tunnel*
ronguway: [rɔ.ˈŋu.waj] *PF* wwn. *huilen* (afgeleid van **rol** *zingen* en **nguway** *gehuil*)
ronguwayyu: [rɔ.ˈŋu.waj.ju] *PF* zn. *huiler, iemand die huilt* (afgeleid van **ronguway** *huilen*)
ronsem: [ˈrɔn.sɛm] *PF* zn. *verstand, bewustzijn*
ronsrel: [ˈrɔn.srɛl] *PF* zn. *iets verbeeld* (afgeleid van **ronsrelngop** *verbeelden*)

S

sa: [s.a] *PF* wwn. *een uitdaging aangaan*
sa'ewrang: [sə.ˈʔɛw.rɑŋ] *PF* zn. *moederweefgetouw, gigantisch weefgetouw* (afgeleid van **sa'nok** *moeder* en **'ewrang** *weefgetouw*)
sa'nok: [sə.ˈnɔk] *PF* zn. *moeder* (van **sa'atenuk** *C*)
sa'nu: [sə.ˈnu] *PF* zn. *mama* (aanhankelijke vorm van **sa'nok** *moeder*)
sa'nutsyìp: [sə.ˈnu.tsjɪp] *PF* zn. *moedertje* (gebruikt voor jonge meisjes) (afgeleid van **sa'nu** *mammie*)
sa'sem: [sə.ˈsɛm] *PF* zn. *ouder of ouders* (afgeleid van **sa'nok** *moeder* en **sempul** *vader*)
saa: [ˈsə:] *LA* tw. *bedreigende kreet*
salew: [sə.ˈlɛw] *PF* ww. *doorgaan*
salewfya: [sə.ˈlɛw.fjə] *PF* zn. *richting, koers* (afgeleid van **salew** *doorgaan* en **fya'o** *pad*)
san: [san] *PF* bw. *gezegde, citaat*
sang: [saŋ] *PF* bn. *warm*
sar: [sɑr] *PF* wwo. *gebruiken*
sat: [sət] *PF* vn. *dat* (lenitie-vorm van **tsat**, lenitie onregelmatig **naftu** *van*)
satu'li: [sə.ˈtu.ɫi] *PF* zn. *erfgoed* (Ook de naam van de kantine in Disney's Pandora)
sau: [sə.ˈu] *LA* tw. *uitroep van uitputting*
saylahe: [saj.ˈla.hɛ] *PF* bw. *'et cetera'* (afgeleid van **sì** *alaha* en *andere*) (samentrekking)

ronsrelngop: [ˈrɔn.srɛl.ŋ.op] *PF* wwo. *verbeelden, zich voorstellen* (c.w. van **ronsem** *gest, rel* *afbeelding*, **ngop** *maken*, *spreektaal* [ˈrɔn.srɛw.ŋop])
ropx: [rɔp] *PF* zn. *gat* (*gaat dwars door object heen*)
rou: [ˈr.o.ˈu] *PF* wwn. *dronken zijn of worden* (*voorbeeld: rou fa pxir*)
rum: [rum] *PF* zn. *bal*
run: [r.un] *PF* wwo. *vinden, uitvinden*
rurur: [ru.ˈru] *PF* zn. *een water-stroom met veel lucht-contact terwijl het over rotsen van een geleidelijk neergaande stroom gaat* (*telbaar*)
rusey: [ru.ˈsɛj] *PF* bn., zn. *levend, in leven, iets levends* (sam. van **rey** *leven* en «**us**» *actief deelwoord tussenvoegsel*)
rutxe: [ru.ˈt'ɛ] *PF* tw. *alstublieft* (*beleefd vragen*)

sayrìp: [ˈsaj.rɪp] *PF* bn. *knap, goed uitziend* ofp. (*mannelijk*)
sä'anla: [sæ.ˈʔan.lə] *PF* zn. *verlangen* (afgeleid van **'anla** *verlangen naar*)
sä'eoio: [sæ.ˈʔɛ.o.i.o] *PF* zn. *ceremonie, ritueel, rite* (afgeleid van **'eoio** *ceremonieel*)
sä'eoio si: [sæ.ˈʔɛ.o.i.o s.i] *PF* wwn. *meedoen met een ceremonie, een ritueel doen* (afgeleid van **sä'eoio** *ceremonie*)
sä'ipu: [sæ.ˈʔi.pu] *PF* zn. *iets leuks* (afgeleid van **'ipu** *humoristisch*)
sä'o: [sæ.ˈʔo] *PF* zn. *gereedschap*
säfe'ul: [sæ.ˈfɛ.ʔul] *PF* zn. *verslechtering* (*specifiek geval*) (afgeleid van **fe'ul** *slechter worden*)
säflä: [sæ.ˈflæ] *PF* zn. *succes* (*een moment van succes*) (afgeleid van **flä** *lukken, slagen*)
säfmi: [sæ.ˈfmi] *PF* zn. *poging* (afgeleid van **fmi** *proberen*)
säfngo': [sæ.ˈfŋoʔ] *PF* zn. *voorwaarde, benodigdheid* (afgeleid van **fngo'** *vereisen*)
säfpil: [sæ.ˈfpil] *PF* zn. *idee* (afgeleid van **fpil** *denken*)
säftxuli'u: [sæ.ft.ˈu.ɫi.ʔu] *PF* zn. *toespraak* (afgeleid van **ftxuli'u** *oreren, toespraak houden*)
säfyep: [sæ.ˈfjɛp] *PF* zn. *hendel* (afgeleid van **fyep** *in de hand houden*)

- sähena:** [sæ.'hɛ.na] *PF* zn. *drager (b.v. een pot of mand)* (afgeleid van **hena** dragen)
- säkanom:** [sæ.'ka.nom] *PF* zn. *iets dat verschaft/verkregen is, een bezitting* (afgeleid van **kanom** verkrijgen)
- säläng:** [sæ.'laŋ] *PF* zn. *een ontdekkingsreis of onderzoek* (afgeleid van **lang** onderzoeken, verkennen)
- sälatem:** [sæ.'la.tɛm] *PF* zn. *verandering (moment van), wijziging, aanpassing* (afgeleid van **latem** veranderen)
- sälätxayn:** [sæ.læ.'t'ajŋ] *PF* zn. *verslaan, een verlies* (afgeleid van **lätxayn** verslagen)
- säleymfe':** [sæ.lɛjm.'fɛʔ] *PF* zn. *klacht* (afgeleid van **leymfe'** klagen)
- säleymkem:** [sæ.lɛjm.'kɛm] *PF* zn. *protest, een moment van protesteren* (afgeleid van **leymkem** protesteren)
- sämok:** [sæ.'mɔkʔ] *PF* zn. *suggestie, voorstel* (afgeleid van **mok** voorstellen)
- sämunge:** [sæ.'mu.ŋɛ] *PF* zn. *transportinstrument of apparaat* (afgeleid van **munge** brengen) Noot: In samentrekkingen vervallen de ä en e, waardoor –*smung* ontstaat
- sämyam:** [sæm.'yam] *PF* zn. *omhelzing* (afgeleid van **meyam** omhelzen)
- sängä'an:** [sæ.ŋæ.'ʔæn] *PF* zn. *periode van lijden, periode van depressie* (afgeleid van **ngä'an** mentaal of emotioneel lijden)
- sängop:** [sæ.'ŋɔpʔ] *PF* zn. *creatie* (afgeleid van **ngop** creëren)
- sänrr:** [sæ.'nr̩] *PF* zn. *gloed; lichtbron, lamp* (afgeleid van **nrr** gloeien)
- sänui:** [sæ.'nu.i] *PF* zn. *fiasco* (specifiek incident) (afgeleid van **nui** falen)
- sänume:** [sæ.'nu.mɛ] *PF* zn. *les, instructie* (afgeleid van **nume** leren)
- sänumvi:** [sæ.'num.vi] *PF* zn. *les* (afgeleid van **sänume** onderwijs)
- säomum:** [sæ.'o.mum] *PF* zn. *(stuk) informatie* (afgeleid van **omum** weten)
- säpenghrr:** [sæ.pɛŋ.'hr̩] *PF* zn. *waarschuwing* (afgeleid van **penghrr** waarschuwen)
- säpllhr:** [sæ.pl.'hr̩] *PF* zn. *waarschuwing* (afgeleid van **pllhr** waarschuwen)
- säplltxe:** [sæ.pl.'t'ɛ] *PF* zn. *verklaring, uitdrukking* (afgeleid van **plltxe** spreken)
- säplltxevi:** [sæ.pl.'t'ɛ.vi] *PF* zn. *commentaar* (afgeleid van **säplltxe** verklaring)
- säpom:** [sæ.'pɔm] *PF* zn. *kus* (afgeleid van **pom** kussen)
- särawn:** [sæ.'raŋn] *PF* zn. *vervoering, substitut, iets dat iets anders vervoert* (afgeleid van **rawn** vervoeren)
- särengop:** [sæ.'rɛ.ŋɔpʔ] *PF* zn. *ontwerp (specifiek geval)* (afgeleid van **rengop** ontwerpen)
- säro'a:** [sæ.'ro.ʔa] *PF* zn. *grote daad, iets dat volbracht is*
- säro'a si:** [sæ.'ro.ʔa s-i] *PF* wwn. *grote daden doen* (afgeleid van **säro'a** grote daad)
- sässeyto:** [sæ.sɛj.'to] *PF* zn. *slachtgereedschap* (afgeleid van **seyto** slachten (het separeren of verwerken van het karkas van een dood dier))
- säsilpey:** [sæ.sil.'pɛj] *PF* zn. *hoop (specifiek geval)* (afgeleid van **silpey** hopen)
- säspxin:** [sæ.'sp'in] *PF* zn. *ziekte* (afgeleid van **spxin** ziek)
- säspxintsyip:** [sæ.'sp'in.tɕjɪpʔ] *PF* zn. *kleine aandoening* (afgeleid van **säspxin** ziekte)
- säsrrätx:** [sæ.'srætʔ] *PF* zn. *ergernis, verwoeling (door iemand)* (afgeleid van **srätx** vervelen, lastig vallen)
- säsrrin:** [sæ.'srɪm] *PF* zn. *(uit)geleend object* (afgeleid van **srin** tijdelijk overgeven van de een naar een ander)
- sästarsim:** [sæ.'star.sɪm] *PF* zn. *collectie* (doelbewust door iemand bij elkaar gebracht) (afgeleid van **starsim** verzamelen)
- säsulün:** [sæ.'su.lɪm] *PF* zn. *hobby, plezierige activiteit* (afgeleid van **sulün** bezig zijn (positief))
- säsyp:** [sæ.'sjɛpʔ] *PF* zn. *val* (afgeleid van **syep** vangen)
- sätare:** [sæ.'ta.rɛ] *PF* zn. *verbinding, relatie* (afgeleid van **tare** verbinden, relateren aan)
- sätaron:** [sæ.'ta.rɔn] *PF* zn. *jacht* (afgeleid van **taron** jagen)
- sätšan'ul:** [sæ.'tʃan.ʔul] *PF* zn. *verbetering* (afgeleid van **tsan'ul** beter worden)
- sätšisyi:** [sæ.'tʃɪ.sjɪ] *PF* zn. *gefluister, fluistering* (afgeleid van **tsisyi** fluisteren)
- sätšwayon:** [sæ.'tʃwaj.ɔn] *PF* zn. *vlucht* (het vliegen) (afgeleid van **tšwayon** vliegen)
- sätšyil:** [sæ.'tʃjɪl] *PF* zn. *klim-evenement, een klim* (afgeleid van **tsyil** klimmen)
- sävll:** [sæ.'vɪ] *PF* zn. *teken, indicatie, signaal* (afgeleid van **vll** aanwijzen)
- säväsul:** [sæ.'wæ.sul] *PF* zn. *een competitie* (afgeleid van **wäsul** wedijveren)

- säwäsultsyip:** [sæ.'wæ.sul.t̪sjip̚] *PF* zn. *een wedstrijd* (afgeleid van **säwäsul** *een competitie*)
- säwäte:** [sæ.wæ.'tɛ] *PF* zn. *bron van dispuut, reden van het argument* (afgeleid van **wäte** *redetwisten*)
- säwìngay:** [sæ.wi.'ŋaj] *PF* zn. *bewijs (specifiek bewijs)* (afgeleid van **wìngay** *bewijzen*)
- säwìntxu:** [sæ.wim.'t'u] *PF* zn. *vertoning, tentoonstelling* (afgeleid van **wìntxu** *tonen*)
- säyäkx:** [sæ.'jæk'] *PF* zn. *(het) negeren* (afgeleid van **yäkx** *niet opmerken, negeren*)
- säzärip:** [sæ.'zæ.r̪ip̚] *RL,PF* zn. *lijn, teugels* (afgeleid van **za'ärip** *trekken*)
- se'ayl:** [sɛ.'ʔajl] *PF* zn. *een aparte hoge smalle waterval die van een hoge klip of een zwevende berg stroomt (telbaar)*
- sekrr:** [sɛ.kr̪] *PF* zn. *heden* (sam. van **set** *nu* en **krr** *tijd*)
- sempu:** [sɛm.pu] *PF* zn. *papa* (aanhankelijke vorm van **sempul** *vader*)
- sempul:** [sɛm.pul] *PF* zn. *vader*
- set:** [sɛt̚] *PF* bw. *nu*
- sevin:** [sɛ.'vin] *PF* bn. *mooi* avm. (vrouwelijk)
- sey:** [sɛj] *PF* zn. *beker, kom* (minimaal aangepaste natuurlijke bronnen)
- seykxel:** [sɛj.'k'ɛl] *PF* bn. *sterk* (emotioneel, spiritueel, niet fysiek), *vol vertrouwen*
- seyn:** [sɛjn] *PF* zn. *stoel, kruk, bank; een voorwerp waarop gezeten kan worden* (afgeleid van **sä'o** *gereedschap* en **heyn** *zitten*)
- seyri:** [sɛj.r̪i] *JC* zn. *lip*
- seysoniltsan:** [sɛj.so.nil.'tsan] *PF* tw. *goed gedaan!* (komt van **hasey soli niltsan** *goed volbracht*)
- seyto:** [sɛj.'to] *PF* wwo. *slachten* (het separeren of verwerken van het karkas van een dood dier)
- si:** [s̪i] *PF* (post-positioneel ongebonden hulpwerkwoord) *doen, maken* afleidend toevoegsel
- sim:** [s̪im] *PF* wwsn. *dichtbij zijn*
- sì:** [s̪i] *PF* vw. *en* (verbindt twee dingen, can bevestigd worden als -sì: gebruik bij zinsdelen **ulte** *en*)
- sik:** [s̪ik̚] *PF* bw. *einde citaat*
- silpey:** [sil.'p̪ɛj] *PF* wwn. *hopen* (sam. van **silt-san** *goed* en **pey** *wachten*)
- silronsem:** [sil.'ron.sem] *PF* bn. *slim, verstandig* (*ding*) (sam. van **siltsan** *goed* en **ronsem** *geest*)
- siltsan:** [sil.'tsan] *PF* bn. *goed* (*in z'n soort*), *goed gedaan*
- sìn-:** [s̪im] *PF* adp. *op*
- ska'a:** [sk̪.a.'ʔ.a] *PF* wwo. *vernietigen*
- skepek:** ['skɛ.pɛk̚] *PF* bn. *formeel*
- skiempa:** ['ski.ɛm.pa] *PF* zn. *rechterkant* (sam. van **skien** *rechts* en **pa'o** *kant*)
- skien:** ['ski.ɛn] *PF* bn. *rechts* (*niet links*)
- sko+:** [sko] *PF* adp. *iets als, met de capaciteit van/in de rol van iets anders*
- skxakep:** ['sk'a.kɛp̚] *PF* bn., bw. *waarschijnlijk*
- skxawng:** [sk'awŋ] *PF* zn. *idiot*
- skxir:** [sk'ir] *PF* zn. *wond*
- skxir si:** ['sk'ir 's̪i] *PF* wwn. *verwonden* (afgeleid van **skxir** *wond*)
- skxirtsyip:** ['sk'ir.t̪sjip̚] *PF* zn. *snee, schram, kleine verwonding* (afgeleid van **skxir** *wond*)
- skxom:** [sk'om] *PF* zn. *kans, mogelijkheid*
- sla'tsu:** ['sl̪.a.ʔ.t̪s̪.u] *PF* wwo. *beschrijven*
- slan:** [sl̪.an] *PF* wwo. *steunen* (*emotioneel, sociaal of persoonlijk*) avm.
- slantire:** [slan.ti.'rɛ] *PF* zn. *inspiratie* (sam. van **slan** *ondersteunen* en **tirea** *geest*)
- slantire si:** [slan.ti.'rɛ s̪i] *PF* wwn. *inspireren* (afgeleid van **slantire** *inspiratie*)
- slayk:** [sl̪.a.jk̚] *PF* wwo. *borstelen, kammen*
- slä:** [slæ] *PF* vw. *maar*
- släkop:** ['slæ.kop̚] *PF* bw. *maar ook* (sam. van **slä** *maar* en **kop** *ook*)
- slär:** [slær] *PF* zn. *grot*
- slēle:** ['sl̪.ɛ.l̪.ɛ] *PF* wwn. *zwemmen*
- slēyku:** [slɛj.'k̪.u] *PF* wwo. *produceren, maken* (afgeleid van **slu** *worden* en «**eyk**» *causatief tussenvoegsel*)
- sloa:** ['slo.a] *PF* bn. *wijd*
- sloan:** [sl̪.o.'an] *PF* wwo. *gieten* (*v.e. vloeistof*)
- slosnep:** [slo.'snɛp̚] *PF* zn. *breedte* (afgeleid van **snep** *smal*)
- slosneppe:** [slo.'snɛ.pɛ] *PF* vvn. *welke breedte, hoe breed?* (afgeleid van **snep** *smal*) (allo-morf van **peslosnep**)
- slu:** [sl̪.u] *PF* wwn. *worden* (zn. *predicaat met ne* in dubbelzinnige constructies)
- slukx:** [sluk̚] *PF* zn. *hoorn van een dier*
- smar:** [smar] *PF* zn. *prooi, waarop gejaagd wordt*
- smon:** [sm̪-on] *PF* wwn. *familiair zijn*
- sna'o:** ['sna.ʔo] *PF* zn. *set, groep, stapel, kluit* nvm.

- snafpilya:** [sna.'fpl.fja] *PF* zn. *filosofie* (sam. van **sna'o** groep en **fpilya** manier van denken) let.: 'een groep van manieren van denken'
- snanumultxa:** [sna.nu.mul.'t'a] *PF* zn. *cursus* (*serie lessen*) (afgeleid van **numultxa** les (*voor instructie*))
- snapamrelvi:** [sna.pam.'rel.vi] *PF* zn. *alfabet* (afgeleid van **pamrelvi** letter (*fonetisch symbool*))
- snatanhi:** [sna.tan.'hi] *PF* zn. *sterrenstelsel* (sam. van **sna'o** kluit en **tanhì** ster) let.: 'een kluit sterren'
- snatanhitsyip:** [sna.tan.'hi.t̃sɪp] *PF* zn. *sterrencluster* (sam. van **sna'o** groep en **tanhì** (*tsyip*) ster)
- snatxärem:** [sna.'t̃æ.t̃ɛm] *PF* zn. *skelet* (sam. van **sna'o** groep en **txärem** botten) let.: 'groep van botten'
- snayì:** [sna.'ji] *PF* zn. *trap, serie tredes* (afgeleid van **yì** niveau, stap)
- snaytu:** ['sna.j.tu] *PF* zn. *verliezer* (afgeleid van **snaytx** verliezen)
- snaytx:** [sn.ajt̃] *PF* wwo. *verliezen* (*b.v. wedstrijd. Niet: een ding kwijtraken*)
- snäm:** [sn.æm] *PF* wwn. *rotten, vergaan, afbreken over tijd*
- snep:** [snɛp̃] *PF* bn. *smal*
- snew:** [sn.ɛw] *PF* wwo. *beperken, vast(er) maken*
- snewsye:** ['snɛw.sjɛ] *PF* bn. *vreemd, eng* (sam. van **snew** beperken en **syeha** adem)
- sneyä:** [snɛ.'jæ] *PF* vn. *zijn eigen, haar eigen, diens eigen* (afgeleid van **sno** hemzelf, haarzelf, hetzelf)
- sngap:** [sñ.ap̃] *PF* wwo. *steken*
- sngä'i:** ['sñ.æ.ʔ.i] *PF* wwmn. *beginnen, starten*
- sngä'ikrr:** ['sñ.æ.ʔi.kr̃] *PF* zn. *begin, start-tijd* (*tijd*) (sam. van **sngä'i** beginnen en **krr** tijd)
- sngä'itseng:** ['sñ.æ.ʔi.t̃sɛŋ] *PF* zn. *begin, startpositie, initiele plek* (sam. van **sngä'i** start en **tseng** plaats)
- sngä'iyu:** ['sñ.æ.ʔi.ju] *PF* zn. *beginner* (afgeleid van **sngä'i** begin)
- sngel:** [sñ.ɛl] *PF* zn. *afval, vuilnis, troep*
- sngeltseng:** ['sñ.ɛl.t̃sɛŋ] *PF* zn. *vuilnisbelt, afvalhoop* (sam. van **sngel** afval en **tseng** plaats)
- sngum:** [sñum] *PF* zn. *zorg*
- sngum si:** [sñum s-i] *PF* wwn. *zich zorgen maken* (afgeleid van **sngum** zorgen)
- sngumtsim:** ['sñum.t̃sim] *PF* zn. *iets wat je zorgen baart* (sam. van **sngum** zorgen en **tsim** bron)
- sngunga':** ['sñu.ŋaʔ] *PF* bn. *zorgelijk, zorgbarend* (afgeleid van **sngum** zorg)
- sno:** [sno] *PF* vn. *hemzelf, haarzelf, hetzelf* (*reflexief, genitieve vorm sneyä*)
- snokfyan:** ['snok.fjan] *PF* zn. *rek voor persoonlijke bezittingen* (sam. van **sno** hemzelf, haarzelf, hetzelf en **kurfyan** mand of opgehangen rek)
- snolup:** ['sno.lup̃] *PF* zn. *persoonlijke stijl, aanwezigheid* (sam. van **sno** zelf en **lupra** stijl)
- snomo:** ['sno.mo] *PF* zn. *persoonlijke ruimte om zich in terug te trekken* (sam. van **sno** zijn/haar eigen en **mo** ruimte)
- snonivi:** ['sno.ni.vi] *PF* zn. *éénpersoons hangmat* (sam. van **sno** hemzelf, haarzelf, hetzelf en **ni-vi** slaap hangmat)
- snonrra:** [sno.'nr̃.a] *PF* zn. *zelf-trots* (*negatieve benadering*) (sam. van **sno** zijn/haar zelf en **nr̃ra** trots)
- snumina:** ['snu.mi.na] *CP* bn. *suf, niet slim* avm. (refereert naar een 'suf/dom' persoon)
- so'ha:** ['s-oʔ.h-a] *PF* wwo. *enthousiast zijn over, opgewonden zijn over* (Noot: enthousiast zijn is altijd overgankelijk in Na'vi -PF)
- so'yu:** ['so.ju] *PF* zn. *spreektaal voor txan-so'hayu* (*fan, enthousiasteling*)
- soaia:** [so.'a.i.a] *PF* zn. *familie* (*onregelmatige genitieve vorm soaiä*)
- sok:** [sok̃] *PF* bn. *recent*
- som:** [som] *PF* bn. *heet*
- somwew:** [som.'wew] *PF* zn. *temperatuur* (afgeleid van **som** heet en **wew** koud)
- somwewpe:** [som.'wew.pɛ] *PF* vvn. *welke temperatuur?* (*meer gebruikelijk*) (afgeleid van **somwew** temperatuur)
- sop:** [s-op̃] *PF* wwn. *reizen*
- sopyu:** ['sop.ju] *PF* zn. *reiziger* (afgeleid van **sop** reizen)
- sosul:** [so.'sul] *PF* bn. *plezierige geur van nabij stromend water, regen, natte vegetatie*
- spaw:** [sp.aw] *PF* wwo. *geloven*
- spä:** [sp.æ] *PF* ww. *springen*
- späpeng:** [spæ.'p.ɛŋ] *PF* wwn. *jezelf heropbouwen* (*metaforisch*) (afgeleid van **speng** he-

- ropbouwen*)
- spe'e**: [sp·ɛ·'ʔ·ɛ] *PF* wwo. *vangen*
- spe'etu**: [spɛ·'ʔɛ.tu] *PF* zn. *gevangene* (afgeleid van **spe'e** *vangen*)
- speng**: [sp·ɛŋ] *PF* wwo. *terughalen*
- spono**: [spo.no] *PF* zn. *eiland*
- spule**: [sp·u.l·ɛ] *PF* wwo. *voortstuwen*
- spulmokri**: [spul.'mok.ri] *PF* zn. *telefoon* (afgeleid van **spule** *voortstuwen* en **mokri** *stem*)
- spulyaney**: [spul.ja.'nɛj] *PF* zn. *kano peddel* (sam. van **spule** *voortstuwen* en **yaney** *kano*)
- spuwin**: [spu.win] *PF* bn. *oud, van voorheen* nvm.
- spxam**: [sp'am] *PF* zn. *paddenstoel, schimmel*
- spxin**: [sp'in] *PF* bn. *ziek*
- srak(e)**: [s'ɾak(ɛ)] *PF* part. *vvn.*, *markeerder voor ja/nee vragen*
- sran**: [s'ɾan] *PF* part., *tw. ja* (*omgangstaal*)
- srane**: [s'ɾa.nɛ] *PF* part., *tw. ja*
- sraw**: [s'ɾaw] *PF* bn. *pijnlijk*
- srä**: [s'ɾæ] *PF* zn. *doek; een stof stof geweven op een weefgetouw*
- srätx**: [s'ɾæ'tɕ] *PF* wwo. *vervelen, lastig vallen*
- sre+**: [s'ɾɛ] *PF* adp. *voor* (*tijd*)
- sre'**: [s'ɾɛʔ] *PF* zn. *tand*
- srefey**: [s'ɾɛ.'fɛj] *PF* wwn., wwo. *verwachten* (sam. van **sre+** *voor* en **pey** *wachten*)
- srefp̄il**: [s'ɾɛ.'fp̄.il] *PF* wwo. *aannemen* (afgeleid van **sre+** *voor* en **fp̄il** *denken*)
- srefwa**: [s'ɾɛ.'fwa] *PF* vw. *voordat* (afgeleid van **sre+** *voor* en **fwa** *dat*)
- srekamtrr**: [s'ɾɛ.'kam.tɾ] *PF* zn. *de tijd voor middag* (12 uur 's middags) (sam. van **sre** *voor* en **kxamtrr** *midden van de dag*)
- srekamt̄xon**: [s'ɾɛ.'kam.t'ɔn] *PF* zn. *voor middernacht* (sam. van **sre** *voor* en **kxamt̄xon** *middernacht*)
- srekr̄r**: [s'ɾɛ.'kr̄] *PF* bw. *voordat, alreeds, voor de tijd* (sam. van **sre** *voor* en **kr̄r** *tijd*)
- srer**: [s'ɾ·ɛɾ] *PF* wwn. *verschijnen, materialiseren, in zicht komen*
- srese'a**: [s'ɾɛ.s·ɛ.'ʔ·a] *PF* wwo. *voorspellen* (sam. van **sre+** *voor* en **tse'a** *zien*)
- sresrr'ong**: [s'ɾɛ.sɾ.'ʔɔŋ] *PF* zn. *voor zonsopgang* (sam. van **sre** *voor* en **trr'ong** *zonsopgang*)
- sreton'ong**: [s'ɾɛ.tɔn.'ʔɔŋ] *PF* zn. *avond voor zonsondergang* (sam. van **sre** *voor* en **txon'ong** *vallen van de nacht*)
- srew**: [s'ɾ·ɛw] *PF* wwn. *dansen*
- srey**: [s'ɾɛj] *PF* zn. *versie*
- sri:n**: [s'ɾ·m] *PF* wwo. *doorgeven van een naar een ander* (*zelden gebruikt zonder voorvoegsel*)
- srok**: [s'ɾokʔ] *PF* zn. *kraal* (*decoratief*)
- sru'**: [s'ɾ·uʔ] *PF* wwo. *vertrappen, verpletteren*
- sprung**: [s'ɾuŋ] *PF* zn. *hulp, assistentie*
- srunga'**: [s'ɾu.ŋaʔ] *PF* bw. *behulpzaam* (afgeleid van **sprung** *helpen*) nvm.
- sprung si**: [s'ɾuŋ 's·i] *PF* wwn. *helpen* (afgeleid van **sprung** *hulp*)
- srungsiyu**: [s'ɾuŋ.si.ju] *PF* zn. *assistent, helper* (afgeleid van **sprung** *help*)
- srungsȳip**: [s'ɾuŋ.t̄sjipʔ] *PF* zn. *tip, helpende hint* (afgeleid van **sprung** *help*)
- starli'u**: [s'taɾ.li.'ʔu] *PF* zn. *adpositie* (sam. van **sätare** *connectie, relatie* en **li'u** *woord*)
- starsim**: [s't·aɾ.s·im] *PF* wwo. *verzamelen, vergaren*
- stawm**: [s't·awm] *PF* wwo. *horen*
- stawmtswo**: [s'tawm.t̄swo] *PF* zn. *gehoor* (*zintuig*) (afgeleid van **stawm** *horen*)
- stä'ni**: [s't·æʔ.n·i] *PF* wwo. *vangen*
- steftxaw**: [s't·ɛ.'ft'·aw] *PF* wwo. *onderzoeken*
- steng**: [s'tɛŋ] *PF* bn. *gelijk, identiek*
- steyki**: [s'tɛj.'k·i] *PF* wwo. (*iemand*) *kwaad maken* (afgeleid van **sti** *boos zijn* en «**eyk**» *causatief tussenvoegsel*)
- sti**: [s't·i] *PF* wwn. *ergeren* (*onovergangelijk*), *kwaad zijn*
- stiw̄i**: [s'ti.wi] *PF* zn. *kattekwaad*
- stiw̄inga'**: [s'ti.wi.ŋaʔ] *PF* bn. *ondeugend* (sam. van **stiw̄i** *kattekwaad* en **nga'** *bevatten*)
- stiw̄i si**: [s'ti.wi s·i] *PF* wwn. *ondeugend zijn, kattekwaad uithalen* (afgeleid van **stiw̄i** *kattekwaad*)
- stiw̄isiyu**: [s'ti.wi.si.ju] *PF* zn. *ondeugd* (afgeleid van **stiw̄i** *kattekwaad*)
- sto**: [s't·o] *PF* wwm. *weigeren* (*iets te doen*)
- stum**: [s'tum] *PF* bw. *bijna*
- stxeli**: [s't'ɛ.li] *PF* zn. *kado*
- stxenu**: [s't'ɛ.nu] *PF* zn. *aanbod* (sam. van **stxeli** *gift, geschenk* en **lonu** *loslaten*)
- stxenuṭing**: [s't'ɛ.nu.t̄iŋ] *PF* wwo. *aanbieden* (afgeleid van **stxenu** *aanbod*)
- stxong**: [s't'ɔŋ] *PF* bn. *vreemd, onbekend*
- sul̄in**: [s'·u.l·in] *PF* wwsn. *bezig zijn* (*positief*), *iets doen wat je leuk en opwekkend vindt* (afgeleid van **'in** *bezig zijn*)
- sum**: [sum] *PF* zn. *schelp*

- sumsey:** [ˈsum.sɛj] *PF* zn. beker (gemaakt van een schelp) (sam. van **sum** schelp en **sey** beker, kom (minimaal aangepaste natuurlijke bronnen))
- sung:** [s·uŋ] *PF* wwo. toevoegen
- sunu:** [ˈs·u.n·u] *PF* wwn. prettig of leuk zijn, plezier brengen
- sur:** [suf] *PF* zn. smaak
- susyng:** [su.ˈsjaŋ] *PF* bn. fragiel, delicaat
- sutx:** [s·utˈ] *PF* wwo. opsporen, volgen
- swaw:** [swaw] *PF* zn. moment
- swawtsyip:** [ˈswaw.tʃipˈ] *PF* zn. een kort moment, seconde (afgeleid van **swaw** moment)
- swaynivi:** [ˈswaj.ni.vi] *PF* zn. familie hangmat (sam. van **soaia** familie en **nivi** slaap hangmat) Noot: **soaia** trekt samen tot **sway**
- swek:** [swɛkˈ] *PF* zn. staaf, paal
- swey:** [swɛj] *PF* bn. beste
- sweylu:** [ˈswɛj.l·u] *PF* ww. zouden (afgeleid van **swey** beste en **lu** is)
- swirä:** [swi.ˈræ] *PF* zn. wezen, creatuur
- swizaw:** [swi.ˈzaw] *PF* zn. pijl
- swizawsena:** [swi.ˈzaw.sɛ.na] *PF* zn. pijlkoker (bevestigd aan **ikran**-zadel) (sam. van **swizaw** pijl en **sähena** drager)
- swoa:** [ˈswo.a] *PF* zn. bedwelmende drank, geestrijk vocht
- swoasey:** [ˈswo.a.sɛj] *PF* zn. kava kom (gemaakt uit peulvruchten, gebruikt om bedwelmende drank te drinken, hand-draagbaar) (sam. van **swoa** bedwelmende drank, geestrijk vocht en **sey** beker, kom (minimaal aangepaste natuurlijke bronnen))
- swoasey ayll:** [ˈswo.a.sɛj a.ˈjɪ] *PF* zn. grote sociale kava kom (gemaakt uit peulvruchten, gebruikt om bedwelmende drank te drinken) (sam. van **swoasey** kava kom (gemaakt uit peulvruchten, gebruikt om bedwelmende drank te drinken) en **yll** gezamenlijk)
- swok:** [swokˈ] *PF* bn. heilig
- swotu:** [ˈswo.tu] *PF* zn. heilige plaats
- syam:** [sj·am] *PF* wwo. ruiken (doelbewust)
- syanan:** [ˈsja.nan] *PF* zn. een enkele, of serie van kleinere watervallen, natuurlijk voorkomend langs een stroom of serie plassen (telbaar)
- syaw:** [sj·aw] *PF* wwn. roepen
- syay:** [sjaj] *PF* zn. lot (noodlot)
- syayvi:** [ˈsjaj.vi] *PF* zn. geluk, fortuin (afgeleid van **syay** lot)
- syä'ä:** [ˈsjæ.ʔæ] *PF* bn. bitter
- syə'otxang:** [ˈsjɛ.ʔo.tʰaŋ] *PF* zn. blaasinstrument (sam. van **syeha** adem en 'otxang muziekinstrument)
- syeha:** [ˈsjɛ.ha] *PF* zn. adem
- syeha si:** [ˈsjɛ.ha s·i] *PF* wwn. ademen (afgeleid van **syeha** adem)
- syen:** [sjɛn] *PF* bn. laatst
- syep:** [sj·ɛpˈ] *PF* wwo. vangen (in een val leiden)
- syeprel:** [sjɛp.ˈrɛl] *PF* zn. camera (sam. van **syep** vangen en **rel** beeld)
- syewe:** [ˈsjɛ.wɛ] *PF* zn. vet (in vlees)
- syewenga':** [ˈsjɛ.wɛ.ŋaʔ] *PF* bn. vettig (sam. van **syewe** vet (in vlees) en **nga'** bevatten)
- syo:** [sjo] *PF* bn. licht (fysiek gewicht, lichtgewicht)
- syokup:** [sjo.ˈkupˈ] *PF* zn. gewicht (fysiek) (afgeleid van **syo** licht en **ku'up** zwaar)
- syon:** [sjon] *PF* zn. onderdeel, attriboot, karaktertrek, aspect, facet
- syonli'u:** [ˈsjon.li.ʔu] *PF* zn. bijvoeglijk naamwoord (sam. van **syon** onderdeel, attriboot, karakter en **li'u** woord)
- syor:** [sj·oɾ] *PF* wwn. ontspannen
- syulang:** [ˈsju.laŋ] *PF* zn. bloem
- syura:** [sju.ˈra] *PF* zn. energie (fysiek of spiritueel)
- syuratan:** [sju.ˈra.tan] *JC,PF* zn. bioluminescentie (sam. van **syura** energie en **atan** licht)
- syusmung:** [ˈsju.smuŋ] *PF* zn. dienblad (sam. van **syuve** voedsel en **smung** transportinstrument)
- syuve:** [ˈsju.vɛ] *PF* zn. voedsel (collectief zn., kan niet in meervoud worden gebruikt)
- syuvekel:** [ˈsju.vɛ.kɛl] *PF* zn. hongersnood (afgeleid van **syuve** voedsel)

T

- ta-**: [ta] *PF* adp. van (locatief), van (tijdsbepaling i.c.m. andere tijd-woorden)
- ta'em**: [ta.'ʔɛm] *PF* bw. van boven
- ta'leng**: [taʔ.lɛŋ] *PF* zn. huid
- ta'lengan**: [taʔ.lɛ.ŋɛ.an] *PF* bn. huid-blauw (sam. van **ta'leng** huid en **ean** blauw)
- tafkip-**: [ta.'fkɪpʔ] *PF* adp. van boven (sam. van **ta** van en **fkip-** boven)
- tafral**: [ta.'fral] *PF* bw. daarom, om die reden
- takip-**: [ta.'kɪpʔ] *PF* adp. van tussen (sam. van **ta** van en **kɪp-** tussen)
- takrra**: [ta.'kr̩.a] *PF* vw. sinds (tijd) allomorf van **akrra** (sam. van **krr** tijd en **ta** van)
- taksyokx**: [t.ak.'syokʔ] *PF* wwn. handen klappen (afgeleid van **takuk** slaan en **tsyokx** hand)
- takuk**: [t.a.k.ukʔ] *PF* wwo. raken, slaan, treffen
- talun-**: [ta.'lun] *PF* adp. vanwege
- talun(a)**: [ta.'lun(a)] *PF* vw. omdat (sam. van **ta** van en **lun** reden)
- tam**: [t.am] *PF* wwn., tw. voldoen, dat is voldoende, oké
- tam tam**: [t'am t'am] *M* tw. kalm kalm, rustig maar
- tangek**: [t'a.ŋɛkʔ] *PF* zn. boomstam
- tanhì**: [tan.'hɪ] *PF* zn. ster, lichtgevende sproet
- tanleng**: [tan.lɛŋ] *PF* zn. boomschors (afgeleid van **tangek** boomstam en **ta'leng** huid)
- tare**: [t.a.r.ɛ] *PF* wwo. verbinden, relateren aan, een relatie hebben met
- tarnioang**: [tar.ni.o.ang] *PF* zn. roofdier (sam. van **taron** jagen en **ioang** dier)
- taron**: [t.a.r.on] *JC,PF* wwo. jagen
- taronyu**: [ta.ron.ju] *JC,PF* zn. jager (sam. van **taron** jagen en **-yu** agens achtervoegsel)
- taronyutsyìp**: [ta.ron.ju.tʂɪpʔ] *PF* zn. jagertje (afgeleid van **taronyu** jager)
- tatep**: [t.a.t.ɛpʔ] *PF* wwo. de draad kwijtraken
- tatlam**: [tat.'lam] *PF* bw. blijkbaar (afgeleid van **lam** lijken)
- taw**: [taw] *PF* zn. lucht, hemel
- taweyk(a)**: [ta.'wejk(a)] *PF* vw. omdat, vanwege de reden
- tawng**: [t.awŋ] *PF* wwn. duiken, bukken
- tawsyuratan**: [taw.sju.'ra.tan] *PF,LN* zn. aurora, noorderlicht (sam. van **taw** hemel en **syuratan** bioluminescentie)
- täftxu**: [t.æ.'ft'u] *PF* wwo. weven
- täftxuyu**: [t.æ.'ft'u.ju] *PF* zn. wever (afgeleid van **täftxu** weven en **-yu** agens achtervoegsel)
- täftxaw**: [t.æ.'t'aw] *PF* wwn. terugkeren
- te**: [tɛ] *JC* part. wordt gebruikt in volledige namen
- tekre**: [tɛk.rɛ] *PF* zn. schedel
- tel**: [t.ɛl] *PF* wwo. ontvangen
- telem**: [tɛ.'lɛm] *PF* zn. koord
- tem**: [t.ɛm] *PF* wwn. schieten
- temrey**: [tɛm.'rɛj] *PF* zn. overleven (afgeleid van **emrey** overleven)
- teng**: [tɛŋ] *PF* bn. zoals, gelijk aan
- tengfya**: [tɛŋ.fja] *PF* vw. hetzelfde als (gelijke situatie) (sam. van **teng** hetzelfde, gelijk en **fya'o** pad)
- tengkrr**: [tɛŋ.'kr̩] *PF* vw. terwijl, gelijk aan (sam. van **teng** gelijk, hetzelfde en **krr** tijd)
- teri-**: [tɛ.'ri] *PF* adp. over, betreffende
- terkup**: [t.ɛr.kupʔ] *PF* wwn. doodgaan
- teswoting**: [tɛ.'swo.tɪŋ] *PF* wwo. gunnen (sam. van **tɪng** geven)
- tete**: [tɛ.tɛ] *PF* bn. bot (als bij mes)
- tewng**: [tɛwŋ] *PF* zn. lendendoek
- tewti**: [tɛw.ti] *PF* tw. wow, uitroep van verrassing en plezier
- teya**: [tɛ.'ja] *PF* bn. vol
- teya si**: [tɛ.'ja 's.i] *PF* wwn. vullen (met datief van een gevuld ding) (afgeleid van **teya** vol)
- teynga**: [tɛjŋ.a] *PF* zn. dat antwoord (samentrekking van **tì'eyng a**)
- teyngla**: [tɛjŋ.la] *PF* zn. dat antwoord (agentief) (samentrekking van **tì'eyng-il a**)
- teyngta**: [tɛjŋ.ta] *PF* zn. dat antwoord (patientief) (samentrekking van **tì'eyng-it a**)
- teyr**: [tɛjɾ] *PF* bn. wit
- teyrpin**: [tɛjɾ.pin] *PF* zn. wit (afgeleid van **teyr** wit)
- tiam**: [t'i.i.am] *PF* wwo. tellen
- til**: [til] *PF* zn. gewricht, scharnier
- tili'u**: [t'i.lɪ.ʔu] *PF* zn. voegwoord (sam. van **til** verbinding en **li'u** woord)
- tinan**: [ti.nan] *PF* zn. lezen (afgeleid van **inan** lezen)
- tirea**: [ti.'rɛ.a] *PF* zn. geest, ziel
- tireafya'o**: [ti.'rɛ.a.fja.ʔo] *PF* zn. zielenpad (sam. van **tirea** ziel en **fya'o** pad)

- tireaioang:** [ti.'rɛ.a.i.ɔ.aŋ] *PF* zn. *geestdier, totem* (sam. van **tirea** *geest* en **ioang** *dier*)
- tireapängkxo:** [ti.'rɛ.a.p.æŋ.k'ɔ] *PF* ww. *in nauw contact staan (b.v. met natuur)* (sam. van **tirea** *geest* en **pängkxo** *praten*)
- tiretu:** [ti.'rɛ.tu] *PF* zn. *sjamaan* (afgeleid van **tirea** *geest* en **tute** *persoon*)
- tì'al:** [ti.'ʔal] *PF* zn. *verspilling* (afgeleid van 'al *verspillen*)
- tì'awm:** [ti.'ʔawm] *PF* zn. *kamp* (afgeleid van 'awm *kamperen*)
- tì'awm si:** [ti.'ʔawm 's-i] *PF* wwn. *kamperen* (afgeleid van 'awm *kamp*)
- tì'awpo:** [ti.'ʔaw.po] *PF* zn. *individualiteit (negatieve lading), egoïsme* (afgeleid van 'awpo *één individu*)
- tì'efu:** [ti.'ʔɛ.fu] *PF* zn. *gevoel* (afgeleid van 'efu *voelen*)
- tì'em:** [ti.'ʔɛm] *PF* zn. *kookkunst* (afgeleid van 'em *koken*)
- tì'eylan:** [ti.'ʔɛj.lan] *PF* zn. *vriendschap* (afgeleid van 'eylan *vriend*)
- tì'eyng:** [ti.'ʔɛjŋ] *PF* zn. *antwoorden* (afgeleid van 'eyng *antwoord*)
- tì'í'a:** [ti.'ʔi'ɔ.a] *PF* zn. *einde, conclusie* (afgeleid van 'í'a *einde*)
- tì'í'avay:** [ti.'ʔi'ɔ.a.vaj] *PF* bw. *tot het eind* (sam. van 'í'a *eind* en **vay** *tot*)
- tì'iluke:** [ti'ʔ.'i.lu.kɛ] *PF* bn. *eindeloos (tijd)* (sam. van tì'í'a *einde, conclusie* en **luke** *zonder*)
- tì'ipu:** [ti.'ʔi.pu] *PF* zn. *humor* (afgeleid van 'ipu *humoristisch*)
- tì'o':** [ti.'ʔoʔ] *PF* zn. *plezier, opwindning* (afgeleid van 'o' *opwindend*)
- tì'ong:** [ti.'ʔoŋ] *PF* zn. *bloeien* (afgeleid van 'ong *bloeien*)
- tì'ul:** [ti.'ʔul] *PF* zn. *toename*
- tieyktan:** [ti.'ɛjk.tan] *JC,PF* zn. *leiderschap* (afgeleid van **eyktan** *leider*)
- tife'ul:** [ti.'fɛ.ʔul] *PF* zn. *verslechtering (algemeen, abstract)* (afgeleid van **fe'ul** *slechter worden*)
- tifkeytok:** [ti.'fkej.tokʔ] *PF* zn. *situatie, conditie, staat* (afgeleid van **fkeytok** *bestaan*)
- tiflä:** [ti.'flæ] *PF* zn. *succes (algemeen)* (afgeleid van **flä** *lukken, slagen*)
- tiflänga':** [ti.'flæ.ŋa] *PF* bn. *succesvol* (sam. van **tiflä** *succes* en **nga'** *bevatten*)
- tiflrr:** [ti.'flr] *PF* zn. *tederheid, vriendelijkheid* (afgeleid van **flrr** *vriendelijk*)
- tifmetok:** [ti.'fmɛ.tokʔ] *PF* zn. *proef, test* (afgeleid van **fmetok** *testen*)
- tifmi:** [ti.'fmi] *PF* zn. *poging* (afgeleid van **fmi** *proberen*)
- tifnu:** [ti.'fnu] *PF* zn. *stilte* (afgeleid van **fnu** *stil*)
- tifnunga':** [ti.'fnu.ŋaʔ] *PF* bn. *stil* (afgeleid van **fnu** *stil*) nvm.
- tiftang:** [ti.'ftaŋ] *PF* zn. *stoppen, de glottale stop* (afgeleid van **ftang** *stop*)
- tiftang si:** [ti.'ftaŋ s-i] *PF* wwn. *(iets of iemand) stoppen* (afgeleid van **tiftang** *stoppen*)
- tiftia:** [ti.fti'.a] *PF* zn. *studie* (afgeleid van **ftia** *studeren, bestuderen*)
- tiftia kifkeyä:** [ti.fti'.a ki.'fke.jæ] *PF* zn. *wetenschap, de studie van de fysieke wereld* (sam. van **tiftia** *bestuderen* en **kifkey** *wereld*)
- tiftiatu:** [ti.fti'.a.tu] *PF* zn. *onderzoeker* (afgeleid van **tiftia** *onderzoeken*)
- tiftiatu kifkeyä:** [ti.fti'.a.tu ki.'fke.jæ] *PF* zn. *wetenschapper* (sam. van **tiftiatu** *onderzoeker* en **kifkey** *wereld*)
- tiftxavang:** [ti.'ft'a.vaŋ] *PF* zn. *passie* (afgeleid van **ftxavang** *gepassioneerd*)
- tiftxey:** [ti.'ft'ɛj] *PF* zn. *keuze* (afgeleid van **ftxey** *kiezen*)
- tiftxuli'u:** [ti.ft'u.'li.ʔu] *PF* zn. *toespreken, spreken (specifiek geval)* (afgeleid van **ftxuli'u** *oreren, toespraak houden*)
- tifyawintxu:** [ti.fja.win.'t'u] *PF* zn. *begeleiding* (afgeleid van **fyawintxu** *leiden*)
- tifyeyn:** [ti.'fjejn] *PF* zn. *rijpheid, volgroeiheid* (afgeleid van **fyeyn** *rijp, volgroeid*)
- tihawl:** [ti.'hawl] *PF* zn. *voorbereidingen, plan* (afgeleid van **hawl** *voorbereiden*)
- tihawnu:** [ti.'haw.nu] *PF* zn. *bescherming* (afgeleid van **hawnu** *beschermen, beschutting*)
- tihawnu si:** [ti.'haw.nu 's-i] *PF* wwn. *beschermen* (afgeleid van **tihawnu** *bescherming*)
- tihipey:** [ti.'hi.pɛj] *PF* zn. *aarzeling* (afgeleid van **hipey** *aarzelen*)
- tihona:** [ti.'ho.na] *PF* zn. *leukheid, schattigheid* (afgeleid van **hona** *schattig*)
- tik'in:** [tik.'ʔin] *PF* zn. *vrije tijd* (afgeleid van 'in *bezig zijn*)
- tikakpam:** [ti.kak.'pam] *PF* zn. *doofheid* (afgeleid van **kakpam** *doof*)

- tikakrel:** [ti.kak.'ɛl] *PF* zn. *blindheid* (afgeleid van **kakrel** *blind*)
- tikan:** [ti.'kan] *PF* zn. *doel, goal* (afgeleid van **kan** *doel*)
- tikangkem:** [ti.'kaŋ.kɛm] *PF* zn. *werk* (afgeleid van **kem** *actie, daad*)
- tikangkem si:** [ti.'kaŋ.kɛm 's-i] *PF* wwn. *werken* (afgeleid van **tikangkem** *werk*)
- tikangkemvi:** [ti.'kaŋ.kɛm.vi] *PF* zn. *project, werkstuk* (afgeleid van **tikangkem** *werk*)
- tikanu:** [ti.'ka.nu] *PF* zn. *intelligentie* (afgeleid van **kanu** *slim*)
- tikawng:** [ti.'kawŋ] *PF* zn. *(het) kwaad* (afgeleid van **kawng** *slecht*)
- tikeftxo:** [ti.kɛ.'ft'o] *PF* zn. *droefheid, verdriet* (afgeleid van **keftxo** *ongelukkig*)
- tikeftxonga':** [ti.kɛ.'ft'o.ŋa?] *PF* bn. *verdrietig* (afgeleid van **keftxo** *ongelukkig*) nvm.
- tikelu:** [ti.'kɛ.lu] *PF* zn. *gebrek* (afgeleid van **ke** *niet en lu* *zijn*)
- tikemwiä:** [ti.kɛm.'wi.æ] *PF* zn. *oneerlijkheid, onrecht* (afgeleid van **kemwiä** *oneerlijk, onjuist, fout, onterecht*)
- tikenong:** [ti.'kɛ.noŋ] *PF* zn. *voorbeeld* (afgeleid van **kenong** *representeren*)
- tiketeng:** [ti.'kɛ.tɛŋ] *PF* zn. *verschil* (sam. van **ke** *niet en teng* *gelijk*)
- tikin:** [ti.'kin] *PF* zn. *noodzaak* (afgeleid van **kin** *nodig hebben*)
- tiktseri:** [tik.'tɛɛ.ri] *PF* zn. *gebrek aan besef, onopmerkzaamheid* (afgeleid van **tseri** *besef, opwerkzaamheid*)
- tikusar:** [ti.ku.'sar] *PF* zn. *onderwijzen* (*het onderwijs*) (afgeleid van **kar** *onderwijzen*)
- tikxey:** [ti.'k'ɛj] *PF* zn. *incorrectheid, fout* (afgeleid van **kxeyey** *fout*)
- tikxey si:** [ti.'k'ɛj 's-i] *PF* wwn. *verkeerd doen, blunderen* (afgeleid van **tikxey** *incorrect*)
- tikxim:** [ti.'k'im] *PF* zn. *gecommandeer* (afgeleid van **kxim** *commanderen, bevelen, taken verdelen*)
- tikxim si:** [ti.'k'im s-i] *PF* wwn. *boven iemand staan (in hiërarchie)* (afgeleid van **tikxim** *commanderen, bevelen*)
- tikxuke:** [ti.'k'u.kɛ] *PF* zn. *veiligheid* (afgeleid van **kxuke** *veilig*)
- tilam:** [ti.'lam] *PF* zn. *voorkomen* (afgeleid van **lam** *lijken*)
- tilang:** [ti.'laŋ] *PF* zn. *onderzoek* (afgeleid van **lang** *onderzoeken, verkennen*)
- tilatem:** [ti.'la.tɛm] *PF* zn. *verandering* (*abstract concept*) (afgeleid van **latem** *veranderen*)
- tilen:** [ti.'lɛn] *PF* zn. *gebeurtenis* (afgeleid van **len** *gebeuren*)
- tileym:** [ti.'lɛjm] *PF* zn. *roep* (afgeleid van **leym** *roepen, (uit)schreeuwen*)
- tileymfe':** [ti.lɛjm.'fɛ?] *PF* zn. *klagend* (afgeleid van **leymfe'** *klagen*)
- tileymkem:** [ti.lɛjm.'kɛm] *PF* zn. *protest, protesteren* (*abstract concept*) (afgeleid van **leymkem** *protesteren*)
- tilor:** [ti.'loɾ] *PF* zn. *schoonheid* (afgeleid van **lor** *mooi*)
- tim:** [tim] *PF* bn. *laag*
- timal:** [ti.'mal] *PF* zn. *betrouwbaarheid* (afgeleid van **mal** *betrouwbaar*)
- time'em:** [ti.'mɛ.ʔɛm] *PF* zn. *harmonie* (*algemeen gevoel*) (afgeleid van **me'em** *harmonieus*)
- timeyp:** [ti.'mɛjp] *PF* zn. *zwakheid* (afgeleid van **meyp** *zwak*)
- timll'an:** [ti.ml.'ʔan] *PF* zn. *acceptatie* (afgeleid van **ml'an** *accepteren*)
- timok:** [ti.'mɔk] *PF* zn. *suggestie* (afgeleid van **mok** *voorstellen, suggereren*)
- timungwrr:** [ti.muŋ.'wɾ] *PF* zn. *uitzondering* (afgeleid van **mungwrr** *behalve*)
- timungwrr si:** [ti.muŋ.'wɾ s-i] *PF* wwn. *een uitzondering maken* (afgeleid van **timungwrr** *uitzondering*)
- timuntxa:** [ti.mun.'t'a] *PF* zn. *paren, huwelijk* (afgeleid van **muntxa** *gepaard, gekoppeld*)
- timweypey:** [tim.'wɛj.pɛj] *PF* zn. *geduld* (afgeleid van **mawweypey** *geduld hebben*)
- timwiä:** [tim.'wi.æ] *PF* zn. *eerlijkheid, rechtvaardigheid* (afgeleid van **muiä** *eerlijk, fair, juist*)
- timyi:** [tim.ji] *PF* zn. *laag niveau* (sam. van **tim** *laag en yi* *niveau*)
- tin:** [tin] *PF* zn. *activiteit die je bezig houdt* (afgeleid van **in** *bezig zijn*)
- tinawri:** [ti.'naw.ri] *PF* zn. *talent* (afgeleid van **nawri** *getalenteerd*)
- tinew:** [ti.'nɛw] *PF* zn. *verlangen* (afgeleid van **new** *willen*)
- ting:** [t-iŋ] *PF* wwo. *geven*
- tingay:** [ti.'ŋaj] *PF* zn. *waarheid* (afgeleid van **ngay** *waar*)

- tìngäzìk:** [ti.'ŋæ.zikʷ] *PF* zn. *moeilijkheid, probleem* (afgeleid van **ngäzìk** *moeilijk*)
- tìng ftxì:** [t.'ŋ ft'ɪ] *PF* wwn. *proeven* (afgeleid van **tìng** *geven* en **ftxi** *tong*)
- tìng lawr:** [t.'ŋ lawɾ] *PF* wwn. *zingen zonder woorden, neuriën* (afgeleid van **tìng** *melodie* en **lawr** *melody*)
- tìng mikyun:** [t.'ŋ 'mik.jun] *PF* wwn. *luisteren* (afgeleid van **tìng** *geven* en **mikyun** *oor*)
- tìng nari:** [t.'ŋ 'na.ri] *PF* wwn. *kijken* (afgeleid van **tìng** *geven* en **nari** *oog*)
- tìngong:** [ti.'ŋoŋ] *PF* zn. *lethargie, luiheid* (afgeleid van **ngong** *lui*)
- tìng ontu:** [t.'ŋ 'on.tu] *JC,PF* wwn. *ruiken* (afgeleid van **tìng** *geven* en **ontu** *neus*)
- tìngop:** [ti.'ŋopʷ] *PF* zn. *creatie (abstract idee)* (afgeleid van **ngop** *creëren*)
- tìng tseng:** [t.'ŋ 'tsɛŋ] *PF* wwn. *terugtrekken* (afgeleid van **tìng** *geef* en **tseng** *grond*)
- tìng zekwä:** [t.'ŋ 'zɛk.wæ] *PF* wwn. *aanraken (doelbewust)* (afgeleid van **tìng** *geven* en **zekwä** *vinger*)
- tìno:** [ti.'no] *PF* zn. *diepgaandheid, precisie, gedetailleerdheid*
- tìnomum:** [ti.'no.mum] *PF* zn. *nieuwsgierigheid* (afgeleid van **newomum** *nieuwsgierig zijn*)
- tìnuì:** [ti.'nu.i] *PF* zn. *fiasco (abstract)* (afgeleid van **nui** *falen*)
- tìnvi:** [t'ɪn.vi] *PF* zn. *taak, klus, stap (in een instructie)*
- tìnvi si:** [t'ɪn.vi s'i] *PF* wwn. *een taak uitvoeren, een klus doen* (afgeleid van **tìnvi** *taak, klus*)
- tìoeyktìng:** [ti.'o.ɛjk.tɪŋ] *PF* zn. *uitleg* (afgeleid van «**eyk**» *reden (stam)*)Spreektaal. Uitspraak: [ti.'o.ɛjk.tɪŋ])
- tìohakx:** [ti.'o.'hakʷ] *PF* zn. *honger* (afgeleid van **ohakx** *hongerig*)
- tìomum:** [ti.'o.mum] *PF* zn. *kennis* (afgeleid van **omum** *weten*)
- tìpawm:** [ti.'pawm] *PF* zn. *vraag* (afgeleid van **pawm** *vragen*)
- tìpähem:** [ti.'pæ.hɛm] *PF* zn. *aankomst* (afgeleid van **pähem** *arriveren*)
- tìpängkxo:** [ti.pæŋ.'k'o] *PF* zn. *conversatie, discussie* (afgeleid van **pängkxo** *praten*)
- tìpängkxotsyìp:** [ti.pæŋ.'k'o.tʃjɪpʷ] *PF* zn. *kleine conversatie, praatje* (afgeleid van **tìpängkxo** *conversatie*)
- tìpe'un:** [ti.'pe.'ʔun] *PF* zn. *beslissing* (afgeleid van **pe'un** *beslissen*)
- tìprte':** [ti.'pr.tɛʔ] *PF* zn. *plezier* (afgeleid van **prte'** *plezierig*)
- tìpsaw:** [t'ɪp.'saw] *PF* zn. *onhandigheid* (afgeleid van **pisaw** *onhandig*)
- tìralpeng:** [ti.'ral.'pɛŋ] *PF* zn. *vertaling, interpretatie* (afgeleid van **ral** *betekenis* en **peng** *vertellen*)
- tìran:** [t.'ɪ.'r'an] *PF* wwn. *lopen*
- tìrawn:** [ti.'rawn] *PF* zn. *vervanging, het vervangen* (afgeleid van **rawn** *vervangen*)
- tìrengop:** [ti.'rɛ.ŋopʷ] *PF* zn. *ontwerp (het doen, het ontwerpen)* (afgeleid van **rengop** *ontwerpen*)
- tìrey:** [ti.'rɛj] *PF* zn. *leven* (afgeleid van **rey** *leven*)
- tìrol:** [ti.'rol] *PF* zn. *lied (vocaal)* (afgeleid van **rol** *zingen*)
- tìronsrel:** [ti.'ron.sɾɛl] *PF* zn. *verbeelding* (afgeleid van **ronsrelngop** *verbeelden*)
- tìska'a:** [ti.ska.'ʔa] *PF* zn. *vernietiging* (afgeleid van **ska'a** *vernietigen*)
- tìsla'tsu:** [ti.'slaʔ.tsu] *PF* zn. *omschrijving* (afgeleid van **sla'tsu** *omschrijven*)
- tìslan:** [ti.'slan] *PF* zn. *steun (emotioneel, sociaal, persoonlijk)* (afgeleid van **slan** *steunen*) avm.
- tìsnaytx:** [ti.'snajtʷ] *PF* zn. *verlies* (afgeleid van **snaytx** *verliezen*)
- tìso'ha:** [ti.'soʔ.ha] *PF* zn. *enthousiasme, een goede instelling hebbend* (afgeleid van **so'ha** *enthousiast zijn over*)
- tìsom:** [ti.'som] *PF* zn. *hitte* (afgeleid van **som** *heet*)
- tìsop:** [ti.'sopʷ] *PF* zn. *reis* (afgeleid van **sop** *reis*)
- tìspe'e:** [ti.spɛ.'ʔɛ] *PF* zn. *vangen* (afgeleid van **spe'e** *vangen*)
- tìspxin:** [ti.'sp'in] *PF* zn. *ziek zijn, een ziekte hebben* (afgeleid van **spxin** *ziek*)
- tìsraw:** [ti.'sraw] *PF* zn. *pijn* (afgeleid van **sraw** *pijnlijk*)
- tìsraw seyki:** [ti.'sraw sej.'k'i] *PF* wwo. *pijn doen (iets of iemand)* (sam. van **tìsraw** *pijn* en **s«eyk»i** *maken*)
- tìsraw si:** [ti.'sraw 's'i] *PF* wwn. *pijn hebben, pijnlijk zijn* (afgeleid van **tìsraw** *pijn*)
- tìsrese'a:** [ti.'srɛ.se.'ʔa] *PF* zn. *profetie* (afgeleid van **srese'a** *voorspellen*)

- tisteftxaw:** [ti.stɛ.'ft'aw] *PF* zn. *onderzoek* (afgeleid van **stefxaw** *onderzoeken*)
- tisti:** [ti.'sti] *PF* zn. *woede* (afgeleid van **sti** *boos/kwaad zijn*)
- tisung:** [ti.'sɯŋ] *LN* zn. *toevoeging, post script* (afgeleid van **sung** *toevoegen*)
- tisyor:** [ti.'sjor] *PF* zn. *ontspanning* (afgeleid van **syor** *ontspannen*)
- titaron:** [ti.'ta.rɔŋ] *PF* zn. *jagen* (afgeleid van **taron** *jagen*)
- titerkup:** [ti.'tɛr.kupʷ] *PF* zn. *dood* (abstracte vorm) (afgeleid van **terkup** *sterven*) "De dood is onvermijdelijk."
- titsan'ul:** [ti.'tsan.ʔul] *PF* zn. *verbetering* (algemeen, abstract) (afgeleid van **tsan'ul** *verbeteren*)
- titseri:** [ti.'tsɛ.ri] *PF* zn. *besef, opmerkzaamheid* (afgeleid van **tseri** *opmerken*)
- titslam:** [ti.'tslam] *PF* zn. *begrip, intelligentie* (afgeleid van **tslam** *begrijpen*)
- titstew:** [ti.'tstɛw] *PF* zn. *moed, dapperheid*
- titstewnga':** [ti.'tstɛw.ŋaʔ] *PF* bn. *moedig, dapper* (afgeleid van **titstew** *moed, dapperheid*) nvm. (b.v. een dappere daad)
- titstunwi:** [ti.'tstun.wi] *PF* zn. *vriendelijkheid* (afgeleid van **tstunwi** *vriendelijk, aardig*)
- titstunwinga':** [ti.'stun.wi.ŋaʔ] *PF* bn. *aardig* (sam. van **titstunwi** *vriendelijkheid* en **nga'** *bevatten*) (nvm.)
- titsunslu:** [ti.'tsun.slu] *PF* zn. *mogelijkheid* (afgeleid van **tsunslu** *kan, is mogelijk*)
- titsyär:** [ti.'tsjær] *PF* zn. *afwijzing* (afgeleid van **tsyär** *afwijzen, verwerpen*)
- titusaron:** [ti.tu.'sa.rɔŋ] *PF* zn. *jagen* (afgeleid van **taron** *jagen*)
- titxanew:** [ti.'t'a.nɛw] *PF* zn. *hebzucht* (afgeleid van **txanew** *hebzuchtig*)
- titxen:** [ti.'t'ɛn] *PF* zn. *wakker zijn, de staat van wakkerheid* (afgeleid van **txen** *wakker*)
- titxen si:** [ti.'t'ɛn s-i] *PF* wwn. *wakker worden* (afgeleid van **titxen** *wakker*)
- titxula:** [ti.'t'u.la] *PF* zn. *constructie, gebouwd ding* (afgeleid van **txula** *bouwen*)
- titxur:** [ti.'t'ur] *PF* zn. *kracht, sterkte* (afgeleid van **txur** *sterk*)
- titxurnga':** [ti.'t'ur.ŋaʔ] *PF* bn. *machtig* (afgeleid van **titxur** *kracht, sterkte*) nvm.
- tivawm:** [ti.'vawm] *PF* zn. *duisternis* (afgeleid van **vawm** *donker*)
- tiväng:** [ti.'væŋ] *PF* zn. *dorst* (afgeleid van **väng** *dorstig*)
- tive'ki:** [ti.vɛʔ.'ki] *PF* zn. *haat* (afgeleid van **ve'ki** *haat*)
- tivan:** [ti.'wan] *PF* zn. *verdoezelen, bedekken* (afgeleid van **wan** *verbergen*)
- tiwäsul:** [ti.'wæ.sul] *PF* zn. *competitie* (afgeleid van **wäsul** *wedijveren*)
- tiwäte:** [ti.wæ.'tɛ] *PF* zn. *dispuut, redetwist* (afgeleid van **wäte** *redetwisten*)
- tiwew:** [ti.'wɛw] *PF* zn. *kou, koude* (afgeleid van **wew** *koud*)
- tiwîngay:** [ti.wi.'ŋaj] *PF* zn. *bewijs, het bewijzen* (abstract) (afgeleid van **wîngay** *bewijzen*)
- tiwusem:** [ti.wu.'sɛm] *PF* zn. *vechten* (afgeleid van **wem** *vechten*)
- tiyawm:** [ti.'jawn] *PF* zn. *liefde* (afgeleid van **yawm** *geliefd*)
- tiyawr:** [ti.'jawr] *PF* zn. *correctheid* (afgeleid van **eyawr** *correct*)
- tiyäkx:** [ti.'jæk'] *PF* zn. *gebrek aan besef, (het) negeren* (afgeleid van **yäkx** *niet opmerken, negeren*)
- tiyo':** [ti.'yoʔ'] *PF* zn. *perfectie* (afgeleid van **yo'** *perfect zijn*)
- tiyora':** [ti.jo'raʔ] *PF* zn. *zege, overwinning* (afgeleid van **yora'** *winnen*)
- tiyusom:** [ti.ju.'som] *PF* zn. *eten (het doen)* (afgeleid van **yom** *eten*)
- to:** [to] *PF* part. *vergelijkingsmarkeerder dan* (gedraagt zich als adp.)
- tok:** [t-ok'] *PF* wwo. *zijn (plaats)*
- tokx:** [tok'] *PF* zn. *lichaam*
- tolel:** [to.'lɛl] *PF* tw. *Eureka, ik heb het gevonden!, ik begrijp het!* (synoniem: **tslolam**)
- toltem:** [t-ol.'t-ɛm] *PF* wwo. *schieten*
- tompa:** ['tom.pa] *PF* zn. *regen*
- tompakel:** ['tom.pa,kɛl] *PF* zn. *droogte* (afgeleid van **tompa** *regen*)
- tompameyp:** [tom.pa.'mɛjp'] *PF* zn. *motregen* (afgeleid van **tompa** *regen* en **meyp** *zwak*)
- tomperwi:** ['tom.pɛr.wi] *PF* zn. *natte sneeuw* (afgeleid van **tompa** *regen* en **herwi** *sneeuw*)
- tompiva:** ['tom.pi.va] *PF* zn. *regendruppel* (afgeleid van **tompa** *regen* en **ilva** *druppel*)
- tor:** [tor] *PF* bn. *laatste, uiteindelijke* (afgeleid van **toruk** *laatste schaduw*)
- toruk makto:** ['to.ruk' 'mak.to] *JC* zn. *toruk berijder* (sam. van **toruk** *leonopteryx* en **makto**)

berijden)

trr: [tr̩] PF zn. *dag*

trr'awwe: [tr̩.'ʔaw.vɛ] PF zn. *zondag* (sam. van **trr dag** en **'awwe eerste**)

trr'ong: [tr̩.'ʔoŋ] PF zn. *vroege ochtend, zonsopgang* (sam. van **trr dag** en **'ong ontvouwen**)

trr'ongmaw: [tr̩.'ʔoŋ.maw] PF zn. *dag na zonsopgang* (sam. van **trr'ong zonsopgang** en **maw na**)

trram: [tr̩.'am] PF bw. *gisteren* (afgeleid van **trr dag** en **ham vorig**)

trray: [tr̩.'aj] PF bw. *morgen* (afgeleid van **trr dag** en **hay volgende**)

trrkive: [tr̩.'ki.vɛ] PF zn. *zaterdag* (sam. van **trr dag** en **kive zevende**)

trrmrve: [tr̩.'mr̩.vɛ] PF zn. *donderdag* (sam. van **trr dag** en **mrve vijfde**)

trrmuve: [tr̩.'mu.vɛ] PF zn. *maandag* (sam. van **trr dag** en **muve tweede**)

trrpeve: [tr̩.'pɛ.vɛ] PF vvn. *welke dag* (afgeleid van **trr dag** en **-pe vvn. markeerder** en **-ve telwoordmarkeerder**)

trrpuve: [tr̩.'pu.vɛ] PF zn. *vrijdag* (sam. van **trr dag** en **puve zesde**)

trrpxeyve: [tr̩.'p'ɛj.vɛ] PF zn. *dinsdag* (sam. van **trr dag** en **pxeyve derde**)

Ts

tsa'u: [ts̩a.'ʔu] PF avn. *dat (ding)* (sam. van **tsa dat** en **'u ding**)

tsafya: [ts̩a.'fja] PF bw. *op die manier, zo* (sam. van **tsa-die** en **fya'o manier**)

tsa-hey: [ts̩a.'hɛj] ZS tw. *uitroep van waarschuwing of frustratie, 'oh, nee!'*

tsaheyl si: [ts̩a.'hɛjl 's-i] PF wwn. *verbinden met, een neurale verbinding maken met* (afgeleid van **tsaheylu verbinding**)

tsaheylu: [ts̩a.'hɛj.lu] JC,PF zn. *band (neurale verbinding)*

tsakem: [ts̩a.'kɛm] or [ts̩a.'kɛm] PF avn. *dat, die (actie)* (afgeleid van **tsa-dat** en **kem actie**)

tsakrr: [ts̩a.'kr̩] PF bw. *toen, op die tijd* (afgeleid van **tsa-dat** en **krr tijd**)

tsakrrvay: [ts̩a.'kr̩.vaj] PF bw. *tot dan, ondertussen* (sam. van **tsakrr dan** en **vay tot aan**)

tsal: [ts̩al] PF vn. *dat, het (overgankelijk onderwerp)*

trrtsìve: [tr̩.'ts̩i.vɛ] PF zn. *woensdag* (sam. van **trr dag** en **tsìve vierde**)

trrtxon: [tr̩.t'on] PF zn. *de dag en nacht cyclus van Pandora* (sam. van **trr dag** en **txon nacht**)

tukru: [tuk.'ru] PF zn. *speer*

tul: [t-ul] PF wwn. *rennen*

tumpin: ['tum.pin] PF zn. *rood, oranje* (afgeleid van **tun rood, oranje**)

tun: [tun] PF bn. *rood, oranje*

tung: [t-uŋ] PF wwo. *toestaan*

tungzup: [t-uŋ.'z-up'] PF wwo. *laten vallen* (sam. van **tung toestaan** en **zup vallen**)

tup: [tup'] PF vw. *in plaats van, liever dan*

tupe: ['tu.pɛ] PF vvn. *wie allomorf van pesu*

tut: [tut'] PF part. *voortgangsmarkeerder*

tuté: [tu.'tɛ] PF zn. *vrouw (persoon)* (afgeleid van **tute persoon**)

tutan: [tu.'tan] PF zn. *man (persoon)* (afgeleid van **tute persoon**)

tute: ['tu.tɛ] PF zn. *persoon*

tuteo: ['tu.tɛ.o] PF vn. *iemand* (afgeleid van **tute persoon**)

tutsena: ['tut.se.na] PF zn. *brancard* (sam. van **tute persoon** en **sähena drager**)

tuvom: [tu.'vom] PF bn. *het geweldigst van alles, het meest geweldige*

tuvon: ['t-u.v-on] PF ww. *leunen*

tsalsungay: [ts̩al.su.'ŋaj] PF bw. *ondanks dat*

tsam: [ts̩am] PF zn. *oorlog*

tsamopin: [ts̩a.mo.pin] PF zn. *oorlogsbeschildering* (sam. van **tsam oorlog** en **'opin kleur**)

tsampongu: [ts̩am.po.ŋu] PF zn. *oorlogsgroep* (sam. van **tsam oorlog** en **pongu groep**)

tsamsä'o: [ts̩am.sæ.'ʔo] PF zn. *oorlogswapen* (sam. van **tsam oorlog** en **sä'o gereedschap**)

tsamsiyu: [ts̩am.si.ju] PF zn. *krijger* (afgeleid van **tsam si oorlog voeren** en **-yu agens achtervoegsel**)

tsan'ul: [ts̩an.'ʔ-ul] PF wwn. *verbeteren, beter worden* (sam. van **siltan goed** en **'ul vermeerderen**)

tsang: [ts̩aŋ] PF zn. *piercing*

tsankum: [ts̩an.kum] PF zn. *voordeel, winst* (sam. van **tsan'ul verbeteren, beter worden** en **kum resultaat**)

- tsankumnga'**: [ʔsan.kum.ŋaʔ] *PF* bn. *voordelig* (afgeleid van **tsankum** *voordeel, winst*)
- tsap'alute**: [ʔsap.'ʔa.lu.tɛ] *PF* zn. *verontschuldiging, excuus*
- tsap'alute si**: [ʔsap.'ʔa.lu.tɛ 's-i] *PF* wwn. *verontschuldigen* (afgeleid van **tsap'alute** *excuus*)
- tsapo**: [ʔtsa.po] *PF* vn. *die ene (alleen voor mensen)* (sam. van **tsa-** *dat* en **po** *hij/zij*)
- tsaria**: [ʔtsa.ri.a] *PF* vn., sbd. *dat* (sam. van **tsa'u-ri** *dat* (*topicaal*) en **a** *bepaling attributieve markeerder*)
- tsat**: [ʔtsatʔ] *PF* vn. *dat, het (als lijdend voorwerp)*
- tsata**: [ʔtsa.ta] *PF* vn., sbd. *dat* (sam. van **tsa'u-t** *dat* (*patientief*) en **a** *bepaling attributieve markeerder*)
- tsatseng**: [ʔtsa.'tɕɛŋ] or [ʔtsa.tɕɛŋ] *PF* avn., zn. *daar, die plaats* (sam. van **tsa** *dat* en **tseng** *plaats*)
- tsatu**: [ʔtsa.tu] *PF* avn. *die persoon* (sam. van **tsa** *dat* en **tute** *persoon*)
- tsaw**: [ʔtsaw] *PF* avn., vn. *dat, het (als niet-overgankelijk onderwerp)*
- tsawa**: [ʔtsa.wa] *PF* vn., sbd. *dat* (sam. van **tsa'u** *dat* (*subjectief*) en **a** *bepaling attributieve markeerder*)
- tsawke**: [ʔtsaw.kɛ] *PF* zn. *zon*
- tsawl**: [ʔtsawl] *PF* bn. *groot, lang* avm.
- tsawli'**: [ʔtsawl.'hiʔ] *PF* zn. *grootte* (sam. van **tsawl** *groot* (*in formaat*) en **hi'i** *klein* (*in formaat*))
- tsawl slu**: [ʔtsawl 'sl-u] *PF* wwn. *groeien* (sam. van **tsawl** *groot* en **slu** *worden*)
- tsawultxa**: [ʔtsawl.ul.'t'a] *PF* zn. *conferentie* (sam. van **tsawl** *groot* en **ultxa** *bijeenkomst*)
- tsawsngem**: [ʔtsaw.'sŋɛm] *PF* bn. *gespierd* (afgeleid van **tsawl** *groot* en **tsngem** *spier*)
- tsä'**: [ʔts.æʔ] *PF* ww. *spuiten*
- tse**: [ʔtsɛ] *PF* part. *nou* (*conversatie starter*)
- tse'a**: [ʔts.ɛ.'ʔ.a] *PF* wwo. *zien* (*fysiek*)
- tse'atswo**: [ʔtsɛ.'ʔa.tswo] *PF* zn. *zien, zicht* (*zintuig*) (afgeleid van **tse'a** *zien*)
- tseltsul**: [ʔtsɛl.tsul] *PF* zn. *stroomversnelling* (*telbaar, komt zelden voor*)
- tsenga**: [ʔtsɛ.ŋa] *PF* vw. *waar, plaats waar* (afgeleid van **tseng** *plaats*)
- tseng(e)**: [ʔtsɛŋ(ɛ)] *PF* zn. *plaats*
- tsengo**: [ʔtsɛ.ŋo] *PF* vn. *ergens* (afgeleid van **tseng** *plaats*)
- tsengpe**: [ʔtsɛŋ.pɛ] *PF* vvn. *waar* allomorf van **peseng**
- tseo**: [ʔtsɛ.o] *PF* zn. *kunst*
- tseotu**: [ʔtsɛ.o.tu] *PF* zn. *kunstenaar* (*algemene term*), *artiest* (afgeleid van **tseo** *kunst*)
- tseri**: [ʔts.ɛ.r-i] *PF* wwo. *opmerken*
- tsewtx**: [ʔtsɛwtʔ] *PF* bn. *smerig*
- tsim**: [ʔtsim] *PF* zn. *bron, oorsprong*
- tsin**: [ʔtsin] *PF* zn. *nagel, klauw*
- tsik**: [ʔtsik] *PF* bw. *plotseling, zonder waarschuwing*
- tsilpey**: [ʔtsil.'pɛj] *PF* zn. *hoop* (*abstract idee*) (afgeleid van **silpey** *hoop*)
- tsiltsan**: [ʔtsil.'tsan] *PF* zn. *goed* (*abstract concept*), *goedheid* (afgeleid van **siltsan** *goed*)
- tsing**: [ʔtsiŋ] *PF* get. *vier*
- tsisyi**: [ʔts-i.sy-i] *PF* wwn. *fluisteren*
- tsive**: [ʔtsi.vɛ] *PF* bn. *vierde* (*rangtelwoord*) (afgeleid van **tsing** *vier*)
- tskalep**: [ʔtska.lɛpʔ] *PF* zn. *kruisboog*
- tsko**: [ʔtsko] *PF* zn. *boog* (*wapen*)
- tsko swizaw**: [ʔtsko swi.'zaw] *PF* zn. *pijl en boog* (sam. van **tsko** *boog* en **swizaw** *pijl*)
- tskxaytsyip**: [ʔtsk'aj.tsjipʔ] *PF* zn. *hagel* (afgeleid van **tskxepay** *ijs*)
- tskxe**: [ʔtsk'ɛ] *PF* zn. *rots, steen*
- tskxekeng**: [ʔtsk'ɛ.kɛŋ] *PF* zn. *training, oefening*
- tskxekeng si**: [ʔtsk'ɛ.kɛŋ 's-i] *PF* wwn. *oefenen, trainen* (afgeleid van **tskxekeng** *training*)
- tskxepay**: [ʔtsk'ɛ.paj] *PF* zn. *ijs* (afgeleid van **tskxe** *steen* en **pay** *water*)
- tskxevi**: [ʔtsk'ɛ.vi] *PF* zn. *kiezel, kleine door natuurlijke krachten gepolijste steen* (afgeleid van **tskxe** *rots, steen*)
- tslam**: [ʔtsl.am] *PF* wwo. *begrijpen*
- tsleng**: [ʔtslɛŋ] *PF* bn. *vals, onwaar*
- tslolam**: [ʔtslo.'lam] *PF* tw. *begrepen, ik snap het* (afgeleid van **tslam** *begrijpen* en «**ol**» *perfectief aspect tussenvoegsel*)
- tsmi**: [ʔtsmi] *PF* zn. *nectar*
- tsmisnr**: [ʔtsmi.snr] *PF* zn. *blaaslantaarn, nectar lantaarn* (sam. van **tsmi** *nectar* en **nrr** *gloeien*)
- tsmim**: [ʔtsmim] *PF* zn. *spoor* (*van een dier of persoon*)
- tsmuk**: [ʔtsmukʔ] *PF* zn. *broer/zus* (*unisex aanduiding*)
- tsmukan**: [ʔtsmu.kan] *PF* zn. *broer* (afgeleid van **tsmuk** *broer/zus*)

- tsmuke:** [t̂smu.kɛ] *PF* zn. *zus* (afgeleid van **tsmuk** *broer/zus*)
- tsmuktu:** [t̂smuk.tu] *PF* zn. *broer/zus* (*unisex aanduiding*) (afgeleid van **tsmuk** *broer/zus*)
- tsngal:** [t̂sŋal] *PF* zn. *beker*
- tsngan:** [t̂sŋan] *PF* zn. *vlees*
- tsngawpay:** [t̂sŋaw.paj] *PF* zn. *tranen* (sam. van **tsngawvik** *huilen* en **pay** *water*)
- tsngawpayvi:** [t̂sŋaw.paj.vi] *PF* zn. *traan* (sam. van **tsngawvik** *huilen* en **pay+vi** *water, met partitieve markeerder*)
- tsngawvik:** [t̂sŋaw.v.ikʷ] *PF* wwn. *huilen*
- tsngem:** [t̂sŋɛm] *PF* zn. *spier*
- tsni:** [t̂sni] *PF* sbd. *dat* (*functie-woord*) (met conjunctief werkwoord in afhankelijk zinsdeel)
- tson:** [t̂son] *PF* zn. *plicht, verplichting, opgelegd vereiste*
- tsong:** [t̂soŋ] *PF* zn. *vallei*
- tsongropx:** [t̂soŋ.rɔpʷ] *PF* zn. *gat, uitsparing, uitgraving met een bodem* (*zichtbaar of aangrenzen*) (sam. van **tsong** *vallei* en **ropx** *gat*)
- tsongtsyip:** [t̂soŋ.tsjip] *PF* zn. *kuil(tje)* (afgeleid van **tsong** *vallei*)
- tsonta:** [t̂son.ta] *PF* vw. (*om*) *te* (*met kxim*) (afgeleid van **tson** *plicht, verplichting, opgelegd vereiste*) (samentrekking van **tsontit a**)
- tsopi:** [t̂so.pi] *PF* zn. *long*
- tspang:** [t̂sp.aŋ] *PF* wwo. *doden*
- tsranten:** [t̂sr̄.an.t.ɛn] *PF* wwn. *van belang zijn*
- tsray:** [t̂sraj] *PF* zn. *dorp*
- tsre'i:** [t̂sr̄.ɛ.ʔ.i] *PF* wwo. *gooien*
- tsrul:** [t̂srul] *PF* zn. *nest; beschermd gebied voor fauna van Pandora*
- tstal:** [t̂stal] *PF* zn. *mes*
- tstalsena:** [t̂stal.sɛ.na] *PF* zn. *schede* (*van een mes*) (sam. van **tstal** *mes* en **sähena** *drager*)
- tstew:** [t̂stɛw] *PF* bn. *dapper avm.*
- tstu:** [t̂stu] *PF* bn. *gesloten, dicht* (*voor bewolkte hemel*)
- tstunwi:** [t̂stun.wi] *PF* bn. *vriendelijk, attent*
- tstu si:** [t̂stu 's.i] *PF* wwn. *sluiten* (afgeleid van **tstu** *dicht*)
- tstxo:** [t̂st'xo] *PF* zn. *naam*
- tstxoli'u:** [t̂st'xo.li.ʔu] *PF* zn. *zelfstandig naamwoord* (sam. van **tstxo** *naam* en **li'u** *woord*)
- tstxoli'ukingvi:** [t̂st'xo.li.ʔu.kiŋ.vi] *PF* zn. *naamwoordgroep, naamwoordelijk zinsdeel* (sam. van **tstxoli'u** *zelfstandig naamwoord* en **king** *draad*)
- tsu'o:** [t̂su.ʔo] *PF* zn. *kunde, kunnen*
- tsuksim:** [t̂suk.sim] *PF* zn. *kin*
- tsuktswa':** [t̂suk.'tswaʔ] *PF* bn. *vergetelijk, vergeetbaar* (afgeleid van **tswa'** *vergeten*)
- tsukx:** [t̂suk'x] *PF* wwo. *steken*
- tsukyom:** [t̂suk.'jom] *PF* bn. *eetbaar* (afgeleid van **yom** *eten*)
- tsulfä:** [t̂sul.'fæ] *PF* zn. *meesterschap*
- tsulfä si:** [t̂sul.'fæ 's.i] *PF* wwn. *zich meester maken* (afgeleid van **tsulfä** *meesterschap*)
- tsulfätu:** [t̂sul.'fæ.tu] *PF* zn. *expert, meester van een vak, kunst of vaardigheid* (afgeleid van **tsulfä** *meesterschap*)
- tsulfätunay:** [t̂sul.fæ.tu.'naj] *PF* zn. *bijna-meester* (afgeleid van **tsulfätu** *meester*)
- tsun:** [t̂s-un] *PF* wwmn. *kunnen*
- tsunslu:** [t̂s-un.sl.u] *PF* wwn. *mogelijk zijn* (sam. van **tsun** *kunnen* en **slu** *worden*)
- tsurokx:** [t̂s-u.'r-okʷ] *PF* wwn. *rusten*
- tswa':** [t̂sw.aʔ] *PF* wwo. *vergeten*
- tswayon:** [t̂sw.aj.on] *PF* wwn. *vliegen*
- tswin:** [t̂swin] *PF* zn. *vlecht, staart*
- tswintsyip:** [t̂swin.tsjipʷ] *PF* zn. *vlechtje, staartje* (afgeleid van **tswin** *vlecht*)
- tswik:** [t̂sw-ik] *PF* wwo. *opzuigen*
- tswik kxenerit:** [t̂sw-ik k'ɛ.nɛr.ɪt] *PF,D* wwn. *roken* (*let. rook opzuigen*) (sam. van **tswik** *opzuigen* en **kxener** *roken*)
- tsyafe:** [t̂tsja.fɛ] *PF* bn. *mild, aangenaam*
- tsyal:** [t̂tsjal] *PF* zn. *vleugel*
- tsyär:** [t̂tsj.æɾ] *PF* wwo. *afwijzen, verwerpen*
- tsyey:** [t̂tsjej] *PF* zn. *snack, lichte maaltijd*
- tsyeym:** [t̂tsjejm] *PF* zn. *schat; iets zeldzaams en van grote waarde*
- tsyeytsyip:** [t̂tsjej.tsjipʷ] *PF* zn. *klein hapje* (afgeleid van **tsyey** *snack, lichte maaltijd*)
- tsyil:** [t̂tsj.il] *PF* wwo. *klimmen, beklimmen* (*gehele lichaam optillen*)
- tsyo:** [t̂tsjo] *PF* zn. *meel*
- tsyokx:** [t̂tsjokʷ] *PF* zn. *hand*
- tsyosyu:** [t̂tsjo.sju] *PF* zn. *eten gemaakt van meel* (sam. van **tsyo** *meel* en **syuve** *eten*)

Tx

- txa'**: [t'aʔ] *PF* bn. *hard*
- txal**: [t'al] *PF* zn. *rug (van het lichaam)*
- txampay**: [t'am.paɿ] *PF* zn. *zee, oceaan (sam. van txan veel en pay water)*
- txampxi**: [t'am.p'i] *PF* zn. *meerderheid, grootste deel (afgeleid van txan veel)*
- txan**: [t'an] *PF* bn. *veel*
- txanatan**: [t'a.na.tan] *PF* bn. *helder, levendig (sam. van txan veel en atan licht)*
- txanew**: [t'a.nɛw] *PF* bn. *hebberig (sam. van txan veel en new willen)*
- txanfwerwì**: [t'an.fwɛr.wi] *PF* zn. *sneeuwstorm (afgeleid van txan veel en hufwe+herwì wind+sneeuw)*
- txankrr**: [t'ɑŋ.kr] *PF* bw. *voor een lange tijd (sam. van txan veel en krr tijd)*
- txanlal**: [t'an.lal] *PF* bn. *antiek, heel oud (sam. van txan veel en lal oud)*
- txanlokxe**: [t'an.lo.k'ɛ] *PF* zn. *domein van een stam of clan, land (sam. van txan; olo' veel; stam, clan en atkxe land)*
- txanro'a**: [t'an.r'o.ʔ.a] *PF* wwn. *beroemd zijn (sam. van txan veel en ro'a respect afdwingen)*
- txanso'hayu**: [t'an.soʔ.ha.ju] *PF* zn. *fan, enthousiasteling (sam. van txan veel en so'ha enthousiast zijn over)*
- txantompa**: [t'an.tom.pa] *PF* zn. *stortbui, zware regen (sam. van txan veel en tompa regen)*
- txantsan**: [t'an.tsan] *PF* bn. *geweldig, uitstekend*
- txantslusam**: [t'an.tslu.sam] *PF* bn. *wijs (sam. van txan veel en tsl«us»am begrijpen)*
- txantstew**: [t'an.tstɛw] *PF* zn. *held (sam. van txan veel en tstew moedig)*
- txantur**: [t'an.tur] *PF* bn. *krachtig (sam. van txan veel en txur sterk) avm.*
- txantxew**: [t'an.t'ɛw] *PF* zn. *maximum (sam. van txan veel en txew limiet, grens, einde)*
- txantxewvay**: [t'an.t'ɛw.vaj] *PF* bw. *maximaal (afgeleid van txantxew maximum)*
- txanwawe**: [t'an.wa.wɛ] *PF* bn. *persoonlijk belangrijk, significant (sam. van txan veel en wawe betekenis, belang)*
- txanwetseng**: [t'an.wɛ.tɛŋ] *PF* zn. *persoonlijk belangrijke of geliefde plaats, Heimat (Duits)*
- (afgeleid van **txanwawe(a)** persoonlijk belangrijk, significant en **tseng** plaats)
- txasom**: [t'a.som] *PF* bn. *erg heet (afgeleid van txan veel en som heet)*
- txatx**: [t'at'] *PF* zn. *bubbel*
- txawew**: [t'a.wɛw] *PF* bn. *erg koud (afgeleid van txan veel en wew koud)*
- txay**: [t'a.j] *PF* wwn. *horizontaal zijn, plat liggen*
- txayo**: [t'a.jo] *PF* zn. *veld, open terrein*
- txärem**: [t'æ.rɛm] *PF* zn. *bot (gebeente)*
- txe'lan**: [t'ɛʔ.lan] *PF* zn. *hart*
- txekxumpay**: [t'ɛ.k'um.paɿ] *PF* zn. *magma, lava (afgeleid van txep vuur en kxumpay visceuze vloeistof)*
- txele**: [t'ɛ.lɛ] *PF* zn. *zaak*
- txen**: [t'ɛn] *PF* bn. *wakker*
- txep**: [t'ɛp] *PF* zn. *vuur*
- txepiva**: [t'ɛ.pi.va] *PF* zn. *as (afgeleid van txep vuur en ilva vlok)*
- txepram**: [t'ɛp.ram] *PF* zn. *vulkaan (sam. van txep vuur en ram berg)*
- txeptseng**: [t'ɛp.tɛŋ] *PF* zn. *plek waar vuur brandt of heeft gebrand (sam. van txep vuur en tseng plaats)*
- txeptsyip**: [t'ɛp.tɕip] *PF* zn. *lief klein vuurtje (afgeleid van txep vuur)*
- txepvi**: [t'ɛp.vi] *PF* zn. *vonk (afgeleid van txep vuur)*
- txew**: [t'ɛw] *PF* zn. *hoek, rand, limiet, grens, einde*
- txewk**: [t'ɛwk] *PF* zn. *knuppel (wapen)*
- txewluke**: [t'ɛw.lu.kɛ] *PF* bn. *eindeloos, zonder grenzen, zonder limiet (sam. van txew limiet, grens en luke without)*
- txewm**: [t'ɛwm] *PF* bn. *beangstigend, eng*
- txewnga'**: [t'ɛw.ŋaʔ] *PF* bn. *beperkt, begrensd (sam. van txew limiet en nga' bevatten)*
- txey**: [t'ɛj] *PF* ww. *stoppen*
- txi**: [t'i] *PF* zn. *haast, gehaastheid*
- txin**: [t'in] *PF* bn. *eerste, primaire*
- txintin**: [t'in.tin] *PF* zn. *bezigheid, primaire rol in de gemeenschap (sam. van txin hoofdzaak en tin activiteit die je bezig houdt)*
- txintseng**: [t'in.tɛŋ] *PF* zn. *hoofdkwartier (sam. van txin eerste, primaire en tseng plaats)*
- txim**: [t'im] *PF* zn. *kont, achterste*

txing: [t'·iŋ] *PF* wwo. *achterlaten*
txo: [t'o] *PF* vw. *als, wanneer*
txoa: [t'o.a] *PF* zn. *vergiffenis*
txokefyaw: [t'o.kɛ.fjɔw] *PF* vw. *als niet, anders*
 (sam. van **txo-ke-fya'o-'aw** *als niet één pad*)
txon: [t'on] *PF* zn. *nacht*
txon'ong: [t'on.ʔoŋ] *PF,PTT* zn. *zonsondergang*
 (sam. van **txon** *nacht* en **'ong** *ontvoouwen*)
txon'ongmaw: [t'on.ʔoŋ.maw] *PF* zn. *scherm-
ring, voor donker, na zonsondergang* (sam. van
txon'ong *zonsondergang* en **maw** *na*)
txonam: [t'o.nam] *PF* bw. *vorige nacht* (afge-
 leid van **txon** *nacht* en **ham** *vorig(e)*)
txonay: [t'o.naj] *PF* bw. *morgennacht* (afgeleid
 van **txon** *nacht* en **hay** *volgend(e)*)

U

ue': [·u.ɛʔ] *PF* wwo., wwn. *braken*
uk: [ukʰ] *PF* zn. *schaduw* (afgeleid van **toruk**
laatste schaduw)
ukxo: [u.k'o] *PF* bn. *droog*
ulte: [ul.tɛ] *PF* vw. *en* (*verbindt zinsdelen*)
ultxa: [ul.t'a] *PF* zn. *ontmoeting, vergadering*
ultxarun: [ul.t'a.f.un] *PF* wwo. *ontmoeten*
 (sam. van **ultxa** *ontmoeting* en **run** *vinden*)
ultxa si: [ul.t'a 's-i] *PF* wwn. *iemand doelbewust*
ontmoeten (*gebruikhu met*) (afgeleid van **ul-
txa** *ontmoeting*)
ultxatu: [ul.t'a.tu] *PF* zn. *lid van een bijeen-
komst* (afgeleid van **ultxa** *bijeenkomst*)
um: [um] *PF* bn. *los*
unil: [u.nil] *JC* zn. *droom*
unil si: [u.nil s-i] *PF* wwn. *dromen* (afgeleid
 van **unil** *droom*)
uniltirantokx: [u.nil.ti.'ran.tokʰ] *JC,PF* zn.
Avatar, droomwandellichaam (sam. van **unil-
tiranyu** *droomwandelaar* en **tokx** *lichaam*)
uniltirantokxolo': [u.nil.ti.'ran.tok'.o.loʔ] *PF*
 zn. *clan of groep Avatars* (sam. van **uniltiran-
tokx** *Avatar, droomwandelaar lichaam* en **olo'**
clan)

txonkrr: [t'on.kɾ] *PF* bw. *'s nachts* (sam. van
txon *nacht* en **krr** *tijd*)
txopu: [t'o.pu] *PF* zn. *angst*
txopu si: [t'o.pu 's-i] *PF* wwn. *bang zijn* (afge-
 leid van **txopu** *angst*)
txopu sleyku: [t'o.pu slej.'k-u] *PF* wwo. *be-
angstigen* (afgeleid van **txopu** *angst* en
sleyku *produceren*)
txukx: [t'ukʰ] *PF* bn. *diep* (*fysiek*)
txula: [t'·u.l.a] *PF* wwo. *bouwen*
txum: [t'um] *PF* zn. *vergift*
txumnga': [t'um.ŋaʔ] *PF* bn. *giftig* (afgeleid
 van **txum** *vergift* en **nga'** *bevat*)
txur: [t'ur] *PF* bn. *sterk* (*fysiek*)
txurtel: [t'ur.tel] *PF* zn. *touw* (sam. van **txur**
sterk en **telem** *koord*)

uniltiranyu: [u.nil.ti.'ran.ju] *PF* zn. *droom-
wandelaar, Avatarbestuurder* (sam. van **unil**
droom en **tiranyu** *wandelaar*)
uniltsa: [u.nil.t̩s.a] *PF* wwo. *dromen van, dro-
men over* (afgeleid van **unil** *dromen* en **tse'a**
zien)
unyor: [un.'joʔ] *PF* bn. *zoet aromatisch* (*evt. ook*
Na'vi kruiden voor bij het koken)
uo-: [u.o] *PF* adp. *achter*
uran: [u.ran] *PF* zn. *boot*
utral: [ut.ral] *PF* zn. *boom*
utraltsyip: [ut.ral.t̩sjipʰ] *PF* zn. *struik* (afge-
 leid van **utral** *boom*)
utu: [u.tu] *PF* zn. *bladerdak*
utumauti: [u.tu.ma.u.ti] *PF* zn. *bananenfruit*
 (sam. van **utu** *bladerdak* en **mauti** *fruit*) (*let.*
bladerdakfruit)
uvan: [u.'van] *PF* zn. *spel*
uvan letokx: [u.'van lɛ.'tokʰ] *PF* zn. *lichamelijk*
of atletisch spel, sport (sam. van **uvan** *spel* en
letokx *fysiek*)
uvan si: [u.'van 's-i] *PF* wwn. *spelen* (afgeleid
 van **uvan** *spel*)

V

- var:** [v·ar] *PF* wwmn. *in iets volharden, iets constant blijven doen*
- vawm:** [vawm] *PF* bn. *donker*
- vawmpin:** [vawm.pin] *PF* zn. *donkere kleur* (afgeleid van **vawm** *donker*)
- vawt:** [vawt⁷] *PF* bn. *vast, solide, niet hol*
- vay-:** [va.j] *PF* adp. *omhoog naar*
- vaykrr:** [vaj.'kɾ] *PF* vw. *totdat* (sam. van **vay-** *tot aan* en **krr** *tijd*)
- vä':** [væʔ] *PF* bn. *onplezierig voor de zintuigen, luid*
- väng:** [væŋ] *PF* bn. *dorstig*
- väpam:** [væ.pam] *PF* zn. *lawaaï, onaangenaam of schel geluid* (afgeleid van **vä** *onplezierig voor de zintuigen* en **pam** *geluid*)
- ve'ki:** [v·ɛʔ.'k·i] *PF* wwo. *haten*
- ve'o:** [vɛ.ʔo] *PF* zn. *orde* (tegenover *wanorde* of *chaos*), *organisatie*
- vefya:** [vɛ.fja] *PF* zn. *systeem, proces, procedure, benadering* (sam. van **ve'o** *orde*, *organisatie* en **fya'o** *wijze, manier*)
- velek:** [v·ɛ.l·ɛk⁷] *PF* wwn. *opgeven, overgeven, verslagen zijn*
- velke:** [vɛl.ke] *PF* bn. *chaotisch, rommelig, ongeorganiseerd, puinhoop* (sam. van **ve'o** *orde*, *organisatie* en **luke** *zonder*)
- venga':** [vɛ.ŋaʔ] *PF* bn. *georganiseerd, alles in de hand hebbend* (sam. van **ve'o** *orde*, *organisatie* en **nga'** *bevatten*)
- venu:** [vɛ.nu] *PF* zn. *voet*
- venzek:** [vɛn.zɛk⁷] *PF* zn. *teen* (sam. van **venu** *voet* en **zekwä** *vinger*)
- vewng:** [v·ɛwŋ] *PF* wwo. *letten op, verantwoordelijk zijn voor*
- vey:** [vɛj] *PF* zn. *dierlijk voedsel, vlees*
- vezeyko:** [vɛ.zɛj.'ko] *PF* wwo. *op orde brengen, organiseren* (afgeleid van **vezo** *op orde zijn*)
- vezo:** [vɛ.'z·o] *PF* wwn. *op orde zijn, georganiseerd zijn* (sam. van **ve'o** *orde* en **zo** *zoals het zou moeten zijn*)
- vin:** [v·in] *PF* wwo. *verzoek, vragen om*
- vingkap:** [v·in.j.k·ap⁷] *PF* wwo. *een ingeving krijgen, een licht opgaan*
- virä:** [v·i.'ɾ·æ] *PF* ww. *verspreiden*
- vitra:** [vit.'ɾa] *PF* zn. *ziel*
- vll:** [v·] *PF* wwn., wwo. *aanwijzen*
- vol:** [vol] *PF* get. *acht*
- volve:** [vol.vɛ] *PF* bn. *achtste* (*rangtelwoord*) (afgeleid van **vol** *acht*)
- vonvä':** [von.'væʔ] *PF* zn. *galbak, schobbejak* (*vulgair*) (sam. van **vitra** *ziel* en **onvä'** *slecht-ruikend*) (let. *stinkziel*)
- vospxi:** [vo.'sp'i] *PF* zn. *maand* (afgeleid van **vosixi** *twaalfde deel* en **zisitä** *van een jaar*)
- vospxiam:** [vo.sp'i.'am] *PF* zn. *vorige maand* (afgeleid van **vospxi** *maand*)
- vospxiay:** [vo.sp'i.'aj] *PF* zn. *volgende maand* (afgeleid van **vospxi** *maand*)
- vrrin:** [v·ɾ·i·m] *PF* wwsn. *bezig zijn* (*negatief*), *moe/overweldigd zijn door een activiteit* (afgeleid van **'in** *bezig zijn*)
- vrrtep:** [vɾ.tep⁷] *PF* zn. *demoon*
- vul:** [vul] *PF* zn. *tak* (*van een boom*)
- vur:** [vur] *PF* zn. *verhaal*
- zurvi:** [vur.vi] *PF* zn. *samenvatting* (afgeleid van **vur** *verhaal*)
- zurway:** [vur.waj] *PF* zn. *verhalend gedicht* (sam. van **vur** *verhaal* en **way** *lied*)

W

- walak:** [wa.lak⁷] *PF* bn. *energiek, actief*
- wan:** [w·an] *PF* wwo. *verbergen*
- wawe:** [wa.'wɛ] *PF* zn. *betekenis, belang*
- way:** [waj] *PF* zn. *lied* (*oud, ceremonieel*)
- way a plltxe:** [waj a pl.t'ɛ] *PF* uit. *gesproken gedicht* (*als melodieuze voordracht*) (afgeleid van **way** *zingen* (*ceremonieel*))
- way a rol:** [waj a rol] *PF* uit. *gezongen gedicht* (afgeleid van **way** *zingen* (*ceremonieel*))
- wayä ayli'u:** [waj.æ ajli.ʔu] *PF* uit. *woorden van een gedicht, tekst van een lied* (afgeleid van **way** *zingen* (*ceremonieel*))
- way si:** [waj 's·i] *PF* wwn. *zingen* (afgeleid van **way** *lied*)
- waytelem:** [waj.tɛ.lɛm] *PF* zn. *akkoord* (*muziek*) (sam. van **way** *lied* en **telem** *akkoord*)
- wä+:** [wæ] *PF* adp. *tegen* (*als in: vechten tegen*)
- wäsul:** [wæ.s·ul] *PF* wwn. *wedijveren, deelnemen aan wedstrijd*

wäte: [wæ.'t.ɛ] *PF* wwo. *discussieren, redetwisten*
wätu: ['wæ.tu] *PF* zn. *opponent, tegenstander* (afgeleid van **wä-** tegen)
wätx: [w.æt'] *PF* wwo. *slecht zijn in*
we'ay: ['wɛ.'ʔa.j] *PF* bn. *zuur*
wem: [w.ɛm] *PF* wwn. *vechten*
wempongu: ['wɛm.po.ŋu] *PF* zn. *squadron, militaire clan, oorlogsgroep* (sam. van **wem** vecht en **pongu** groep)
weopx: [wɛ.'op'] *PF* zn. *golf (water)*
wew: [wɛw] *PF* bn. *koud*
weyn: [w.ɛjɪn] *PF* wwo. *tekenen, illustreren*
win: [win] *PF* bn. *snel*
win säpi: ['win sɛ.'p.i] *PF* wwn. *opschieten* (sam. van **win** snel en **s«äp»i** doen (wederkerend))
win si: ['win 's.i] *PF* wwn. *iets haasten, iets snel laten gaan* (afgeleid van **win** snel)

Y

ya: [ja] *PF* zn. *lucht*
yafkeyk: ['ja.fkɛjk'] *PF* zn. *weer* (afgeleid van **fkeytok** bestaan)
yak: [jak'] *PF* zn. *vork, vertakking, punt van afwijking*
yak si: [j.ak' s.i] *PF* wwn. *divergeren, koers wijzigen, afwijken* (afgeleid van **yak** vork, punt van afwijking)
yaney: [ja.'nɛj] *PF* zn. *kano*
yapay: [ja.paj] *PF* zn. *mist, stoom* (sam. van **ya** air en **pay** water)
yawne: [jaw.nɛ] *PF* bn. *geliefd*
yawnetu: [jaw.nɛ.tu] *PF* zn. *geliefde* (afgeleid van **yawne** geliefd)
yawntu: [jawn.tu] *PF* zn. *geliefde* (afgeleid van **yawne** geliefd)
yawntutsyip: [jawn.tu.tsjip] *PF* zn. *schatje, kleine geliefde* (afgeleid van **yawntu** geliefde)
yawnyewla: [jawn.'jɛw.la] *PF* zn. *gebroken hart, staat van gebroken hart hebbend* (sam. van **yawne** geliefd en **yewla** teleurstelling)
yawo: [ja.'w.o] *PF* wwn. *opstijgen, lanceren* (sam. van **ya** lucht en **wo** reiken naar)
yayayr: [ja.'jajɾ] *PF* zn. *verwarring*
yayayrngat: [ja.'jajɾ.ŋaʔ] *PF* bn. *verwarrend* (afgeleid van **yayayr** verwarring)

wip: [wip'] *PF* bn. *zout*
wiya: ['wi.ja] *ZS* tw. *uitroep van waarschuwing of frustratie, 'verdomme!'*
wingay: [w.i.'ŋaj] *PF* wwo. *bewijzen* (afgeleid van **wintxu** laten zien en **ngay** waar)
wintxu: [w.in.'t'·u] *PF* wwo. *laten zien*
wo: [w.o] *PF* wwo. *reiken naar*
wok: [wok'] *PF* bn. *luid*
wokau: [wok.'a.u] *JC,PF* zn. *pendule-trom* (sam. van **wok** luid en **au** trom)
wotx: [wot'] *PF* zn. *totaliteit, geheel*
wrrpa: ['wɾ.pa] *PF* zn., bw. *buiten*
wrrza'u: [wɾ.'z.a.ʔu] *PF* wwn. *uitkomen* (afgeleid van **wrrpa** buiten en **za'u** komen)
wum: [wum] *PF* bw. *ongeveer, ruwweg*
wur: [wur] *PF* bn. *koel, kil, fris*
wutso: ['wu.tso] *PF* zn. *maaltijd*

yayayrtsim: [ja.'jajɾ.tsim] *PF* zn. *iets verwarrends* (sam. van **yayayr** verwarring en **tsim** bron)
yaymak: ['jaj.mak'] *PF* bn. *dom*
yayo: [ja.jo] *PF* zn. *vogel* (sam. van **ya** lucht en **ioang** dier)
yayotsrul: [ja.jo.tsrul] *PF* zn. *vogelnest* (sam. van **yayo** vogel en **tsrul** nest)
yäxk: [j.æk'] *PF* wwo. *niet opmerken, negeren*
yän: [j.æn] *PF* wwo. *vastmaken, vastbinden*
ye: [jɛ] *PF* bn. *tevreden, content, vervuld, verzaagd*
ye'krr: [jɛʔ.kɾ] *PF* bw. *vroeg* (afgeleid van **ye'rîn** binnenkort en **krr** tijd)
ye'rîn: [jɛʔ.rim] *PF* bw. *binnenkort*
yehakx: [jɛ.hak'] *PF* bn. *vol, geen honger meer* (afgeleid van **ye** vol en **ohakx** honger)
yem: [j.ɛm] *PF* wwo. *neerzetten, plaatsen*
yemfpay: [jɛm.'fpaj] *PF* zn. *onderdompelen* (in vloeistof) (sam. van **yem** doen en **pay** water)
yemfpay si: [jɛm.'fpaj 's.i] *PF* wwn. *onderdompelen* (afgeleid van **yemfpay** dompelen)
yemstokx: [j.ɛm.stok'] *PF* wwo. *aantrekken (kleding)* (sam. van **yem** sin aantrekken en **tokx** lichaam)
yengwal: [jɛŋ.'wal] *PF* zn. *droefheid, smart*

yeväng: [jɛ.væŋ] *PF* bn. *dorst gelest, geen dorst meer* (afgeleid van **ye** *tevreden* en **väng** *dorst*)
yewla: [jɛw.la] *PF* zn. *teleurstelling, emotionele afknapper, niet aan verwachting voldaan*
yey: [jɛj] *PF* bn. *recht*
yeyfya: [jɛj.fja] *PF* zn. *rechte lijn* (afgeleid van **yey** *recht* en **fya'o** *pad*)
yì: [ji] *PF* zn. *plank, trede, rand, niveau* (Kan ook metaforisch worden gebruikt voor elk niveau van iets schaalbaars - alles met niveaus of graden, hoog of laag, waterniveau, temperatuur, talent, etc.)
yìm: [jim] *PF* wwo. *binden*
yll: [jɪ] *PF* bn. *gezamenlijk*
ylltxep: [jɪ.tʰɛp] *PF* zn. *gezamenlijk vuur of vuurplek* (sam. van **yll** *communaal, gezamenlijk* en **txep** *vuur*)
yo: [jo] *PF* zn. *oppervlak*
yo': [j.oʔ] *PF* wwsn. *perfect zijn, foutloos zijn*
yo'ko: [joʔ.ko] *PF* zn. *cirkel* (afgeleid van **yo'** *perfect zijn* en **ko'on** *ring*)
yo'kofya: [joʔ.ko.fja] *PF* zn. *cyclus* (sam. van **yo'ko** *cirkel* en **fya'o** *pad, wijze*)

Z

za'ärìp: [za.ʔæ.rɪp] *PF* wwo. *trekken* (afgeleid van **'ärìp** *move*)
za'u: [z.a.ʔu] *PF* wwn. *komen*
zam: [zam] *PF* get. *vierenzestig*
zamunge: [za.m.u.ŋɛ] *PF* wwo. *brengen* (afgeleid van **munge** *gaan*)
zapxi: [za.p'xi] *PF* zn. *voorkant (deel of sectie)* (afgeleid van **hapxi** *deel*)
zare': [za.rɛʔ] *PF* zn. *voorhoofd* (sam. van **zapxi** *voorkant* en **re'o** *hoofd*)
zasrìn: [za.sr.in] *PF* wwo. *lenen (van iemand)* (afgeleid van **srìn** *tijdelijk overhandigen van de een naar een ander*)
zawng: [z.awŋ] *PF* zn. *gil, schreeuw*
zawprte': [z.aw.pɾ.teʔ] *PF* wwn. *plezierig zijn* (afgeleid van **za'u** *komen* en **prte'** *plezierig*)
zawr: [zawɾ] *PF* zn. *dierlijke roep*
zäfi: [zæ.fi] *PF* bn. *veranderd, niet langer natuurlijk*
zekwä: [zɛk.wæ] *PF* zn. *vinger*
zel: [zɛl] *PF* bw. *dan (contrafeitelijk gebruik)*
zene: [zɛ.nɛ] *PF* wwmn. *moeten*

yoa-: [jo.a] *PF* adp. *in ruil voor*
yol: [jol] *PF* bn. *lang (tijd)*
yom: [jom] *PF* wwo. *eten*
yomtìng: [jom.tɪŋ] *PF* wwn. *voeren* (sam. van **yom** *eten* en **tìng** *geven*)
yomyo: [jom.jo] *PF* zn. *bord (voor voedsel)* (sam. van **yom** *eten* en **yo** *tafel, verhoogd werkblad (spreektaal-vorm van fyanyo)*)
yomyo lerìk: [jom.yo le.rɪk] *PF* zn. *bord uit bladeren* (sam. van **yomyo** *bord (voor voedsel)* en **lerìk** *bladrijk*)
yora': [j.o.r'aʔ] *PF* wwo. *winnen*
yora'tu: [jo.raʔ.tu] *PF* zn. *winnaar* (afgeleid van **yora'** *winnen*)
yrr: [jɾ] *PF* bn. *wild, natuurlijk (iets in natuurlijke, onaangetaste staat)*
yrrap: [jɾ.ap] *PF* zn. *storm* (afgeleid van **ya** *lucht* en **hrrap** *gevaar*)
yuey: [ju.ɛj] *PF* bn. *mooi (innerlijke schoonheid)* avm.
yune: [j.u.nɛ] *PF* wwo. *luisteren naar (doelbewust)*
yur: [j.ur] *PF* wwo. *wassen*

zenke: [zɛŋ.ke] *PF* wwmn. *niet moeten (ii)* (sam. van **zene** *moeten* en **ke** *niet*)
zerok: [zɛ.rɔk] *PF* wwo. *herinneren*
zeswa: [zɛ.swa] *PF* zn. *gras*
zeswavi: [zɛ.swa.vi] *PF* zn. *gras-spriet* (afgeleid van **zeswa** *gras*)
zet: [zɛt] *PF* wwo. *gedragen (emotioneel), een air hebben jegens*
zey: [zɛj] *PF* bn. *speciaal, apart*
zeyko: [zɛj.ko] *PF* wwo. *helen, repareren* (afgeleid van **zo** *wees wel* en **«eyk»** *causatief tus-senvoegsel*)
zir: [zɪr] *PF* zn. *gevoel, tekstuur, aanraking*
zìm: [zim] *PF* wwo. *voelen (niet doelbewust)*
zìma'uyu: [zi.ma.ʔu.ju] *PF* zn. *nieuwkomer, iemand die net gearriveerd is*
zìmtswo: [zim.tswɔ] *PF* zn. *tast (zintuig)* (afgeleid van **zìm** *voelen*)
zìsikrr: [zi.si.kɾ] *PF* zn. *seizoen* (afgeleid van **zìsit** *jaar* en **krr** *tijd*)
zìsìt: [zi.sit] *PF* zn. *jaar*

zìsìtay: [ʰzɪ.sɪt.aj] *PF* zn. *volgend jaar* (afgeleid van **zìsìt jaar**)

zìsìsaltrr: [zɪ.sɪt.'sal.tɾ] *PF* zn. *verjaring* (sam. van **zìsìt jaar**, **salew** *doorgaan* en **trr** *dag*)

zìtsaltrr: [zɪ.'tsal.tɾ] *PF* zn. *spreektaal voor verjaring*

zo: [z·o] *PF* wwsn. *gezond zijn, goed functioneren, zijn zoals het hoort*

zong: [z·oŋ] *PF* wwo. *redden, verdedigen*

zongtseng: [ʰzɔŋ.t͡sɛŋ] *PF* zn. *veilige plek, schuilplaats* (sam. van **zong** *redden* en **tseng**

plaats)

zoplo: [zɔp.'lo] *PF* zn. *belediging*

zoslu: [ʰzɔ.sl·u] *PF* wwn. *heel, word gezond* (ii) (sam. van **zo** *goed zijn* en **slu** *worden*)

zum: [zum] *PF* zn. *voorwerp, ding* (fysiek of tastbaar)

zun: [zun] *PF* vw. *als* (contrafeitelijk gebruik)

zup: [z·upʰ] *PF* wwn. *vallen*

zusawkr: [zu.'saw.kɾ] *PF* zn. *toekomst* (sam. van **z«us»a'u** *komend* en **krr** *tijd*)

ä

äie: [æ.'i.ɛ] *PF* zn. *visie* (spiritueel)

äo-: [æ.o] *PF* adp. *onder-X*

ätxäle: [æ.'t'æ.lɛ] *PF* zn. *verzoek*

ätxäle si: [æ.'t'æ.lɛ 's·i] *PF* wwn. *verzoeken* (afgeleid van **ätxäle** *verzoek*)

i

ìi: [i] *PF* tw. *uhm, eh* (aarzeling)

ìlä+: [i.læ] or [i.'læ] *PF* adp. *via, volgens*

ìley: [i.'lɛj] *LA* tw. *oorlogskreet*

ìlva: [i'l.va] *PF* zn. *vlok, druppel*

ìpxa: [i.'p'a] *RL,PF* zn. *varen*

A Het Getallensysteem

Hier volgen tabellen met Na'vi getallen, welke bn. zijn die de zn. in hun enkelvoudige vorm beschrijven, bijvoorbeeld 'awa tute. Merk op dat dit een octaal i.p.v. een decimaal systeem is. Onderstreepte lettergrepen bevatten de klemtoon. De getallen 8 en 9 zijn bijgevoegd voor het refereren naar aardse getallen, zoals telefoonnumers. Ze hebben niet de waarde van 8 of 9.

Denk eraan dat bij het gebruiken van getallen in spreektaal Dr. Frommer's grammaticale regel, "the Koren Holpxayä", of "het Getallen Principe" in gebruik wordt genomen. De regel zegt dat *bij referentie naar dezelfde entiteit, het getal slechts eenmaal per bepaling aangegeven wordt*. Bijvoorbeeld de zin "Jullie twee zijn leraren." zou in het Na'vi "Menga lu karyu." zijn, en de zin "They are teachers." zou "Fo lu karyu." zijn.

Na'vi Getallen: 0 – 39					
	0	1	2	3	4
0	kew	vol	<u>mevol</u>	<u>pxevol</u>	<u>tsivol</u>
1	'aw	<u>volaw</u>	<u>mevolaw</u>	<u>pxevolaw</u>	<u>tsivolaw</u>
2	<u>mune</u>	<u>vomun</u>	<u>mevomun</u>	<u>pxevomun</u>	<u>tsivomun</u>
3	<u>pxey</u>	<u>vopey</u>	<u>mevopey</u>	<u>pxevopey</u>	<u>tsivopey</u>
4	<u>tsing</u>	<u>vosing</u>	<u>mevosing</u>	<u>pxevosing</u>	<u>tsivosing</u>
5	mrr	<u>vomrr</u>	<u>mevomrr</u>	<u>pxevomrr</u>	<u>tsivomrr</u>
6	<u>pukap</u>	<u>vofu</u>	<u>mevofu</u>	<u>pxevofu</u>	<u>tsivofu</u>
7	<u>kinä</u>	<u>vohin</u>	<u>mevohin</u>	<u>pxevohin</u>	<u>tsivohin</u>

Na'vi Getallen: 40 – 63				Rangtelwoorden			
	5	6	7	Getal + -ve			
0	<u>mrrvol</u>	<u>povol</u>	<u>kivol</u>	0	-	8	<u>volve</u>
1	<u>mrrvolaw</u>	<u>povolaw</u>	<u>kivolaw</u>	1	'awve	9	<u>volawve</u>
2	<u>mrrvomun</u>	<u>puvomun</u>	<u>kivomun</u>	2	<u>muve</u>	10	<u>vomuve</u>
3	<u>mrrvopey</u>	<u>puvopey</u>	<u>kivopey</u>	3	<u>pxeyve</u>	11	<u>vopeyve</u>
4	<u>mrrvosing</u>	<u>puvosing</u>	<u>kivosing</u>	4	<u>tsive</u>	12	<u>vosive</u>
5	<u>mrrvomrr</u>	<u>puvomrr</u>	<u>kivomrr</u>	5	<u>mrrve</u>	13	<u>vomrrve</u>
6	<u>mrrvofu</u>	<u>puvofu</u>	<u>kivofu</u>	6	<u>puve</u>	14	<u>vofuve</u>
7	<u>mrrvohin</u>	<u>puvohin</u>	<u>kivohin</u>	7	<u>kive</u>	15	<u>vohive</u>

Meer Na'vi getallen:						
	x1	combinerend	x8	x64	x512	x4096
1	'aw	-aw	vol	zam	<u>vozam</u>	<u>zazam</u>
2	<u>mune</u>	-mun	<u>mevol</u>	<u>mezam</u>	<u>mevozam</u>	<u>mezazam</u>
3	<u>pxey</u>	-pey	<u>pxevol</u>	<u>pxezam</u>	<u>pxevozam</u>	<u>pxezazam</u>
4	<u>tsing</u>	-sing	<u>tsivol</u>	<u>tsizam</u>	<u>tsivozam</u>	<u>tsizazam</u>
5	mrr	-mrr	<u>mrrvol</u>	<u>mrrzam</u>	<u>mrrvozam</u>	<u>mrrzazam</u>
6	<u>pukap</u>	-fu	<u>povol</u>	<u>puzam</u>	<u>puvozam</u>	<u>puzazam</u>
7	<u>kinä</u>	-hin	<u>kivol</u>	<u>kizam</u>	<u>kivozam</u>	<u>kizazam</u>

Example Number

zamtsivosìng	zam + tsivo + sìng	64 + 4*8 + 4	100

Niet-Na'vi Getallen			
8	'eyt	9	nayn

B Tijd

Hier is een lijst van Pandoraanse tijden van de dag, alsook namen voor de aardse week. Klemtoon is ook hier gegeven met onderstrepen.

Trrtxon	
trr'ong	dageraad
trr'ongmaw	na dageraad
rewon	ochtend
srekamtrr	vóór middag
kxamtrr	middag
kxamtrrmaw	na middag
ha'ngir	vroege namiddag
kaym	late namiddag
sretón'ong	vóór het vallen van de nacht
txón'ong	schemering
txón'ongmaw	na het vallen van de avond
txon	nacht
srekamtxon	vóór middernacht
kxamtxon	middernacht
kxamtxomaw	na middernacht
txon	nacht
sresrr'ong	vóór dageraad
trr'ong	dageraad

Dagen van de Aardse week	
zondag	trr'awve
maandag	trrmuve
dinsdag	trrpxeyve
woensdag	trrtsìve
donderdag	trrmrrve
vrijdag	trrpuve
zaterdag	trrkive

C Na'vi Leenwoorden

Ìnglìsì: [ˈɪŋ.lɪ.sɪ] _{PF} zn. *Engels (taal)* (leenwoord, van het Engelse *English*)

Ṛrta: [ˈɹ̥.ta] _{PF, Prr} eigennaam *Aarde* (leenwoord, van het Engelse *Earth*)

Europa: [ɛ.u.'ro.pa] _{PF} eigennaam *Europa* (leenwoord, van het Griekse *Europe*)

ewro: [ˈɛw.ro] _{PF} zn. *euro* (leenwoord, van het Engelse *euro*)

hametsì: [ha.mɛ.ʔsɪ] _{PF} zn. *ongedesemd brood* (leenwoord, van het Hebreeuwse *chametz*)

Jakesully: [ʒɛjk'su:lɪ] _M zn. *idioot, zesde Toruk Makto* (leenwoord, van het Engelse *Jake Sully*) (normaal niet toegestaan onder Na'vi phonotactische regels)

kunsìp: [ˈkun.sɪp] _{PF} zn. *gevechtsvliegtuig* (leenwoord, van het Engelse *gunship*)

lì'upuk: [ˈli.ʔu.puk] _{PF} zn. *woordenboek* (leenwoord, van het Na'vi / Engelse *word book*)

LosÄntsyelesì: [los.'antsjɛ.lɛ.sɪ] _{PF} eigennaam *Los Angeles* (leenwoord, van het Engelse *Los Angeles*)

matsa: [ma.ʔsa] _{PF} zn. *matse, broodkoek* (leenwoord, van het Hebreeuwse *matsa*)

nìFranse: [ni.'fran.sɛ] _{PF} bw. *Frans, in het Frans* (leenwoord, van het Franse *Français*)

nìToitsye: [ni.'to.i.tsjɛ] _{PF} bw. *Duits* (leenwoord, van het Duitse *Deutsche*)

nìTsyungwen: [ni.'ʔsjɯŋ.wɛn] _{PF} bw. *Zhongyuan* (leenwoord, van het Mandarijn Chinese *Zhongwen*)

- Pari:** [pa.ri] *PF* eigennaam *Parijs* (leenwoord, van het Franse *Paris*)
- paynäpll:** [ˈpa.j.næ.pl] *PF* zn. *ananas* (leenwoord, van het Engelse *pineapple*)
- päsketpol:** [pæ.skɛt.pɔl] *PF* zn. *basketbal* (leenwoord, van het Engelse *basketball*)
- pätsi:** [ˈpæ.tsi] *PF* zn. *insigne* (leenwoord, van het Engelse *badge*)
- pilok:** [pi.ˈlok] *PF* zn. *blog* (leenwoord, van het Engelse *blog*)
- posti:** [ˈpo.sti] *PF* zn. *artikel* (op een forum/blog) (leenwoord, van het Engelse *post*)
- puk:** [puk] *PF* zn. *boek* (leenwoord, van het Engelse *book*)
- puktsyip:** [ˈpuk.tsiip] *PF* zn. *pamflet, boekje* (afgeleid van **puk** *boek*)
- pxir:** [pˈir] *PF* zn. *bier* (leenwoord, van het Duitse *bier*)
- skxaypxe:** [ˈskˈaj.pˈɛ] *PF* zn. *Skype* (leenwoord, van het Engelse *Skype*)
- Sweriye:** [swɛrijɛ] *PF* eigennaam *Zweden* (leenwoord, van het Zweedse *Sverige*)
- tawsip:** [ˈtaw.sip] *PF* zn. *luchtschip* (leenwoord, van het Engelse *ship*)
- tireyn:** [+ti.ˈrejn] *PF* zn. *trein* (leenwoord, van het Engelse *train*)
- Toitslan:** [ˈto.i.tslan] *PF* eigennaam *Duitsland* (leenwoord, van het Duitse *Deutschland*)
- Toitsye:** [ˈto.i.tsjɛ] *PF* bn. *Duits (taal)* (leenwoord, van het Duitse *Deutsch*)
- toktor:** [ˈtok.tɔr] *PF* zn. *dokter* (leenwoord, van het Engelse *doctor*)
- tsyänel:** [ˈtsjæ.nɛl] *PF* zn. *tv kanaal* (leenwoord, van het Engelse *channel*)
- tsyiräfi:** [ˈtsji.ræ.fi] *PF* zn. *giraf* (leenwoord, van het Engelse *giraffe*)
- tsyoklit:** [ˈtsjok.lit] *PF* zn. *chocolade* (leenwoord, van het Engelse *chocolate*)
- txolar:** [ˈtˈo.lar] *PF* zn. *dollar* (leenwoord, van het Engelse *dollar*)
- wep:** [wɛp] *LN* zn. *web* (als in *wereldwijde web, www*) (leenwoord, van het Engelse *web*)
- weptseng:** [ˈwɛp.tseŋ] *LN* zn. *website* (leenwoord, van het Engelse en Na'vi *web place*)
- wou:** [ˈwˌoˌu] *PF* wwsn. *verbazing wekken* (*spreektaal*) (leenwoord, van het Engelse *whoa*)
- Yeysu:** [jɛj.su] *PF* eigennaam *Jezus* (leenwoord, van het Italiaanse *Jesu*)
- Yuesey:** [ju.ɛ.sɛj] *PF* eigennaam *Verenigde Staten* (leenwoord, van het Engelse *U.S.A.*)

D Na'vi Eigennamen

- Akwey:** [ak.'wɛj] *JC* eigennaam *mannelijke Na'vi*
- Amhul:** [am.'hul] *PF* eigennaam *vrouwelijke Na'vi*
- Anurai:** [a.nu.ra.i] *G* eigennaam *naam van een Na'vi stam*
- Aonung:** [a.o.'nuŋ] *PF* eigennaam *man van de Metkayina Stam*
- Ateyitan:** [a.tɛj.i.tan] *JC* eigennaam *zoon van Ateyo (afgeleid van Ateyo mannelijke naam en 'itan zoon)*
- Ateyo:** [a.'tɛ.jo] *JC* eigennaam *mannelijke Na'vi*
- ayRam aLusing:** [aj.'ram a.lu.'sɪŋ] *PF* eigennaam *de Zwevende Bergen (sam. van ram berg en lɪŋ zweven)*
- ayVitrayä Ramunong:** [aj.vit.'ra.jæ ra.'mu.noŋ] *JC* eigennaam *Zielenput (sam. van vitra ziel en ramunong bron)*
- Änsit:** [ʔæn.sitʔ] *PF* eigennaam *mannelijke Na'vi*
- Entu:** [ɛn.tu] *PF* eigennaam *mannelijke Na'vi*
- Eytukan:** [ɛj.tu.kan] *JC* eigennaam *mannelijke leider van de Omatikaya*
- Eywa:** [ɛj.wa] *JC* eigennaam *wereldgeest, moeder natuur, Gaia (afgeleid van Proto-Indo-Europese *aiw) RL*
- Eywa'eveng:** [ɛj.wa.'ʔɛ.vɛŋ] *JC,PF* zn. *Pandora (informele uitspraak [ɛj.'wɛ.vɛŋ]) (sam. van Eywa Gaia, godin en 'eveng kind)*
- Iknimaya:** [ik.ni.'ma.ja] *JC* eigennaam *Trap naar de Hemel (overgangsritueel voor jonge Na'vi)*
- İstaw:** [i.'staw] *PF* eigennaam *mannelijke Na'vi*
- Kamun:** [ka.mun] *PF* eigennaam *mannelijke Na'vi (liefhebbende vorm Kamtsyìp)*
- Kekunan:** [kɛ.ku.nan] *G* eigennaam *naam van een Na'vi stam*
- Kelutral:** [kɛl.ut.ral] *PF* eigennaam *Huisboom (sam. van kelku huis en utral boom)*
- Li'ona:** [li.ʔo.na] *G* eigennaam *naam van een Na'vi stam*
- Lo'ak:** [loʔ.akʔ] *PF* eigennaam *tweede zoon van Jake en Neytiri*
- Lo'akur:** [lo.ʔa.'kur] *PF,CdS* eigennaam *Toruk Makto Amulet (sam. van lo'a totem en kur hangen)*
- Metkayina:** [mɛt.ka.'ji.na] *JC,PF* eigennaam *Rif-volk Stam*
- Mo'ara:** [mo.'ʔa.ra] *PF* eigennaam *een vallei op Pandora (Ook de naam van Disney's Pandora)*
- Mo'at:** [mo.'ʔatʔ] *JC* eigennaam *tsahik van de Omatikaya (ook uitgesproken als Moat)*
- Mo'at'ite:** [mo.'ʔat.ʔi.tɛ] *JC* eigennaam *dochter van Mo'at (afgeleid van Mo'at een vrouw en 'ite dochter)*
- Na'vi:** [naʔ.vi] *PF* eigennaam *het Volk, inheemse bewoners van Pandora*
- Naranawm:** [nar.a.'nawm] *JC,PF* eigennaam *Polyphemus (afgeleid van nari oog en anawm groot; let. groot oog)*
- Nawmtoruktek:** [nawm.'to.ruk.tɛkʔ] *PF,CdS* eigennaam *Toruk Makto Totem (sam. van nawm Toruk grote Toruk en tekre schedel)*
- Neteyam:** [nɛ.'tɛj.am] *PF* eigennaam *eerste zoon van Jake en Neytiri*
- Newey:** [nɛ.'wɛj] *PF* eigennaam *vrouwelijke Na'vi*
- Neytiri:** [nɛj.ti.ri] *JC* eigennaam *vrouwelijke Na'vi van de Omatikaya Stam*
- Ninat:** [ni.natʔ] *JC* eigennaam *zangeres van de Omatikaya Stam*
- Omatikaya:** [o.ma.ti.'ka.ja] *JC* eigennaam *stam van de Blauwe Fluit (Noot: vaak foutief gespeld als Omaticaya, vanwege het ASG)*
- Otranyu:** [ot.'ran.ju] *JC* eigennaam *mannelijke Na'vi*
- Peyral:** [pɛj.'ral] *PF* eigennaam *vrouw van de Omatikaya Stam*
- Pongu Pongu:** [po.ŋu 'po.ŋu] *D* eigennaam *groep groep (onregelmatig gebruik) (afgeleid van pongu een groep mensen) (Merk op: Naam van een bar in Disney's Pandora - The World of Avatar)*
- Ralu:** [ra.lu] *PF* eigennaam *mannelijke Na'vi*
- Rini:** [ri.ni] *PF* eigennaam *vrouwelijke Na'vi*
- Ronal:** [ro.nal] *PF* eigennaam *vrouw van de Metkayina Stam*
- Rongloa:** [roŋ.lo.a] *JC* eigennaam *naam van een Na'vi stam*
- Rotxo:** [ro.t'o] *PF* eigennaam *man van de Metkayina Stam*

- Satu'li:** [sa'tuʔ.li] *PF,D* eigenaam *Kantine in de Mo'ara Vallei (Uit Disney's Pandora - The World of Avatar)*
- Seze:** [se.ze] *ZS* eigenaam *Neytiri's ikran*
- Silwanin:** [sil.wa.nin] *JC* eigenaam *Neytiri's zus*
- Sorewn:** [so.'ɾɛwn] *PF* eigenaam *vrouwelijke Na'vi*
- Swotulu:** [swo.tu.lu] *PF* eigenaam *heilige rivier (afgeleid van swotu heilige plaats)*
- Swotu Wayä:** [swo.tu 'waj.æ] *PF,D* eigenaam *heilige plaats van zang (Uit Disney's Pandora - The World of Avatar)*
- Tawkami:** [taw.'ka.mi] *G* eigenaam *naam van een Na'vi stam (sam. van taw lucht en kame zien)*
- Tawtute:** [taw.tu.tɛ] *PF* eigenaam *Luchtpersoon, mens (sam. van taw lucht en tute persoon)*
- Tipani:** [ti.pa.ni] *G* eigenaam *naam van een Na'vi stam*
- Tonowari:** [to.no.'wa.ri] *JC,PF* eigenaam *man van de Metkayina Stam*
- Tsahik:** [t̥sa.hɪk̚] *JC* eigenaam *moeder van de stam, hogepriesteres, shamaan*
- Tsenu:** [t̥se.nu] *PF* eigenaam *vrouwelijke Na'vi*
- Tsireya:** [t̥si.'ɾej.a] *PF* eigenaam *vrouw van de Metkayina Clan*
- Tskaha:** [t̥ska.ha] *JC* eigenaam *naam van een Na'vi stam*
- Tsu'tey:** [t̥suʔ.'tɛj] *JC* eigenaam *man van de Omatikaya Stam*
- Tsumongwi:** [t̥su.moŋ.wi] *JC* eigenaam *oorspronkelijke naam voor de Omatikaya*
- Tuke:** [tu.kɛ] *PF* eigenaam *vrouwelijke Na'vi*
- Tuktirey:** [tuk.'ti.ɾej] *PF* eigenaam *dochter van Jake en Neytiri*
- Txärpawk:** [t̥'æɾ.pawk̚] *PF,CdS* eigenaam *Palulukan Bot Hoorn (sam. van txärem bot en pawk hoorn, blaasinstrument)*
- Txewi:** [t̥'ɛ.wi] *PF* eigenaam *mannelijke Na'vi*
- Txilte:** [t̥'il.tɛ] *PF* eigenaam *vrouwelijke Na'vi*
- Uniltaron:** [u.nil.'ta.ɾon] *PF* eigenaam *Droomjacht (sam. van unil droom en taron jacht)*
- Utral Aymokriyä:** [ut.ɾal aj.'mok.ri.jæ] *JC,PF* eigenaam *Stemmenboom (sam. van utral boom en mokri stem)(van utraya mokri JC)*
- Va'ru:** [vaʔ.ɾu] *PF* eigenaam *mannelijke Na'vi*
- Vitrautral:** [vit.'ɾa.ut.ɾal] *PF* eigenaam *Zielenboom (sam. van vitra boom en utral boom)*

E Flora en Fauna

Flora

- 'ampirikx:** ['ʔam.pi.rikʰ] *PF* zn. *bladbekerplant* (sam. van **'ampi aanraken** en **rikx bewegen**)
- 'ä'o:** ['ʔæ.ʔo] *PF* zn. *bekerplant*
- 'ele'wll:** ['ʔe.lɛʔ.wl] *PF* zn. *doornpoot, cactus* (afgeleid van **'ewll plant**)
- aniheyu:** [a.ni.'hɛ.ju] *PF* zn. *fibonacci, blauwe spiraalplant* (sam. van **ean blauw** en **'iheyu spiraal**)
- apxangrr:** [a.'p'a.ŋɾ] *PF* zn. *delta-boom* (sam. van **apxa groot** en **ngrr wortel**)
- atokirina':** [a.to.ki.'ri.naʔ] *JC* zn. *zaad van de Grote Boom*
- awaiei:** [a.wa.i.'ɛ.i] *PF* zn. *harpij van het paradys*
- eanean:** ['ɛ.an.'ɛ.an] *PF* zn. *cheadle, kruidachtige plant* (sam. van **ean blauw**)
- eyaye:** [ɛ.'ja.jɛ] *PF* zn. *verentooi*
- fkxakewll:** ['fk'a.kɛ.wl] *PF* zn. *jeukplant* (sam. van **fkxake jeuk** en **'ewll plant**)
- flefle:** [flɛ.flɛ] *PF* zn. *Sol's verrukking, magnetotropische plant*
- fngapsutxwll:** ['fŋap.sutʰ.wl] *PF* zn. *metallofiele plant* (sam. van **fngap metaal** en **sutx volgen**)
- fwäkiwll:** ['fwæ.kl.wl] *PF* zn. *sprinkhaan orchidee* (sam. van **fwäki bidsprinkhaan** en **'ewll plant**)
- hìrumwll:** [hi.'rum.wl] *PF* zn. *pufplant*
- klpxiwll:** [kl.'p'i.wl] *PF* zn. *leeuwenbes* (sam. van **klite grond** en **pxiwll scherpe plant**)
- kxaylte:** ['k'a.jl.tɛ] *PF* zn. *cillafant* (afgeleid van **kxayl hoog**)
- loreyu:** [lo.'rɛ.ju] *PF* zn. *helicoradium spiraal, mooie spiraal* (sam. van **lor mooi** en **'iheyu spiraal**)
- mìnyu:** ['mm.ju] *PF* zn. *draaijer, gedraaide lelie* (afgeleid van **mìn draai**)
- mulpxar:** [mul.'p'ar] *PF* zn. *hanenkop plant*
- pa'liwll:** ['paʔ.li.wl] *PF* zn. *grimpaard bekerplant* (sam. van **pa'li ruigpaard** en **'ewll plant**)
- pamtseowll:** ['pam.tɛ̃.o.wl] *PF* zn. *kattenoor, muziekplant* (sam. van **pamtseo music** en **'ewll plant**)
- paywll:** ['paj.wl] *PF* zn. *waterplant, dapophet* (sam. van **pay water** en **'ewll plant**)
- penghrrap:** [pɛŋ.'hr.apʰ] *PF* zn. *dubbele zonneschijn* (sam. van **peng vertellen** en **hrrap gevaar**)
- pxayzekwä:** [p'aj.'zɛk.wæ] *PF* zn. *prikkende zwepen* (sam. van **pxay veel** en **zekwä ving-er**)
- pxiut:** ['p'i.utʰ] *PF* zn. *scheermespalm, sherpe boom* (sam. van **pxi scherp** en **utral boom**)
- pxiwll:** ['p'i.wl] *PF* zn. *heremiet knop plant* (sam. van **pxi scherp** en **'ewll plant**)
- pxorna':** ['p'or.naʔ] *PF* zn. *episothe, plofzaad* (sam. van **pxor ontploffen** en **rina' zaad**)
- pxorna'lor:** ['p'or.naʔ.'lor] *PF* zn. *sari, mooi ontploffende zaadplant* (sam. van **pxorna' ontploffend zaad** en **lor mooi**)
- rawp:** [rawpʰ] *PF* zn. *blaas-poliep*
- rumut:** ['rum.utʰ] *PF* zn. *balboom* (sam. van **rum bal** en **utral boom**)
- seze:** ['sɛ.zɛ] *PF,ZS* zn. *blauwe bloem*
- smaoe:** [sma.'o.ɛ] *PF* zn. *falanxia, plant met veel doorns*
- sngukx:** [sŋukʰ] *PF* zn. *engerling plant*
- somtilor:** ['som.ti.lor] *PF* zn. *lollieplant, hette schoonheid* (sam. van **som heet** en **tilor schoonheid**)
- syeptute:** ['sjɛp.tu.tɛ] *PF* zn. *hyneman, mensen vanger* (sam. van **syep vangen** en **tute persoon, mens**)
- tautral:** ['ta.ut.ral] *PF* zn. *hemelsboom* (sam. van **taw hemel** en **utral boom**)
- tawtsngal:** ['taw.tɕŋal] *PF* zn. *panopyra, hemelbeker* (sam. van **taw hemel** en **tsngal kop, beker**)
- tìhawnuwll:** [ti.'haw.nu.wl] *PF* zn. *spartaan, beschermingsplant* (sam. van **tìhawnu bescherming** en **'ewll plant**)
- tompawll:** ['tom.pa.wl] *PF* zn. *geode, regenplant* (sam. van **tompa regen** en **'ewll plant**)
- torukspaxam:** ['to.ruk.sp'am] *PF* zn. *reuzenzwam, reuzenleoneopteryxpaddestoel* (sam. van **toruk reuzenleoneopteryx** en **spxam paddestoel**)
- tsawlapxangrr:** ['tsawl.a.p'a.ŋɾ] *PF* zn. *unidel-taboom, let. hoge grote wortel* (sam. van **tsawl groot** en **ngrr wortel**)(kort: **tsawlapx**)

tstxa'a: [ˈtstʰa.ʔa] *PF* zn. *canalyd*
tsyorina'wll: [tsjo.ri.'naʔ.wl] *PF* zn. *cycade, melzadenplant* (sam. van **rina'** zaad en **'ewll** plant)
txll'u: [tʰl.ʔu] *PF* zn. *hooka kalebas*
txumpaywll: [tʰum.pa.j.wl] *PF* zn. *schorpioen-distel, giftige water plant* (sam. van **txum** vergif en **paywll** waterplant)
txumtsä'wll: [tʰum.'tsæʔ.wl] *PF* zn. *Baja kietelaar, vergifspuwende plant* (sam. van **tsä'** spuiten en **'ewll** plant)
väfewll: [ˈvæ.fe.wl] *PF* zn. *centipede, stinkende plant* (sam. van **vä'** onplezierig en **fahew** rui-

ken)
värumut: [ˈvæ.ru.mutʰ] *PF* zn. *ader-peul* (sam. van **vä'** unplezierig en **rum** bal)
vozampasukut: [ˈvo.zam.pa.suk.utʰ] *PF* zn. *grinchboom, duizend bessen boom* (sam. van **vozam** 512, in het gebruik gelijk aan 1,000 en **pasuk ut(ral)** bessen boom)
yomhi'ang: [jom.'hiʔ.aŋ] *PF* zn. *klein dier/insecten-eter, dakteron* (sam. van **yom** eten en **hi'ang** insect)
yomioang: [jom.i.'o.aŋ] *PF* zn. *kelkplant, vleetsetende plant* (sam. van **yom** eten en **ioang** dier)

Fauna

'angtsik: [ˈʔaŋ.tsikʰ] *PF* zn. *hamerhoofd*
eltungawng: [ˈɛl.tu.ŋawŋ] *PF* zn. *breinworm* (sam. van **eltu** brein en **ngawng** worm)
fkio: [ˈfki.o] *PF* zn. *tetrapteron*
fpxafaw: [ˈfp'a.faw] *PF* zn. *medusa*
fwampop: [ˈfwam.popʰ] *PF* zn. *tapirus*
fwäki: [ˈfwæ.ki] *PF* zn. *bidsprinkhaan*
ikran: [ˈik.ran] *JC* zn. *harpij*
ikranay: [ik.ra.'na.j] *JC,PF* zn. *bosharpij*
ilu: [ˈi.lu] *PF,D* zn. *groot plesiosaurus-achtig zee-euwezen* (uit Disney's Pandora Guide to the Flora and Fauna of the Valley of Mo'ara)
kali'weya: [ka.liʔ.wɛ.ja] *ASG* zn. *giftige spin-nensoort*
kenten: [ˈkɛn.tɛn] *PF* zn. *waaier-hagedis*
lanay'ka: [la.'najʔ.ka] *PF,ASG* zn. *slinger*
mawup: [ˈma.wupʰ] *PF,CdS* zn. *turtapoot*
nantang: [ˈnan.taŋ] *JC,PF* zn. *slangewolf* *Canis ferratus costatus, gestreepte gepantserde wolf*

nantangtsyip: [ˈnan.taŋ.tsjipʰ] *JC,PF* zn. *hond* (aards dier); *let. kleine nantang* (afgeleid van **nantang** slangewolf)
pa'li: [ˈpaʔ.li] *PF* zn. *grimpaard*
palulukan: [pa.lu.'lu.kan] *JC* zn. *thanator* (volksmond [pa.'lu.kan])
palulukantsyip: [pa.lu.'lu.kan.tsjipʰ] *JC,PF* zn. *cat* (aards dier); *let. kleine thanator* (afgeleid van **palulukan** thanator) (volksmond [pa.'lu.kan.tsjipʰ])
riti: [ˈri.ti] *JC* zn. *steektoleermuis*
syaksyuk: [sjak.'sjukʰ] *PF* zn. *prolemuris*
talioang: [ˈtal.i.o.aŋ] *JC* zn. *stormbeest* (afgeleid van **ioang** dier)
teylu: [ˈtɛj.lu] *JC* zn. *kever-larven*
toruk: [ˈto.rukʰ] *JC* zn. *reuzenleontopteryx, Laatste Schaduw*
tspìng: [tspiŋ] *PF,CdS* zn. *austrapoot*
yerik: [ˈjɛ.rɪkʰ] *PF* zn. *hexapoot*
zize': [zi.'zɛʔ] *PF* zn. *hellevuurwesp*

F Handige Uitdrukkingen

Dit zijn een aantal nuttige uitdrukkingen (idioom) en zinnen. Vaak kan de woordvolgorde worden gewijzigd, al zijn de morfemen vaak onwizigbaar. Deze zijn toegevoegd om te tonen waar een uitdrukking een bepaalde bedoeling heeft, en om gebruikelijke constructies te tonen. Daarom zijn hier bepaalde woorden opnieuw gebruikt. De meeste uitdrukkingen zijn van Dr. Frommers blog (Naviteri.org) genomen. Ze zijn in geen specifiek gesprekstype gecategoriseerd, maar alfabetisch.

'awa swawtsyìp: [] *PF* uit. *een moment, wacht even*

'efu ohax: [ʔ·ɛ.f.u o.'hak'] *PF* uit. *honger hebben*

'ivong nìk'ong: [] *PF* uit. *haastige spoed is zelden goed (lett. bloei langzaam)*

'in nga fyape nìkrr: [] *PF* uit. *Waar ben je de laatste tijd mee bezig?*

aytele a ngeyä hapxìmi kifkeyä lu fyape?: [] *PF* uit. *Hoe gaat het in jouw deel van de wereld?*

ätxäle pa(lu)lukanur: [æ.'t'æ.le pa.'lu.ka.nur] *PF* uit. Na'vi idioom: **Ätxäle si palulkanur tsi smarit livonu;** "Vraag een thanator zijn proi los te laten", het is een vaststaand feit.

etrìpa syayvi: [ɛt.ɾɪ.pa 'sja.j.vi] *PF* uitdr *succes*

Eywa ngahu: [ɛj.wa 'ŋa.hu] *JC,PF* uit. *tot ziens, Eywa (zij) met je*

fìpor syaw fko ìstaw: [] *PF* uit. *dit is ìstaw*

fnu, ma 'evi. Sa'nur leru hawtsyìp. Tsvurokx ko.: [] *PF* uit. *Stil, kleintje. Mamma rust even. Laat haar slapen.*

ftia oel lì'fyati leNa'vi nì'o' nìwotx: [] *PF* uit. *Na'vi leren vind ik vreselijk leuk!*

ftxey...fuke: [ft'ej fu.'kɛ] *PF* uit. *als... of...* (afgeleid van **ftxey als** en **fuke of niet**)

fwa kan ke tam; zene swizawit livonu.: [] *PF* uit. Na'vi spreekwoordelijke uitdrukking: *Rich-ten is niet genoeg; je moet de pijn loslaten; De intentie alleen is niet genoeg, je moet ook actie ondernemen.*

fwäki ke fwefwi: [fwæ.ki ke 'fw·ɛ.fw·i] *PF* uit. Na'vi idioom: "een bidsprinkhaan fluit niet", het gaat tegen iemand's natuur/gewoonte in

fyape fko syaw ngar?: [ʔja.pɛ fko sj·aw ŋar] *PF* uit. *Hoe heet je, hoe word je genoemd*

hayalo ta oe (oeta): [ha.'ja.lo ta 'o.ɛ ('wɛ.ta)] *PF* uit. *volgende keer van mij*

hayalovay: [ha.'ja.lo.vaj] *PF* uit. *tot de volgende keer (sam. van hayalo volgende keer en vay- tot)*

irayo: [i.'ra.jo] *PF* tw. *bedankt, dank je*

kaltxì: [kal.'t'i] *PF* tw. *hallo (spreektaal)*

kaltxì sivi, ma ìstaw: [] *PF* uit. *zeg eens hallo, ìstaw*

ka wotx: [ka wot'] *PF* uit. *in het algemeen (letterlijk: over de totaliteit genomen)*

kea tìkin: ['kɛ.a tɪ.'kin] *PF* uit. *geen dank, graag gedaan*

kefya srak: [kɛ.'ʃja 'srak'] *PF* uit. *Is dat niet zo?, Toch?, Niet?*

ke...kaw'it: [kɛ kaw.'ʔit'] *PF* uit. *helemaal niet (afgeleid van ke niet en kaw'it in het geheel)*

kem amuiä, kum afe': [] *PF* uit. Na'vi spreekwoordelijke uitdrukking: *Goede actie, slecht resultaat (Als iets ondanks alle voorbereiding toch fout is gegaan)*

kenten mì kumpay: ['kɛn.tɛn mi 'k'um.paj] *PF* uit. Na'vi spreekwoordelijke uitdrukking: "(zo-als) een waaier-hagedis in gel", het gevoel van het in een vreemde omgeving zijn waar je verhinderd bent om je te gedragen naar je natuur of te doen wat je wil doen

ke pxan: [kɛ p'an] *PF* uit. *ik ben niet waardig*

ke tare: [kɛ 't.a.ɾ·ɛ] *PF* uit. *het is irrelevant; het doet er niet toe*

ke tslolam: [] *PF* uit. *ik snap het niet, ik begrijp het niet*

ke zene win säpivi: [] *PF* uit. *kalm aan, haast je niet*

kìyevame: [ki.jɛ.'va.m·ɛ] *PF* tw. *tot ziens, tot snel*

krro krro: ['kr̩.o 'kr̩.o] *PF* uit. *soms, van tijd tot tijd*

kunsipiri txana tìmeyp lu tsyal a mìn: [] *PF* uit. *Het zwakste onderdeel van een 'gunship' is het rotor-systeem.*

kxetse si mikiyun kop plltxe: [k'ɛ.tɕe si 'mik.jun kop' pl.'t'ɛ] *PF* uit. Na'vi uitdrukking: *the tail and ears also speak; lichaamstaal is belangrijk*

loreyu 'awnampi: [lo.'rɛ.ju ʔawn.'ampi] *PF* uit. Na'vi spreekwoordelijke uitdrukking: *"(zoals) een aangeraakte helicoradium", extreem verlegen*

ma frapo, ayngaru oeyä tsmukit alu Newey: [] *PF* uit. *iedereen, sta me alsjeblijft toe mijn zus Newey (aan jullie) voor te stellen*

makto zong: [mak.to zɔŋ] *PF* uit. *wees voorzichtig, reis veilig*

ne kllte: [nɛ 'kl.tɛ] *PF* uit. *neerhalen (sam. van ne naar en kllte grond)*

nga läpivawk nì'it nì'ul ko: [] *PF* uit. *vertel me eens wat meer over jezelf*

nga läpivawk nìno ko: [] *PF* uit. *vertel me alles over jezelf*

nga pesuhu käteng nìrrtrr: [] *PF* uit. *met wie breng je normaliter tijd door?*

ngari solalew polpxaya zìsìt: [] *PF* uit. *hoe oud ben je?, hoeveel jaren ben je voorbij?*

ngari txé'lan mawey livu: [ŋa.ri t'ɛʔ.'lan ma.'wɛj li.'vu] *PF* uit. *wees niet bang, moge je hart kalm zijn*

ngaru lu fpom srak?: [ŋa.ru lu fpom srakʔ] *PF* uit. *Hoe gaat het met je?*

ngaru lu pefnetxintin nìrrtrr: [] *PF* uit. *wat is je primaire rol in de gemeenschap?*

ngaru oeyä lertut: [] *PF* uit. *sta me toe mijn collega voor te stellen*

ngaru tsulfä: [ŋa.ru tsul.'fæ] *PF* uit. *aan jou het meesterschap*

ngaru tut: [ŋa.ru tutʔ] *PF* uit. *en jij? en met jou? (Na een vraag met een onderwerp in datief)*

nga yawne lu oer: [ŋa.'jaw.nɛ lu wɛɾ] *PF* uit. *Ik houd van jou, je bent geliefd aan/door mij*

nga zola'u ftu peseng: [] *PF* uit. *Waar kom je vandaan?*

ngenga lu tupe: [] *PF* uit. *wie ben je?*

ngeyä kxetse lu oeru: [ŋɛj.æ k'ɛ.tɕe l-u 'wɛ.ru] *JC,PF* uit. Na'vi idioom: *"Jouw staart is de mijne!", het is afgelopen met je!*

nìlun ayioi a'eoio ayeyktanä lu lor frato: [] *PF* uit. *Vanzelfsprekend zijn de ceremoniële kleding van de leiders het mooist.*

nìprte': [ni.'pr.tɛʔ] *PF* bw. *graag gedaan*

oe 'olongokx mì sray a txampayiri sim, slä set kelku si mì Helutral: [] *PF* uit. *Ik ben geboren in een plaats bij de oceaan, maar nu woon ik in Huisboom*

oe irayo si ngaru: [o.ɛ i.'raj.o s-i 'ŋa.ru] *PF* uit. *dank je, ik geef mijn dank aan je*

oel ngati kameie: [wɛl 'ŋa.ti 'ka.mɛ.i.ɛ] *PF* uit. *ik zie je, hallo*

oeri solalew zìsìt apxevol: [] *PF* uit. *ik ben 24 jaar oud*

oeru meuia: [wɛ.ru mɛ.'u.i.a] *PF* uit. *het was me een eer*

oeru syaw (fko) Txewi: [] *PF* uit. *mijn naam is Txewi, mij noemt men Txewi*

oeru teya si: [wɛ.ru tɛ.'ja s-i] *PF* uit. *maakt me blij, vrolijk*

oeru txoa livu: [wɛ.ru t'o.a li.'vu] *PF* uit. *vergeef me alstublieft, moge ik vergiffenis krijgen*

oe tsxekeng si säsuliner alu tsko swizaw: [] *PF* uit. *ik oefen mijn hobby uit, dat is boogschieten*

oeyä txintin lu fwa stä'nì fayolangit: [] *PF* uit. *mijn centrale rol in de gemeenschap is vis vangen.*

pefya nga fpil: [] *PF* uit. *Wat denk jij? (letterlijk: hoe denk jij?)*

pum ngeyä: [pum 'ŋɛ.jæ] *PF* uit. *van jou, ik zou jou moeten bedanken*

rutxe läpivawk nì'it: [] *PF* uit. *vertel alsjeblijft iets over jezelf*

rutxe liveyn: [] *PF* uit. *kun je dat alsjeblijft herhalen?*

rutxe tivìng mikiyun, ma frapo: [] *PF* Uitsdr. *Iedereen alsjeblijft opletten (Alsjeblijft geef me je oor)*

Sasya!: [sa.'sja] *PF* uit. *Ik ga de uitdaging aan! Ik kan het!*

säfpil asteng tikan ateng: [] *PF* uit. Na'vi spreekwoordelijke uitdrukking: *Grote geesten denken hetzelfde!*

seykxel sì nitram: [sɛj.'k'ɛl si nit.'ram] *PF* uit. *sterk en blij, gefeliciteerd*

Siva ko!: [si.'va ko] *PF* uit. *Ga de uitdaging aan! Heb moed! Je kunt het!*

smon nìprte': [smon ni.'pɾ.tɛʔ] *PF* uit. *aangenaam kennis te maken*

Soleia!: [so.lɛ.i.'a] *PF* uit. *Gefeliciteerd! Goed gedaan! Je bent de uitdaging aangegaan! Je hebt het gedaan!*

srake fnan ngal lì'fyati leNa'vi: [] *PF* uit. *Ben je goed in het Na'vi?*

srake smon ngar oeyä meylan alu Entu sì Kamun: [] *PF* uit. *ken je mijn vrienden Entu en Kamun?*

srefereiey nìprte': [] *PF* uit. *er naar uitkijken*

srefwa sngap zize': [] *PF* uit. *zo snel mogelijk (Na'vi idioom: voordat de hellevuurwesp steekt)*

stum ke: [stum kɛ] *PF* uit. *bijna niet (Noot: gebruik dit i.p.v. "amper" of "schaars").*

taronyut yom smaril: ['ta.ron.jut j·om smar.il] *PF* uit. *Na'vi idioom: "de prooi eet de jager", een volledig uit de hand gelopen situatie, chaos*

tì'efumì oeyä: [ti.'ʔɛ.fu.mi 'wɛ.jæ] *PF* uit. *naar mijn mening*

tì'í'avay krrä: [ti.'ʔiʔ.a.va.j 'kɾ.æ] *PF* uit. *voor altijd, voor eeuwig*

tì'o'iri peu sunu ngar frato: [] *PF* uit. *wat is je favoriete manier om plezier te hebben?*

tik'íniri kempe si nga: [] *PF* uit. *wat doe je in je vrije tijd?*

tikangkemìri varmrìn oe nìwotx: [] *PF* uit. *ik werd compleet overspoeld door werk*

tikxey ngaru: [ti.'k'ɛj 'ŋa.ru] *PF* uit. *je vergist je*

tìomummì oeyä: [ti.'o.mum.mi wɛ.jæ] *PF* uit. *voor zover ik weet*

tiyawr ngaru: [ti.'jawɾ 'ŋa.ru] *PF* uit. *je hebt gelijk*

tokx eo tokx: ['tok' 'ɛ.o 'tok'] *PF* uit. *persoonlijk, gezicht tot gezicht*

tolätxaw nìprte': [tol.'æ.t'aw ni'pɾtɛʔ] *PF* uit. *welkom terug*

tsalì'uri alu X, ral lu 'upe: [] *PF* uit. *Wat betekent X?*

tstunwi: ['tstun.wi] *PF* bn. *vriendelijk, het was vriendelijk dat je dat zei*

tsun miväku hìkrr srak: [] *PF* uit. *mag ik even onderbreken?*

tsun nga law sivi nì'it srak: [] *PF* uit. *kun je dat verduidelijken?, kun je dat verder uitleggen?*

Tsun pehem?: [tsun pe.hem] *PF* uit. *Na'vi idioom: Wat doe je eraan?*

txim a'aw ke tsun hiveyn mì tal mefa'liyä: [] *PF* uit. *Na'vi spreekwoordelijke uitdrukking: Een kont kan niet op twee grimpaarden zitten; je kunt niet 2 kanten tegelijk kiezen, je moet beslissen.*

txo ke nìyo' tsakrr nìyol: [t'o kɛ ni.'yoʔ tsa.'kɾ ni.'yol] *PF* uitdr. *Na'vi spreekwoordelijke uitdrukking: "Als je niet foutloos kunt zijn, wees dan in elk geval kort"*

txon lefpom: [t'on lɛ.'fpom] *PF* uit. *goede nacht, vredige nacht*

X-(i)ri peral: [] *PF* uit. *wat betekent X?*

X nìNa'vi (slu) peli'u: [] *PF* uit. *hoe zeg je X in het Na'vi?*

Yewla!: [jɛw.la] *PF* spreektaal *Verdomme! Wat jammer!*

za'u nì'eng: ['za.ʔu ni.'ʔɛŋ] *PF* uit. *een interesse delen, op gelijke wijze komen*

zola'u nìprte': [zol.'a.ʔ·u ni.'pɾ.tɛʔ] *PF* uit. *welkom*

G Het Alfabet

Kemaweyan, Plumps, Prrton, en Tirea Aean bedachten een unieke Na'vi manier om de 33 fonemen (unieke geluiden) uit de taal te noteren en uit te spreken—20 medeklinkers, 7 klinkers, 2 “pseudo-klinkers” (ll, rr), en 4 diftongen (aw, ay, ew, ey). Hier is die lijst.

Het Alfabet					
'	tìFtang	k	KeK	s	Sä
a	A	kx	Kxekx	t	TeT
aw	AW	l	LeL	tx	TxeTx
ay	AY	ll	'Ll	ts	Tsä
ä	Ä	m	MeM	u	U
e	E	n	NeN	v	Vä
ew	EW	ng	NgeNg	w	Wä
ey	EY	o	O	y	Yä
f	Fä	p	PeP	z	Zä
h	Hä	px	PxePx		
i	I	r	ReR		
ì	Ì	rr	'Rr		

H Verbuigingen

Verbuigingen van het Werkwoord

- alm:** [al.m] *LN* perfectieve verleden tijd werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (PERF.PAST), afgeleid van **am** + **ol**: **Oe tsng«alm»awvik.** *Ik huilde.*
- aly:** [al.j] *LN* perfectieve toekomstige tijd werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (PERF.FUT.), afgeleid van **ay** + **ol**: **Oe h«aly»angham.** *Ik zal hebben gelachen.*
- am:** [a.m] *LN* verleden tijd werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (PAST.): **Oe tsw«am»ayon.** *Ik vloog.*
- arm:** [ar.m] *LN* imperfectieve verleden tijd werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (IMPF.PAST.), afgeleid van **am** + **er**: **Oe tsng«arm»awvik.** *Ik was aan het huilen.*
- ary:** [ar.j] *LN* imperfectieve toekomstige tijd werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (IMPF.FUT.), afgeleid van **ay** + **er**: **Oe h«ary»angham.** *Ik zal aan het lachen zijn.*
- asy:** [a.sj] *PF* toekomstige tijd met intentie werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (FUT.D.): **Oel tsp«asy»ang palulukanit.** *Ik zal de thanator beslist doden.*
- ats:** [a.ts] *LN* inferentieel, geeft onzekerheid of indirecte kennis aan werkwoordtussenvoegsel op positie 2 (INFR.): **Oel tsp«ats»ang poanit.** *Ik doodde hem (denk ik)*
- awn:** [aw.n] *PF* passief deelwoord werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (P.PART.): **Oe t«awn»aron-a túte lu.** *Ik ben een gejaagd persoon.*
- ay:** [a.j] *LN* toekomstige tijd werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (FUT.): **Oel yerikit t«ay»aron.** *Ik zal op de yerik jagen.*
- äng:** [æ.ŋ] *LN* verslechterend effect werkwoordtussenvoegsel op positie 2 (PEJ.): **Oe sr«äng»ew.** *Ik dans (bah!)* Optioneel, als «äng» voor de klinker i staat, kan de klinker van het tussenvoegsel wijzigen naar «eng». B.v. **Fiskxawngìri tsap'alute s«eng»i oe.**
- äp:** [æ.p] *PF* wederkerend werkwoordtussenvoegsel op positie 0 (REFL.): **Oe st«äp»eftxaw.** *Ik controleer mezelf.*
- ei:** [ɛ.i] *LN* verbeterend effect werkwoordtussenvoegsel op positie 2 (LAUD.): **Oe sr«ei»ew.** *Ik dans (hoera!)*
- er:** [ɛ.r] *PF* imperfectief aspect werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (IMPF.): **Oe t«er»ìran.** *Ik ben aan het lopen.*
- eyk:** [ɛj.k] *PF* oorzakelijk werkwoordtussenvoegsel op positie 0 (CAUS.): **Oel t«eyk»erkup pot.** *Ik veroorzaakte zijn dood (hem te sterven).*
- ilv:** [il.v] *PF* tegenwoordige perfectieve aanvoegende wijs werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (PRES.PER.SUBJ.): **Oe new tsl«ilv»am.** *I wil begrijpen.*
- imv:** [im.v] *PF* verleden subjunctief werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (PAST.SUBJ.): **Oeyä swizaw nìngay timvakuk.** *Moge mijn pijl het doel geraakt hebben.*
- irv:** [ir.v] *PF* tegenwoordige imperfectieve aanvoegende wijs werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (PRES.IMPF.SUBJ.): **Oe new tsl«irv»am.** *Ik wil begrijpend zijn.*
- iv:** [i.v] *LN* subjunctief werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (SUBJ.): **Ngal new futa oe w«iv»em.** *Jij wilt dit: dat ik vecht.*
- iyev:** [i.jɛ.v] *PF* toekomstige aanvoegende wijs werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (FUT.SUBJ.): **Oel k«iyev»ame ngati.** *Ik zie je snel weer.*
- ilm:** [il.m] *LN* perfectieve recent verleden tijd werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (PERF.REC.PAST.), afgeleid van **im** + **ol**: **Oe t«ilm»ätxaw.** *Ik ben net teruggekeerd.*
- ily:** [il.j] *LN* perfectieve onmiddellijk toekomstige tijd werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (PERF.IMM.FUT.), afgeleid van **iy** + **ol**: **Oe h«ily»ahaw.** *Ik zal binnenkort hebben geslapen.*
- im:** [i.m] *LN* recent verleden tijd werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (REC.PAST.): **Oe tsw«im»ayon.** *Ik heb zojuist gevlogen.*

- irm:** [ɪr.m] *LN* imperfectieve recent verleden tijd werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (IMPF.REC.PAST.), afgeleid van **im** + **er**: **Oe t«irm»ätxaw.** *Ik was net terug aan het komen.*
- iry:** [ɪr.j] *LN* imperfectieve onmiddellijk toekomstende tijd werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (IMPF.IMM.FUT.), afgeleid van **iy** + **er**: **Oe h«iry»ahaw.** *Ik zal binnenkort aan het slapen zijn.*
- isy:** [ɪ.sj] *PF* onmiddellijk toekomstende tijd met intentie werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (IMM.FUT.D.): **Oel tsp«isy»ang palulukanit.** *Ik zal de thanator beslist binnenkort doden.*
- iy:** [ɪ.j] *LN* onmiddellijk toekomstende tijd werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (IMM.FUT.): **Oel yerikit t«iy»aron.** *Ik zal binnenkort op de yerik jagen.*
- iyev:** [ɪ.jɛ.v] *PF* toekomstende aanvoegende wijs werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (FUT.SUBJ.): **Oel k«iyev»ame ngati.** *Ik zie je weer.*
- ol:** [o.l] *PF* perfectief aspect werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (PERF.): **Oe t«ol»iran.** *Ik heb gelopen (actie afgerond).*
- us:** [u.s] *LN* actief deelwoord werkwoordtussenvoegsel op positie 1 (A.PART.): **Oe t«us»aron-a túte lu.** *Ik ben een jagend persoon.*
- uy:** [u.j] *PF* Beleefdheidsvorm of plechtige vorm werkwoordtussenvoegsel op positie 2 (HON.): **Na'viyā, l«uy»u hapxi.** *Jij bent een onderdeel van Het Volk.*

Verbuigingen van het Zelfstandig Naamwoord

- ä:** [æ] *PF* genitief achtervoegsel voor zn. die eindigen in een alles behalve **a, ä, e, i** en **ì** (allomorf van **yä**) (GEN.): **Oel yom ikranä yerikit.** *Ik eet de ikran's yerik.*
- it:** [it^ɿ] *PF* patientief achtervoegsel voor zn. die eindigen in een medeklinker, diftong of pseudo-klinker (allomorf van **t, ti**) (PAT.): **Oel taron yerikit.** *Ik jaag op de yerik.*
- il:** [ɪl] *PF* agentief achtervoegsel voor zn. die eindigen in een medeklinker, diftong of pseudo-klinker (allomorf van **l**) (ERG.): **Ikranil taron yerikit.** *De ikran jaagt op de yerik.*
- iri:** [ɪri] *PF* topicaal achtervoegsel voor zn. die eindigen in een medeklinker, diftong of pseudo-klinker (allomorf van **ri**) (TOP.): **Fiskxawngiri tsap'alute sengi oe.** *Ik verontschuldigt me voor deze idioot.*
- l:** [l] *LN* agentief adp. voor zn. die eindigen in een klinker (ERG.): **Oel taron yerikit.** *Ik jaag op de yerik.*
- r:** [ɾ] *LN* datief achtervoegsel voor zn. die eindigen in een klinker (allomorf van **-ru**) (DAT.): **eltur tixen si intrigerend**
- ri:** [ri] *PF* topicaal adp. voor zn. die eindigen in een klinker (TOP.): **Ayngari zene hivum** *Jullie moeten vertrekken.*
- ru:** [ɾu] *LN* datief achtervoegsel voor zn. die eindigen in een klinker (allomorf van **-ur**) (DAT.): **Oel syuвет ngaru tìng.** *Ik geef jou eten.*
- t:** [t^ɿ] *LN* patientief achtervoegsel voor zn. die eindigen in een klinker (allomorf van **it, ti**) (PAT.): **Oel ngat kame.** *Ik zie je.*
- ti:** [ti] *LN* patientief adp. voor vn. en zn. (PAT.): **Ngati taron torukil.** *De Toruk jaagt op jou.*
- ur:** [ur] *PF* datief achtervoegsel voor zn. die eindigen in een medeklinker, diftong of pseudo-klinker (allomorf van **-ru**) (DAT.): **Ayeylanur oeyä.** *Aan mijn vrienden.*
- y:** [j] *PF* genitief adp. voor voornaamwoorden eindigend op **a** of **e** (spreektaal) (GEN.): **Ngey toruk siltsan lu.** *Your toruk is good.*
- ya:** [ja] *PF,M* vocatief achtervoegsel voor collectieve zn.: **Mawey, Na'viya.** *Rustig aan, jij Na'vi.*
- yä:** [jæ] *LN* genitief achtervoegsel voor zn. die eindigen in een **a, ä, e, i** en **ì** (allomorf van **ä**) (GEN.): **Oel yeiom Neytiriyā yerikit.** *Ik eet vrolijk Neytiri's yerik. (Veroorzaakt a klinker-voorvoeging in vn.: kan lijken op -eyä)*

Andere Inflecties

Dit is een lijst van Na'vi morfemen die aan woorden toegevoegd kunnen worden om sommige aspecten van de betekenis te veranderen. Niet alle inflecties zijn productief. (**pro.**) indiceert complete productiviteit, waarbij de inflectie aan elk woord binnen de door Dr. Frommer aangegeven subset toegevoegd kan worden, en dus canonisch zal zijn, ookal niet als dergelijke opgenomen. Ze kunnen niet gebruikt worden op woordsoorten die niet gespecificeerd zijn. Alle werkwoordstussenvoegsels en naamvalsvervoegingen hierboven zijn geheel productief.

- a–: [a] *PF* (**pro.**) bn. attributieve en subordinatie markeerder: **Oel txantsana ikranit aean ts-wayon.** *Ik vlieg de uitstekende blauwe ikran.*
- an: [an] *LN* mannelijk achtervoegsel voor bepaalde zn.: **Poan täftxuyu lu.** *Hij is een wever.*
- ay+: [aj] *PF* (**pro.**) meervoudig adp. voor zn. (PL.): **Ay+horen flä.** *De regels werken.*
- e: [ɛ] *PF* vrouwelijk achtervoegsel voor bepaalde zn.: **Poe taronyu lu.** *Zij is een jaagster.*
- fay+: [faj] *PF* (**pro.**) deze adp. voor zn. (THESE): **Fayawkx tsawl lu.** *Deze rots wanden zijn hoog*
- fi–: [fi] *PF* (**pro.**) dit adp. voor zn. (THIS): **Oel kame finantangit.** *Ik zie de slangewolf.*
- fkeyk: [fkejkʰ] *PF* (**pro.**) achtervoegsel voor zn. die toestand, conditie betekenen: **Kilvanfkeyk lu fyape fitrr?** *Wat is de toestand van de rivier vandaag?*
- fne–: [fnɛ] *PF* (**pro.**) soort, type adp. voor zelfstand naamwoorden (KIND): **Fneutralpe tsa'u lu?** *Wat voor soort boom is dat?*
- fra–: [fra] *PF* (**pro.**) elke afleidend toevoegsel **Oel kamame frapot.** *Ik zag iedereen.*
- fray+: [fraj] *PF* (**pro.**) al deze meervoudig adp. voor zn. (ALL OF THESE): **Frayhelutral lor lu.** *Al deze huizen zijn mooi.*
- kaw–: [kaw] *PF* niet een afleidend toevoegsel **Oe kawrr ke kamä.** *Ik ben nooit gegaan*
- kel: [kɛl] *PF* (**onpro.**) creëert een nieuw zn. dat een gebrek aan het originele zn. aangeeft: **Tompakeltalun zene tute Käliforniayä payit sivar nìñän.** *Vanwege de droogte moeten mensen uit Californië minder water gebruiken.*
- lo: [lo] *PF* meervoudig getal achtervoegsel voor 'aw, mune, pxe: **'Awlo oe ramol.** *Ooit zong ik.*
- me+: [mɛ] *LN* (**pro.**) tweevoudig adp. voor zn. (DU.): **Oel new me+orati.** *Ik wil twee meren.*
- munsna–: [mun.sna] *PF* (**pro.**) paar adp. voor zn. (PAIR): **munsnahawvnen** *een paar schoenen*
- nay: [naj] *PF* (**unpro.**) creëert een nieuw zn. relatief aan het origineel, maar een graad lager in de relevante hiërarchie, - maat, rang, etc.: . .
- o: [o] *PF* (**pro.**) onbepaald achtervoegsel: **Oel kalmame tuteot ayzìsìto.** *Ik heb iemand jarenlang gezien (spiritueel).*
- pay+: [paj] *PF* (**pro.**) meervoud vvn. markeerder: **Paystalit ngal tsrame'i?** *Welke messen wierp je?*
- pe+: [pɛ] *LN* (**pro.**) toevoegsel, vvn. markeerder: **pe+hrr nga lrrtok sayi.** *Welke tijd (wanneer) zul je glimlachen?*
- pxe+: [p'ɛ] *PF* (**pro.**) drievoudig adp. voor zn. en vn. (TRI.): **Pxoeng Pxe+veng lu.** *Wij zijn drie kinderen.* (Let op: e+e gaan niet samen, dus volgt samentrekking, ook **oe** is een vn. dat vaak samentrekking ondergaat)
- sna–: [sna] *PF* voorvoegsel, groepenmarkeerder voor zn.; **pro.** om levende dingen aan te geven, anders **onpro.:** **snanantang** *een roedel slangewolven* Noot: *sna-* geeft groepen die in de natuur voorkomen aan. Gebruik *sästarsim* om met opzet door iemand bij elkaar gebrachte collecties aan te duiden.
- tsa–: [tsa] *PF* (**pro.**) die adp. voor zn. (THAT): **Oel tse'a tsanantangit.** *Ik zie die boom.*
- tsay+: [tsaj] *PF* (**pro.**) die meervoudig adp. voor zn. (THOSE): **Tsayora txukx lu.** *Die meren zijn diep.*

- tsyìp**: [tʃjɪpʷ] *PF* (**pro.**) verkleinend achtervoegsel voor zn. en vn.: **Za’u fitseng, ma ’itetsyìp.**
Kom hier, dochtertje.
- ve**: [vɛ] *PF* (**pro.**) rangtelwoord achtervoegsel: **Koren a’awve tìruseyã ’awsiteng.** *De eerste regel om samen te leven.*
- vi**: [vi] *PF* partitieve relatie markeerder: **Oe nume mì numtsengvi.** *Ik leer in het klaslokaal.*

Andere Inflective Morfologie

Deze afgeleide morfemen zijn anders dan de inflectieve morfemen (technisch gesproken) hierboven. Met andere woorden, de markeerders hier veranderen niet gewoon de betekenis - ze veranderen een deel van de uitspraak. Sommige hiervan, kunnen alleen door Dr. Frommer gebruikt worden om een canoniek woord te maken, zoals **tì-**. Anderen zijn productief voor bepaalde subsets, zoals **-yu** welke bij elk werkwoord passen.

- ketsuk-**: [kɛ.tʃukʷ] *PF* (**pro.**) niet mogelijk zijn (het ww. met voorvoegsel uit te voeren) afleidend toevoegsel **Swaw lamu ketsuktswa’** *Het moment was onvergetelijk.*
- le-**: [lɛ] *PF* adjectief afleidend toevoegsel **Poan lehrrap lu.** *Hij is gevaarlijk.*
- nga’**: [ŋaʔʷ] *PF* adjectief afleidend toevoegsel **’Akra apaynga’ lu.** *Het is vochtige grond.*
- nì-**: [ni] *LN* bijwoordelijk afleidend toevoegsel **Oe nìNa’vi plltxe.** *Ik spreek Na’vi-achtig (als een Na’vi).* (**Pro.** enkel voor bn., onproductief voor andere vormen - wijzig anders **nìfya’o** met bijbehorend bn. of relatief zinsdeel)
- sä-**: [sæ] *PF* dienstig zn. afleidend toevoegsel **Sänumeri oe nume.** *Ik leer het onderwezene.*
- si**: [s:i] *LN* naponitioneel werkwoord afleidend toevoegsel **Oe kelku si Kelutralmì.** *Ik woon in Boomhuis (let. ik huis maken in Boomhuis)*
- tì-**: [ti] *LN* zelfstandig naamwoord afleidend toevoegsel **Tìngay siltan lu.** *De waarheid is goed*
- tì- -us-**: [ti us] *PF* (**pro.**) zelfstandig gebruik werkwoord afleidend toevoegsel **Tikusar eltur tìtxen si.** *Onderwijzen is interessant*
- tsuk-**: [tʃukʷ] *PF* (**pro.**) mogelijk zijn (het ww. met voorvoegsel uit te voeren); zeer productief, kan aan praktisch elk wwo. gekoppeld worden, doch ook bruikbaar bij wwn.; afleidend toevoegsel **Fioang lu tsukyom.** *Dit dier is eetbaar / kan gegeten worden.*
- tswo**: [tʃwo] *PF* (**pro.**) achtervoegsel dat een werkwoord in een zn. veranderd, en de mogelijkheid tot het uitvoeren van de actie van het werkwoord aangeeft: **Pori wemtswo fratsamsiyur rolo’a nìtxan.** *Zijn vaardigheid om te vechten maakte veel indruk op alle krijgers.*
- tu**: [tu] *PF* persoons zn. van niet-ww. stam afleidend toevoegsel **Oe reltseotu lu.** *Ik ben een artiest.*
- yu**: [ju] *LN* (**pro.**) persoons zn. van ww. stam afleidend toevoegsel **Oe kea ska’ayu ke lu.** *Ik ben geen vernietiger.*

I Niet-Frommeriaanse Woorden

Dit zijn illegale woorden die niet van Dr. Frommer komen. We heb ze bijgevoegd omdat ze in de corpus staan maar ze moeten niet worden gezien als Na'vi woorden. De meeste zijn niet-authentieke creaties voor de Activist's Survival Guide, Pandorapedia of het Avatar spel. Geen van deze woorden is goedgekeurd door Dr. Frommer voor publicatie en normaliter worden ze genegeerd. Deze lijst woorden is niet canoniek en het gebruik ervan wordt sterk afgeraden. De woorden, of hun stammen, breken de spellingsregels van het Na'vi, of bevatten tenminste een van de volgende ongeldige klanken, spellingen of digrafen:

'h [ʔh], b [b], c [k], ch [tʃ], d [d], g [g], h' [hʔ], ii [i:], j [ʒ], sh [ʃ], uu [u:]

- Amanti:** [a.man.ti] *G* eigennaam *vrouw van de Tipani*
- ar'lek:** [arʔlekʰ] *G* zn. *zaad-dragende plant*
- Beyda'amo:** [bejdaʔamo] *G* eigennaam *mannelijke krijger van de Tipani*
- chan'tu gor'ek nuuto:** [tʃanʔtu gorʔekʰnuuto] *ASG* zn. *stenen pot of kruik*
- chey:** [tʃej] *ASG* zn. *bezittingenrek (afgeleid van P'ah s'ivil chey rek)*
- Eywa k'sey nivi'bri'sta:** [ejwa kʔsej niviʔbriʔsta] *ASG* zn. *hangmat, van Eywa omarmt iedereen*
- Eywa s'ilivi mas'kit nivi:** [ejwa sʔilivi masʔkitʰnivi] *ASG* *De wijsheid van Eywa wordt aan ons allen geopenbaard*
- Eywa te' _ tan'sey mak'ta:** [ejwa teʔ _ tanʔsej makʔta] *ASG* zn. *harp-ij-tuigage, let. de li-efde van Eywa's omhelzing is geschonken aan (naam)*
- feru m'predu'k:** [feru mʔpreduʔkʰ] *ASG* zn. *mand*
- Fmilam:** [fmi.lam] *G* eigennaam *vrouw van de Tipani*
- Gro'lyrc:** [groʔlɾjɕ] *G* eigennaam *een verzameling grotten*
- Hukato:** [hu.ka.to] *G* eigennaam *man van de Tipani*
- Ikalu:** [i.ka.lu] *G* eigennaam *man van de Tipani*
- iveh k'nivi s'dir:** [iveh kʔnivi sʔdir] *ASG* zn. *babydrager, draagdoek*
- k'sey nivi:** [kʔsej nivi] *ASG* zn. *groepsslaap*
- Kaoliä Tei:** [ka.o.li.æ te.i] *G* eigennaam *De Goliath vlaktes*
- Koo Tsura:** [ko: tsu.ra] *G* eigennaam *een Tipani dorp*
- Kusati:** [ku.sa.ti] *G* eigennaam *vrouwelijke krijger van de Tipani*
- Kyuna:** [kjuna] *G* eigennaam *vrouw van de Anurai*
- lenay'ga:** [lenajʔga] *ASG* zn. *werper, roofdier*
- Lompo:** [lom.po] *G* eigennaam *man van de Tawkami*
- Lungoray:** [lu.ŋo.raj] *G* eigennaam *shamaan van de Tipani*
- m'resh'tuyu:** [mʔreʃʔtuju] or [mʔreshʔtuju] *ASG* zn. *schild*
- Malimi:** [ma.li.mi] *G* eigennaam *man van de Tawkami*
- malmoks:** [malmoks] *G* zn. *stenen ringen*
- Marali:** [ma.ra.li] *G* eigennaam *vrouw van de Tipani*
- mas'kit nivi sa'nok:** [masʔkitʰnivi saʔnokʰ] *ASG* *moeder weefgetouw*
- Maweytakuk:** [ma.wej.ta.kukʰ] *G* eigennaam *mannelijke Na'vi*
- Mekanei:** [mɛ.ka.nɛ.i] *G* eigennaam *man van de Tipani*
- Mendala:** [mɛn.da.la] *G* eigennaam *man van de Tipani*
- meresh'ti cau'pla:** [mɛreʃʔti kauʔpla] or [mereshʔti kauʔpla] *ASG* zn. *harp-ij-vanger, bola, let. niets te zien*
- mesh'kai huru:** [mɛʃʔkai huru] *PND* zn. *kookpot*
- mreki u'lito:** [mɛeki uʔlito] *ASG* zn. *vuurplaats*
- Mukata:** [mu.ka.ta] *G* eigennaam *man van de Tawkami*
- na'hla buk'ne:** [naʔhla bukʔnɛ] *ASG* zn. *grimpaard-teugels (let.: gezicht trekken)*
- Naalot:** [na:.lotʰ] *G* eigennaam *man van de Tipani*
- Nera'nak:** [nɛ.raʔ.nakʰ] *G* eigennaam *vrouw van de Tawkami*
- nikt'chey:** [niktʔtshej] or [niktʔtʃej] *ASG* zn. *kleine hoeveelheid eten, lunchpakket*

- nivi:** [ni.vi] *ASG zn. hangmat (informeel), ons (afgeleid van Eywa k'sey nivi'bri'sta Eywa omarmt iedereen)*
- Nok:** [nokʰ] *G eigennaam man van de Tawkami*
- Oloniwin:** [o.lo.ni.win] *G eigennaam mannelijke oudere van de Tipani*
- Omati:** [o.ma.ti] *G eigennaam man van de Tawkami*
- omati s'ampta:** [omati sʔampta] *ASG zn. blauw fluit*
- Onantu:** [o.nan.tu] *G eigennaam man van de Tawkami*
- Otamu:** [o.ta.mu] *G eigennaam man van de Tipani*
- P'ah s'ivil chey:** [pʔah sʔivil tʃej] *ASG zn. rek voor persoonlijke bezittingen*
- pctxawng:** [pʰt'awŋ] *JC zn. klootzak (scheldwoord)*
- Rai'uk:** [ra.i.ʔukʰ] *G eigennaam man van de Anurai*
- Raltaw:** [ral.taw] *G eigennaam mannelijke jager van de Tipani*
- Sänume:** [sæ.nu.mɛ] *G eigennaam tsahik van de Tipani (afgeleid van sänume onderwijzen)*
- Seyvaro:** [sej.va.ro] *G eigennaam man van de Tawkami*
- shah-tell:** [ʃah.tɛl] *ASG zn. shuttle (leenwoord, van het Engelse shuttle) (normaal niet toegestaan onder Na'vi phonotactische regels)*
- su'shiri t'acto sa:** [suʔshiri tʔacto sa] or [suʔshiri tʔacto sa] *ASG zn. speelgoed harpij*
- sumin'sey hulleh:** [suminʔsej huɫɛh] *ASG buiten de groep slapen*
- sumin jii't'luuy:** [sumin ʒiitʔluuy] *ASG zn. etensbord (van bladeren)*
- Swawta:** [swaw.ta] *G eigennaam man van de Tipani*
- t'riti so jahmka:** [tʔriti so ʒahmka] *ASG zn. pendeldulumtrom*
- Ta'antasi:** [ta.ʔan.ta.si] *G eigennaam Tantalus, rotsachtig gebied op Pandora*
- Tan Jala:** [tan.jala] *G eigennaam man van de Tipani*
- Tasun:** [ta.sun] *G eigennaam mannelijke jager van de Li'ona*
- Tilikaru:** [ti.li.ka.ru] *G eigennaam een Tipani dorp*
- titakuk:** [ti.'ta.kukʰ] *G zn. slag (afgeleid van takuk raken, slaan, treffen)*
- tmi nat'sey:** [tmi natʔsej] *ASG zn. blaas-lantaarn, van voedsel hier*
- Tsa'law:** [tsaʔ.law] *G eigennaam man van de Tawkami*
- Tsaro:** [tsa.ro] *G eigennaam man van de Tipani*
- Tsmuke:** [tsmu.kɛ] *G eigennaam een Tipani dorp*
- txei:** [tʰɛ.i] *G zn. open vlakte*
- u'imi:** [u.ʔi.mi] *ASG zn. wimpel, hanger*
- U'imi huyuticaya:** [uʔimi huʒutikaja] *ASG eigennaam een stam*
- Ukamtsu:** [u.kam.tsu] *G eigennaam man van de Tipani*
- ulivi mari'tsey mak'dini'to:** [ulivi mariʔtsej makʔdiniʔto] *ASG weefgetouw, let. takken van de boom kijken naar elkaar voor kracht, of vele takken samen zijn sterk*
- ulu'tah inib'sey mulsi:** [uluʔtah inibʔsej mulsi] *ASG zn. etensbord (van bladeren)*
- Umkansa:** [um.kan.sa] *G eigennaam een Tipani dorp*
- Unipey:** [u.ni.pɛj] *G eigennaam vrouw van de Tipani*
- utral utu mauti:** [ut.ral u.tu ma.u.ti] *ASG zn. duwfruitboom (sam. van utral boom en utu mauti duwfruit)*
- utu mauti:** [u.tu ma.u.ti] *ASG zn. banaan, duwfruit*
- Va'erä Ramunong:** [va.ʔɛ.ræ ra.mu.noŋ] *G eigennaam Vaderas Holte*
- Vayaha:** [va.ja.ha] *G eigennaam een Tipani dorp*

J Het Wijzigingslog

Hieronder volgt een kort overzicht van de laatste wijzigingen die voor deze versie zijn gemaakt.

- **13.63** - **Kxi** toegevoegd van naviteri.org, 28 februari 2018.
- **13.62** - Vocabulair toegevoegd van naviteri.org, 31 december 2017.
- **13.61** - Kate Winslet's personage **Ronal** toegevoegd aan de sectie eigennamen.
- **13.6** - Vocabulair toegevoegd van de naviteri.org posts uit oktober, nieuwe personages en taalkundige termen
- **13.51** - **Swota Wayä** uit Disney toegevoegd aan eigennamen.
- **13.5** - Nieuw vocabulair uit Disney's Pandora - The World of Avatar toegevoegd.
- **13.421** - Inconsistente bronvermeldingen gecorrigeerd.
- **13.42** - Kleine tikfouten en IPA voor **LosÄntsyelesi** gecorrigeerd. Daarnaast **ting ontu** en **ting ftxi** toegevoegd aangezien ze niet, om een bizarre reden, in het woordenboek opgenomen waren, met dank aan Kayle voor het opmerken.
- **13.41** - **Mo'ara** toegevoegd, uit Disney's Pandora - The World of Avatar.
- **13.4** - Nieuwe persoonsnaam en stamnaam uit Avatar toegevoegd, **Tomowari** en **Metkayina**.
- **13.332** - De definitie van **takuk** ondubbelzinnig gemaakt. Daarnaast **fmetok** gewijzigd naar wwo. Elke keer worden we iets preciezer!
- **13.331** - De definitie van **pongu** ondubbelzinnig gemaakt.
- **13.33** - Vocabulair toegevoegd van naviteri.org, 28 februari 2017.
- **13.32** - Na'vi stamnamen verplaatst naar het blok Eigennamen.
- **13.31** - Onnozele tikfouten van **pllhrr** en **säpllhrr**. Dank aan Elf!
- **13.301** - Tikfouten/formatting gecorrigeerd voor enkele woorden. Geen zichtbare aanpassingen aan het .pdf
- **13.3** - Vocabulair toegevoegd van naviteri.org, 31 december 2016 en 2 januari 2017.
- **13.294** - Klemtoon van **niolo'** gecorrigeerd.
- **13.293** - Tussenvoegsel IPA voor **ue'** gecorrigeerd.
- **13.292** - **Zong** veranderd naar wwo. met dank aan Plumps!
- **13.291** - Verschillende kleine correcties, voorgesteld door Plumps en eejmensenikbenhet.
- **13.29** - Vocabulair toegevoegd van naviteri.org, 30 juni 2016. Hier zitten enkele belangrijke nieuwe woorden tussen.
- **13.284** - Klemtoon van **lefpomtokx** en **kelfpomtokx** gecorrigeerd. Plumps, wou!

- 13.283 - IPA voor **säplltxe** en **säplltxevi** gecorrigeerd. Wederom dank aan Plumps ;)
- 13.282 - Afgeleiden van **nguway** toegevoegd.
- 13.281 - **Kan** bijgewerkt met definities wwmo. en wwo.